

Arimania - sau Țara Buneiînțelegeri

Iuliu Neagu-Negulescu

1923 [2018]

Cuprins

1. Privire de ansamblu asupra Arimaniei	4
2. Ocupațiile arimanilor	9
3. Lucrarea pământului la arimani	14
4. Industriile sau prefacerea roadelor Pământului	18
5. Păstrarea și împărțirea bunurilor	22
6. Lucrări de artă, clădiri și monumente	26
7. Sfaturile - alcătuirea lor și legăturile dintre ele	30
8. Înțelesul „proprietății” la arimani	35
9. Legi, tribunale, pușcării, morală, spitale	40
10. Rândul dragostei	45
11. Creșterea copiilor	50
12. Școli și ucenicie	55
13. Serbări și petreceri	60
14. Temeiul înțelepciunii arimanilor, călăuză de bună înțelegere între toți oamenii	63

Cititorule,

Arimania nu-i o plăsmuire răsărită din mintea noastră. Dimpotrivă, ființa acestei țări provine din îndrumările tuturor științelor și a cunoștințelor care zilnic se nasc în lumina gândirii omenești, prin tot mai profunde cunoașterea a faptelor firești. Dându-ți la o parte perdeaua prejudecăților, sub vâlul cărora ai crescut, punându-te în acord cu progresele inteligenței omenești, vei putea și tu pricepe, iute și curând, calea ce duce către Țara Buneiînțelegeri.

Am scris cartea de față nădăjduind că, prin transformările vremurilor, și în țara ta totul este pregătit pentru realizarea fericitei ordini pe care-o vei descoperi în țara arimanilor; că, în sfârșit, ține numai de tine să ai puterea de a te smulge din mrejele prejudecăților care te încătusează. Pentru ca aceste lucruri să se întâmple și într-o astfel de nădejde am scris cartea de față.

Iuliu Neagu-Negulescu
mai-decembrie, 1921
Închisoarea Văcărești

1. Privire de ansamblu asupra Arimaniei

Departa și nu prea departa, spre soare răsare, se întinde o țară pe cât de binecuvântată prin frumusețile și bogățiile ei naturale, pe atât de minunată prin obiceiurile poporului său.

Scăldată în părțile ei dinspre miazăzi de una dintre cele mai mari ape curgătoare din câte se cunosc pe fața pământului, către apus și miazănoapte o încunună șiruri de munți fermecați. Dinspre răsărit o închide un râu vijelios ce-și aruncă necăjit apele într-o lacomă gură de mare. În sfârșit, nu-i lipsită nici de priveliștea mării care-i scaldă o bună parte din țărmuri, întinzându-și largul zărilor către răsărit.

Aceasta-i Țara Buneiînțelegeri sau, cum i-am zis noi potrivit obiceiului locuitorilor săi, Arimania, numită așa după o veche denumire a strămoșilor lor.

Între munții care-i încunună părțile de miazănoapte și de apus și între cele două râuri și marea care-o mărginesc dinspre răsărit și miazăzi, se desfășoară ținuturi largi, când netede și întinse ca suprafața unei mări liniștite, când mlădiindu-se în dealuri și văi, ca niște valuri uriașe înmărmurite în mijlocul furtunii. Pe deasupra țării, în vraja nopților, văzduhul își desfășoară nemărginirea unui cer vioriu, presărat de mărgăritarele stelelor zglobii; un văzduh scaldat în lumina soarelui strălucitor în miezul zilei, însă nelipsit, la vremea potrivită, de tăvălugul norilor, care se abat din codrii munților și din largul mării ca să-și scuture, în tremur de fulgere, mana îmbelșugată a ploilor. Nenumăratele sate presărate pe tot cuprinsul țării par primăvara ostroavele unor grădini în mijlocul lanurilor verde-aurii; și cuiburi de odihnă în miezul iernilor albe. Codrii munților și pădurile șesurilor răsună de nesfârșitul cântec al păsărilor, care zboară, stoluri după stoluri, către zările luminate ale văzduhului, învăluindu-se cu norii. Multe râuri, pâraie și gârle se încolăcesc și se unesc prin șesurile țării, sclipindu-și apele argintii, care curg la vale voioase că au scăpat din strâmtorile munților. Și țara are bălți întinse, îndestulând cherhanalele din jurul lor cu fel de fel de pești, vânați de pescari îndemânatici, care le cutreieră stufărișurile și întinderile limpezi în luntrile lor negre, ce par în largul apelor niște lișițe uriașe.

Acestea, precum și nenumărate alte daruri, împodobesc această țară binecuvântată de bogăția naturii și fericită prin înțelepciunea locuitorilor ei.

Iarna, când așternutul alb al zăpezii adună hărnicia oamenilor de pe câmpuri și dealuri la adăpostul satelor, acestea răsună de freamătul muncii din fabrici și ateliere, amestecat cu muzica petrecerilor vesele. În această vreme de odihnă a lanurilor, a codrilor și a livezilor, mai mult ca oricând, se înalță fuiorul fumului din hornurile înalte ale fabricilor, ca niște arderi de mulțumire aduse omagiu puterilor necunoscute ale Naturii, care par că îndrumă în taină înțelepciunea acestor oameni.

Ceea ce se vede mai cu seamă la oamenii aceștia de cum le pășești pragul țării, care, de altfel, nu-i supravegheat de nicio pază, este că pe fețele tuturora se zugrăvește o veșnică pornire de pace și bunăvoie obștească. Îmbrăcămintea le este parcă toată de sărbătoare. Fără să le fie înzorzonată cu lucruri de prisos, le strălucește de curățenie și frumos, precum frumusețea și curățenia sufletească le zâmbesc din adâncul ochilor lor mari și blânzi. Nu treci pe lângă nimeni, tânăr sau bătrân, femeie sau bărbat, fără să nu-ți dea cu bună ziua, gata să-ți întindă o mână bucuroasă. Dacă te adresezi cuiva, primești imediat răspunsul convenit, iar dacă te silește vremea să mergi pe jos, nu se poate să treacă pe lângă tine careva, să nu-și oprească caii sau mașina și să nu te poftască cu dânsul.

Nu se află să te prindă înseratul străin pe uliță fără să fii primit, ospătat și găzduit de către oricine i-ai bate la ușă, dacă e târziu sau ești departe de „casa de popas și ospățare” pentru trecători, nelipsită din nicio comună.

Mare ne-a fost mirarea când ne-am dat seama că arimanii nu numai că nu așteaptă vreo răsplată pentru ajutorul oferit, dar nici măcar nu pricep înțelesul cuvintelor de mulțumire. Sprijinul și buna lor voință vin din pornirea firească a grijii omului față de om. Am rămas, firește, rușinați când, potrivit obiceiurilor societăților noastre, am vrut să dăm o plată în bani unor tinere care ne-au făcut primirea la o casă de popas. Neînțelegând ce dorim și explicându-le voința noastră, au făcut mult haz pe seama stângăciei noastre.

În țara arimanilor, de multă vreme s-a sfârșit folosirea banului. Totul la dânsii pornește de la principiul ajutorului reciproc sau al schimbului de îndatoriri. Odată ce ești om, arimanii te consideră, împreună cu ei și fără nici cea mai mică deosebire, drept bun tovarăș la toate bucuriile și lipsurile vieții. Asta

pentru simplul motiv că în Arimania nu mai există nicio deosebire de treaptă, de stare sau de neam. Oamenii sunt egali între ei. Om și om și nimic mai mult.

Sfială prefăcută și deosebire între bărbați și femei iarăși nu există. Bărbatul și femeia sunt considerați în Arimania două fețe nedespărțite și la fel de prețuite ale uneia și aceleiași ființe, care este *omul*.

Însă nu există ființă omenească prin părțile acestea care să nu facă o anumită treabă de folos obștesc. Dar toate treburile acestea, de la cele mai ușoare și până la cele mai grele, săvârșindu-se cu ajutorul diferitelor mașini, munca omului se îndeplinește într-o adevărată bucurie. Tot din acest motiv, vremea de muncă zilnică a fiecărui ins liber nu depășește limita de trei sau patru ore, în funcție de muncă. Restul timpului, arimanii și-l petrec desăvârșindu-și viața în bucuriile științelor, teatrelor, plimbărilor și ale cântărilor lor neîntrecute.

Arimanii sunt foarte împătimiți mai ales de tainele și de frumusețile Naturii. Petrekerile și le fac mereu în mijlocul minunatelor lor grădini și păduri care le împrejmuiesc satele brăzdate și răcorite de izvoare și pâraie zburdalnice.

În timpul iernii, aceste petrekeri se desfășoară în săli uriașe, care alcătuiesc grădini în toată puterea cuvântului. Și pretutindeni și tot timpul răsună văzduhul, alintat de duioșia cântecelor care plutesc ca o vrajă tainică peste tot cuprinsul acestei țări. S-ar părea că însuși graiul arimanilor se naște din gingășia muzicii. Larma fabricilor, zgomot îngrozitor la noi, arimanii au preschimbato în cântec. Ciocanele atelierelor bat într-o măsură de muzică, iar urletele mașinilor par sunete tainice de hohote și plângeri, de durere și împăcare. Cât despre odihna acestor oameni, ea e veșnic legănată în liniștea împlinirii și a celor mai curate cugete.

O dată pe an, fiecare ariman și arimană se bucură de o lună de scutire de la orice muncă de folos obștesc. În această vreme, în mod obișnuit arimanii fac călătorii de la unii la alții ca să-și poată cunoaște mai bine țara și pe semenii lor.

Călătoriile în Arimania se fac pe cele mai întinse drumuri, pietruite sau ferate, umbrite de rânduri și rânduri de copaci, printre trunchiurile cărora răsar statui purtătoare de lumină în timpul nopților și mai totdeauna înzestrate cu izvoare de apă cristalină.

Trenurile arimanilor sunt tot ce s-ar putea visa mai desăvârșit din acest punct de vedere. Vagoanele lor par palate zburătoare. În ele se găsesc aceleași avantaje pentru toți, fără deosebire. Liniile ferate sunt tot câte două, unele lângă altele, astfel că la arimani nu se pomenesc așteptări și întâzieri în mersul trenurilor.

De regulă, toate trenurile sunt puse în mișcare în Arimania de electricitate, la fel fiind și în cazul trăsurilor și mașinilor lor zburătoare.

De altfel, totul este pus în mișcare în țara arimanilor prin cele mai desăvârșite mașini, mai toate electrice, așa că animalele sunt înlăturate de la orice soi de muncă. Caii sunt obișnuiți numai la petrekeri.

În privința electricității, putem zice că arimanii au întrecut toate închipuirile. Întreaga țară este presărată, din loc în loc, cu uzine și stații de acumulare și de păstrare a curentului, care este trimis obștii de la centralele de electricitate, puse în mișcare de minunatele cursuri de apă ale țării. Toate cursurile de apă din Arimania sunt amenajate în albiile măiestrite și îndreptate de priceperea acestui popor, astfel încât să nu se scurgă niciun strop de apă fără să nu aducă un folos țării. Pe de altă parte, îndreptarea albiilor face ca râurile Arimaniei să nu mai înfrunte nicio primejdie de revărsări.

Nu numai clădirile instituțiilor publice, ci și toate locuințele arimanilor sunt prevăzute cu puterea curentului electric. În timpul iernii, arimanii au chiar și căldură grație puterii sobelor electrice, iar bucătăriile lor comunale, ca și cele din casele de locuit, funcționează numai cu electricitate.

Orașele și târgurile, așa cum ne sunt nouă cunoscute, cu piețele lor murdare, cu agitația lor de înșelătorie negustorească, cu magazinele urâte, care-și expun tentațiile prin geamurile unor vitrine exagerat de mari, nu mai există în țara arimanilor. De fapt, orașele arimane nu se deosebesc de satele acestei țări decât prin întinderea și prin numărul mai mare al locuitorilor. În altă privință, arimanii nu înțeleg să nu aibă, atât unii, cât și ceilalți, prin toate satele și orașele lor, aceleași condiții de viață.

Fiecare sat alcătuiește o comună, iar orașele se alcătuiesc din mai multe comune, federate între ele.

Clădirile caselor de locuit ale arimanilor sunt adevărați stupi omenești. Cu trei, cel mult patru etaje, locuințele arimanilor sunt împărțite în apartamente, potrivit numărului de locatari. În afară de acestea, fiecare astfel de locuință comună cuprinde săli de bibliotecă, de teatru, de baie, spălătorie și bucătărie, ca și altele de felul acesta, pentru folosul comun al celor care locuiesc acolo. De jur împrejurul clădirilor de locuit sunt grădini de flori și livezi de pomi fructiferi. În felul acesta, țara arimanilor ni se dezvăluie și în oglinda locuințelor lor: adevărate așezări de palate din povești, fiecare casă răsărind ca un cuib din mijlocul grădinilor fermecătoare.

Aceia dintre arimani care doresc să fie cât mai nestingheriți își găsesc cuiburi pentru a locui singuri, de obicei la etajele de sub acoperișurile clădirilor comune.

Printre aceste clădiri fiecare comună are, după întinderea și numărul locuitorilor ei, cel puțin câte o clădire uriașă în care se află biblioteca comunală, teatrul, băile, sălile de întruniri și grădinile de iarnă, muzeele și altele de felul acesta. Urmează apoi clădirile restaurantelor comunale, deasupra cărora se găsesc casele de popas pentru oaspeții care trec prin comună. De obicei, sub același acoperiș se află și sala unde sunt expuse toate produsele și meșteșugurile cu care se ocupă locuitorii comunei.

Nu sunt mai prejos nici clădirile așezămintelor: „cuibul mamelor”, „grădinile copiilor” și „școlile”, care ni se arată deosebit de frumoase și despre care vom mai vorbi în paginile următoare.

Instituțiile însărcinate cu păstrarea și împărțirea produselor muncii în funcție de nevoile fiecăruia poartă la arimani denumirea de cooperative. Totuși, această denumire s-a transmis din vremuri trecute, când arimanii încă trăiau în starea civilizațiilor noastre. Însă nu mai există, de fapt, nici cea mai mică asemănare între cooperativele lor și ceea ce cunoaștem noi sub această denumire.

Fiecare comună își are cooperativa sa. Prin această instituție, arimanul fiecărei comune este asigurat cu toate cele necesare vieții sale. Toate acestea și le capătă numai dovedind că este locuitor al comunei, întrucât îndestularea călătorilor se face prin intermediul caselor de popas și de ospățare.

În privința călătoriilor prin țară cu trenurile sau cu avioanele, arimanului îi este destul să poarte la el permisiunea scrisă a sfatului comunei sale în această privință. În ceea ce privește însă călătoriile zilnice cu tramvaiele și trăsurile care merg singure, cele care fac legătura între comune, oricine este liber să călătorească de la o localitate la alta în orele de repaos, fără nicio restricție.

Toată grija bunei rânduiri o au în țara arimanilor diferitele sfaturi care întrușchipează în ele înțelepciunea și voința oamenilor fiecărei comune în parte. Fiecare comună își are sfatul ei obștesc, care reunește năzuințele tuturor locuitorilor aceleiași comune. Mai multe comune alcătuiesc o regiune cu propriul ei sfat, care reunește în sine ansamblul locuitorilor acestor comune. Mai multe regiuni alcătuiesc o provincie, având la rândul ei un sfat propriu, în care se îmbină unitatea locuitorilor regiunilor care-l alcătuiesc. În sfârșit, unitatea și înțelegerea privind bunul mers al tuturor treburilor din Arimania se realizează în Marele Sfat al Țării, alcătuit din adunarea delegaților tuturor comunelor, atâtea câte cuprinde țara. Organizarea acestor sfaturi – ca și a altora, deosebite, dar legate de viața și de activitățile poporului ariman – pornește de la același fundament al bunei înțelegeri, care pare să fie însăși sursa înțelepciunii arimanilor.

Cunoscând aceasta, vom putea pricepe care este motivul pentru care în țara arimanilor nu se simte nevoia nici de poliție, nici de jandarmerie sau de alte asemenea invenții născocite pentru asuprirea oamenilor. Fiecare ariman știe că-i este asigurată trăirea deplină a vieții și înțelege că această garanție nu i-o poate da și nici păstra nimeni altcineva decât el însuși, prin respectarea celor din jurul său în aceeași măsură în care dorește să fie la rândul său respectat. Fiind cu toții egali în fața tuturor greutăților și-a satisfacțiilor vieții, fiecare ariman veghează direct la organizarea și la mersul vieții comune prin munca înțeleaptă a sfaturilor. În afară de sine, arimanul nu poate pricepe ori accepta nici călăuză, nici judecător. Odată ce nu există niciun soi de asuprire, să nu ne mirăm dacă nu există nici nevoia înființării unei armate, sub orice denumire s-ar ascunde aceasta. Nimeni nu se teme de răscoala cuiva, ca să vrea s-o oprească prin puterea armelor. Cât privește paza granițelor, cu toate că arimanii au fost foarte mult hărțuiți de forțele cotropitoare ale unor năvălitori lacomi, care râvneau să trăiască pe seama trudei altora, totuși, paza granițelor țării nu-i preocupă prea mult. Cunoscând toate tainele

puterii electricității, orice cotropitor care, lipsit de judecată, ar cuteza să le pășească pragul țării cu gânduri dușmane, ar fi fulgerat și nimicit într-o clipită.

2. Ocupațiile arimanilor

O latură deosebită a vieții arimanilor este aceea că nu se află nimeni printre ei, bărbat ori femeie care, începând de la o anumită vârstă și voinic fiind, să nu se simtă dator să facă o anumită treabă de folos comun. De obicei, până la vârsta de 20 de ani, arimanul își termină învățătura și ucenicia ramurii de meșteșug pe care a ales-o. De la această vârstă și până la 50 de ani împliniți, arimanii nu se simt scutiți de obligațiile față de treburile comune, oricare ar fi ele. După 50 de ani, arimanul și arimana trăiesc scutiți de orice îndatoriri de muncă obștească, trecând în rândul fericiților care se bucură netulburați de lipsa grijilor, de frumusețile și de toate bucuriile vieții. Trecând pragul acestei vârste, bătrânii arimani se organizează în asociații deosebite, avându-și sfatul în legătură cu sfatul obștesc al comunei de care aparțin, la fel ca oricare altă asociație din comună. Cu toate acestea, datorită obișnuinței, bătrânii arimani nu se mulțumesc numai cu traiul fără de griji care li se cuvine, ci continuă să contribuie cu hărnicia lor, îndeplinind, firește, treburi potrivite vârstei lor. Mai exact, se dedică cercetărilor științifice și îngrijitului grădinilor. Cei mai mulți însă se întorc să-și re trăiască aducerile aminte ale copilăriei, ajutând munca celor care cresc copiii. Totodată, funcționarii sfaturilor, despre care vom vorbi mai departe, sunt mai mereu aleși dintre bătrâni.

În general, întreaga organizare a ocupațiilor arimanilor se desfășoară în cadrul următoarelor ramuri de muncă:

- a) Creșterea copiilor;
- b) Educația și învățământul celor tineri;
- c) Plugăritul și grădinăritul, cu toate ramurile lor;
- d) Creșterea vitelor și a păsărilor, cu ramurile lor;
- e) Îngrijitul pădurilor, al râurilor și al bălților, cu ramurile lor;
- f) Meșteșugurile industriale de tot felul;
- g) Experimentele și cercetările științifice;
- h) Socotirea, îngrijitul și împărțirea produselor;
- i) Sănătatea;
- j) Teatrul și muzica.

Oricine se simte chemat să facă parte dintr-una din ramurile acestor ocupații poate să îndeplinească munca respectivă potrivit hotărârilor sfaturilor competente. Timpul care i se cere unui ariman să și-l dedice zilnic, din proprie voință, muncilor de folos obștesc este de cel mult patru ore și de cel puțin două ore, în cazul unor meserii prea primejdioase vieții.

Două mari motive îi fac pe arimani să poată avea un trai cu desăvârșire îmbelșugat, întrebunțând doar atât de puțină vreme fiecare. Mai întâi, perfecționarea mașinilor i-a făcut pe arimani să ajungă la ușurarea muncii care face din lucrat, în locul trudelor obositoare cunoscute în societățile noastre, o adevărată petrecere, munca făcându-se cu mult mai repede și mai bine față de cum știm noi. Pe de altă parte, nu mai există nimeni în Arimania care să trăiască de prisos pe seama muncii colective. Cum între ei nu mai există nicio deosebire de clasă, nu mai e nimeni care numai să stea și să poruncească. Clasa stăpânitorilor nu se găsește în Arimania. Aici toată lumea trebuie să participe, după putere și pricepere, într-un fel sau altul, la crearea belșugului comun. Lipsind clasa stăpânitoare, firesc este să lipsească și instituțiile fără de care ea n-ar putea dura: armata, poliția, jandarmeria, închisorile și servitorimea. Înțelegem, așadar, că în Arimania nu mai există brațe de muncă care să putrezească în zadar prin închisori și cazărmi, nici alte asemenea brațe muncitoare care să-și irosească vremea spionând gândurile poporului, ca nu cumva acesta să cugete la răsturnarea stăpânilor. La fel, turma de slugi care trăia pe spatele muncii colective, alături de stăpânii cărora le purtau toate grijile, prin urmare oamenii aflați în slujba clasei stăpânitoare, nu-și mai au niciun rost în Arimania, unde fiecare caută să se îngrijească singur de sine.

Iată, așadar, pentru ce în această minunată țară sunt destule brațe de muncă libere să se pună de acord, muncind puțin și totuși realizând o bunăstare la care nu pot ajunge nici cei mai îmbuibăți bogătași din țările noastre. Îndeplinindu-și orele muncii în folosul tuturor, oricine este liber să se ocupe cu ceea ce-i place mai mult, numai să nu aducă vreo atingere muncii și ființei altuia.

Astfel, arimanii se pot bucura de mult timp, pe care pot să-l dedice cercetărilor, desăvârșindu-și cunoștințele și gândirea în vraja artelor frumoase, literaturii, muzicii și a teatrului. Petrecerile arimanilor rămân neîntrecute prin frumusețea, agerimea și inteligența jocurilor lor, prin inventivitatea fermecătoare a desfătărilor lor.

Fiecare ramură de muncă alcătuiește la arimani câte-o *frăție* sau *federație* pe întreaga țară, având în fiecare localitate în care se găsesc oameni care cunosc meseria respectivă câte o grupare deosebită. Astfel, după ramurile de muncă arătate mai sus, nu se poate să existe ariman care să nu fie asociat unui grup aparținând de una dintre frățiile arătate mai jos. Fiecare dintre acestea corespunde câte unei ramuri de muncă, dintre cele deja numite. Ca atare, sunt:

- a) Frăția educatoarelor și educatorilor de copii;
- b) Frăția învățătorilor și a profesorilor;
- c) Frăția diferitelor ramuri de lucrători ai pământului;
- d) Frăția crescătorilor de vite și păsări;
- e) Frăția îngrijitorilor de râuri, bălți și păduri;
- f) Frățiile deosebitelor meșteșuguri industriale, cum ar fi: frăția zidarilor, a lemnarilor, a metalurgiștilor, a minerilor, a păcurarilor, a marinarilor, a transportatorilor, a electricienilor și așa mai departe;
- g) Frăția inventatorilor și a descoperitorilor sau a înțelepților;
- h) Frăția contabililor sau a gospodarilor;
- i) Frăția vindecătorilor și a îngrijitorilor sănătății;
- j) Frăția muzicanților și a actorilor;

Aceste frății au mai cu seamă în vedere perfecționarea cunoștințelor și-a învățământului meseriei lor, supraveghind îndeaproape pregătirea ucenicilor care-o deprind. Tot în sarcina lor cade grija ca cei ajunși la vârsta de repaos să fie înlocuiți la vreme de alții, ca să nu se simtă niciodată lipsa brațelor lor în întreprinderi. Tot frățiile veghează ca tovarășii de bătrâni să nu aibă niciun neajuns. Fiecare frăție este călăuzită de un sfat obștesc de provincie. Adică toate grupările aceleiași meserii dintr-o provincie sunt organizate într-un sfat separat, iar sfaturile de provincie ale frățiilor alcătuiesc sfatul comun al frățiilor pe țară. Aceste sfaturi au delegații lor în sfaturile obștești ale provinciilor și în Marele Sfat al Țării, despre care vom vorbi mai încolo.

Organizarea frățiilor la arimani ar corespunde cu organizarea sindicală profesională din stările noastre.

Oamenii care iau parte la munca unei aceleiași întreprinderi, oricare le-ar fi meseria, alcătuiesc între dânsii o *tovărășie industrială* sau de întreprindere. De pildă, lucrătorii câmpului, mecanicii, fierarii și alții atât de necesari la munca câmpului, alcătuiesc între ei, în comuna din care fac parte, o *tovărășie agricolă*. Lucrătorii unei fabrici, de orice meserie ar fi, alcătuiesc împreună tovarășia de muncă din acea fabrică. Mai apoi, toți cei care iau parte la creșterea copiilor dintr-o comună alcătuiesc între dânsii *tovărășia educatorilor (sau a crescătorilor de copii)* din acea comună, și așa mai departe.

Toate tovarășii de acest fel, adică tovarășii întreprinderilor de folos obștesc, sunt fiecare călăuzite de propriul sfat, care reunește atât voința celor întovărășiți, cât și nevoile întreprinderii. Toate sfaturile întreprinderilor dintr-o comună, de orice fel ar fi, alcătuiesc împreună *Marele Sfat al Comunei*, despre care vom vorbi la capitolul „Sfaturilor”.

Din cele spuse mai sus, se poate înțelege, credem, că orice ariman trebuie să facă neapărat parte dintr-o frăție a breslei sau a meseriei sale și totodată din tovarășia întreprinderii în care lucrează.

Din diferite motive, fie la cerința lui sau din nevoia comunității, arimanul își poate schimba comuna unde locuiește. Cu prilejul acesta el își schimbă și *tovărășia de întreprindere* și orice altă tovarășie din care ar mai face parte în timpul său liber în comuna de unde pleacă. Nu-și poate schimba niciodată *frăția* meseriei sale pe motiv că, oriunde s-ar duce, el nu-și poate părăsi meseria pe care a învățat-o ca ucenic.

În afară de cele arătate până aici, arimanii dintr-o comună, cei din comunele unei regiuni sau cei din întreaga țară se pot asocia în câte feluri de întovărășiri li se par lor mai potrivite și mai bune pentru a-și

putea desăvârși și împlini existența. Astfel de însoțiri se fac și se desfac în funcție de dorința și de voința membrilor, alcătuindu-se întocmai ca norii cerului care se adună și se risipesc în taina văzduhului.

Atunci când se organizează și-și întocmesc propriul sfat, aceste asocieri voluntare se pun mereu și imediat în legătură cu sfatul comunei în raza căreia se află, astfel ca totul să fie făcut în înțelegere și cu buna știință a tuturor, ocolindu-se orice nemulțumire sau supărare.

Într-un cuvânt, oamenii din Arimania sunt întocmai ca niște furnici sau albine harnice care nu pot trăi despărțite în toate activitățile vieții lor.

Odată, poposind mai multă vreme într-o comună de munte, în care munca oamenilor se împărțea între câteva fabrici de hârtie, de cherestea, de postav, brânzeturi, sticlărie, de ciment și mobile de lemn, ni s-a întâmplat să fim martori la următoarele. Deasupra comunei, către apus, se ridica un munte prăpăstios, turnat numai din stâncă. Urcușul acestui munte, de altfel destul de anevoios, se putea face cu greu, ocolind prin păduri răpoase și pline de primejdie. Totuși, toți cei care veneau prin partea locului își doreau să urce pe munte și să respire aerul sănătos al codrilor de brazi de la poalele lui. Alături de urmele unor săpături în stâncă, aflate pe creastă – săpături păstrate din adâncul vremurilor și lăsate de vechii strămoși ai arimanilor – de pe culmile muntelui se desfășurau în zare cele mai minunate priveliști. Pentru a ușura această plăcere a oaspeților lor, locuitorii comunei despre care vorbim s-au înțeles și, organizându-se într-o tovărășie de muncă, au început să construiască un ascensor electric pe coasta muntelui. Firește, toată această muncă era făcută în orele lor libere, după ieșirea oamenilor din fabrici.

Într-un alt loc, am văzut organizându-se o tovărășie de muncă între locuitorii a două comune despărțite printr-o vale adâncă, cu scopul de a ridica un pod și de a face mai apropiată trecerea între ele.

Iarna, de exemplu, se organizează grupuri vesele pentru curățarea străzilor de zăpadă, așa cum primăvara se alcătuiesc grupuri pentru curățarea grădinilor și a crângurilor de omizi. La fel se întâmplă toamna pentru a ajuta la sădirea copacilor și altele de felul acesta.

În general, creșterea viermilor de mătase, îngrijitul prisăcilor și al grădinilor de flori – din care se scot parfumurile cele mai plăcute – se fac numai prin astfel de asocieri între tineri și tinere.

Altă dată, trecând prin ținuturile agricole ale acestei minunate țări, am rămas încântat de felul în care se făceau cositul și strânsul fânului de primăvară. Cete de flăcăi și fete, răspândite în verdeața pajistei ca pâlcurile de flori în luncă, îngânându-și cântecele ca ciocârlile care-și tremurau versul în seninul zării, trebăluiau cu hărnicie. Într-o parte, mașinile de cosit tăiau iarba verde în pale lungi, care rămâneau în urmă ca niște vâlurele verzi. De altă parte urmau întorcătoarele, lovindu-și coarneau ca niște sălbăticiuni, printre palele cosite în ajun. Cam la două aruncături de băț mai încolo, greblele strângeau iarba uscată, pe care hărnicia unor brațe vânjoase și suflecate de fete și neveste, o purtau în furci, la căpițe. În urma lor, veneau să ridice fânul carele automate care, ieșind la drum, zburau pe rând la fânăria crescătorilor de vite din comună.

Asemenea grupuri voioase lucrau la plivitul holdelor, la curățatul ariilor, la melițatul inului și-al cânepii, la înălbitul pânzelor și la alesul scoarțelor. Arimancele, cu tot ajutorul dat de fabrici, nu numai că nu se lipsesc de frumusețea țesăturilor și a cusăturilor de mână, dar, dimpotrivă, au putut chiar duce meșteșugul la o desăvârșire impresionantă și asta tocmai mulțumită faptului că știu să colaboreze, asociindu-se în diferite tovărășii de gospodărie și de muncă liberă.

De remarcat este însă faptul că femeile se adună pentru a face astfel de podoabe nu ca să-și facă lor bogăție, ci ca să le dea în dar prietenelor lor, mai ales aceluia care trec în plimbare pe la dânsule sau pe la care merg ele. Asemenea daruri se mai fac între femei și în zilele de sărbătoare, la nunți, nașteri și când se prăznuiește, între prieteni, amintirea morților.

Arimanii sunt un popor harnic. Nicio clipă din viața lor nu și-o prăpădesc în zadar, așa cum se întâmplă în stările noastre cu atâția care-și pierd vremea prin cafenele și cârciumi. Când nu sunt la munca necesară folosului obștesc sau când nu-și fac de lucru prin biblioteci și muzee pentru a-și înmulți și desăvârși cunoștințele, arimanii caută să născocoască prin agerimea minții lor alte treburi, împletind mereu utilul cu frumosul, munca și petrecerile.

Am putea zice că arimanii moștenesc hărnicia de la părinții lor. Însăși creșterea le e făcută pe temeiul acestei hărnicii, așa cum vom vedea. Într-adevăr, ocupația care se bucură de cel mai mult respect și de cea mai mare considerație la arimani este creșterea și îndrumarea copiilor și a tinerilor. Niciun popor până la ei nu a dat importanța cuvenită înțelepciunii că „ce deprinzi la tinerețe, te poartă la bătrânețe”; căci, de când e lumea, ce semeni aceea culegi.

Lipsesc însă din țara arimanilor unele ocupații foarte respectate și mult râvnite în societățile cunoscute de noi, cum ar fi: ostășia, preoția, avocatura și proxenetismul sau precupețirea femeilor.

Am arătat deja din ce motiv nu se mai simte nevoia armatei în Arimania. În ceea ce privește avocatura, morala arimană nu îngăduie interpuși între om și apărarea dreptății sale, după cum vom vedea atunci când vom vorbi despre judecăți. În privința preoților, arimanii susțin că nu le-a rămas nimic neștiut din tainele naturii, astfel că necunoscutul nu-i mai înspăimântă și nu mai au nevoie de vrăjitori care să-l descânte pentru a-l îndupleca. Fiind înlăturate și toate greutățile care împiedică apropierea – atunci când nevoia și plăcerea o cer – dintre bărbați și femei, tot așa, nu-și mai poate avea loc la ei nici rușinoasa târguială a dragostei, care coboară femeia la treapta de vită de vânzare, așa cum se întâmplă la noi.

3. Lucrarea pământului la arimani

Deosebita pricepere care-i călăuzește în toate pe arimani era firesc să-i călăuzească și în privința lucrării pământului, în așa fel încât să le dea cea mai mare recoltă printr-un cât mai puțin și ușor efort, spre mulțumirea tuturor. Și de această dată, arimanii pornesc de la temeiul bune înțelegeri, sprijinit pe îndemnul întrajutorării prietenești.

Orice comună ale cărei locuri dimprejur sunt bune de lucrări agricole este înzestrată cu o anumită suprafață de pământ, după numărul brațelor din comună. Moșiile comunelor sunt împărțite în tarlale sau parcele, frumos despărțite prin rânduri de pomi fructiferi. Pe la capetele tarlalelor se întind drumuri umbrite, bine pietruite, dând cu ușurință în drumul ce duce la hambarele comunei.

Ogrăzile sau curțile unde se strâng roadele moșiei comunale sunt așezate în părțile cele mai ușor accesibile, fiind prevăzute cu magazii, șure pentru cereale și șoproane pentru păstrarea mașinilor de tot felul. Împrejmuirea ogrăzilor este făcută tot prin rânduri de copaci, care împart și în interior ograda în ocoale diferite pentru fiecare tip de recoltă, păstrându-se astfel buna organizare și, totodată, ferindu-se recoltele de primejdia focului.

Oamenii apti de muncă dintr-o astfel de comună, femeii și bărbații, sunt împărțiți pe cete sau grupe. Toate aceste cete, care au drept scop lucrarea pământului, alcătuiesc între ele tovărășia agricultorilor din comună cu sfatul ei aparte. În mod normal, prin sfat, cetele se organizează două câte două pentru același fel de muncă, unele muncind dimineața, altele după-masa. Fiecare rând de cete își face datoria muncii vreme de patru ore într-o zi. Mersul la câmp și întoarcerea înapoi în comună se fac cu trăsuri automate.

De fapt, făcându-se munca câmpului numai cu ajutorul mașinilor – de la plugul de sine mergător, până la prășitoarea și culegătoarea mecanică – se poate ușor pricepe că efortul omului se mărginește la condusul mașinilor și la îndreptarea și strângerea lucrului făcut de ele. Vitele de jug se folosesc cel mult la micile lucrări din curțile unde se strânge recolta.

Se înțelege că în Arimania nu se mai pomenește ca muncile agricole să se facă separat, fiecare om sau fiecare casă. Întocmai cum într-o fabrică lucrul este împărțit pe ateliere, iar cetele nedespărțite de lucrători muncesc în fiecare atelier în parte, tot așa se organizează și munca pe moșiile arimanilor.

Pe fiecare tarla sau lan muncesc anumite cete de lucrători cu mașinile lor. Aceștia urmăresc să termine cât mai bine și mai repede cu lucrul, întrecându-și toate silințele în devălmășia lucrului tuturor. De pildă, pe când unele cete de muncitori se vor îngriji de prășitul porumbului, al fasolei sau al cartofilor, alt rând muncește la seceratul, strânsul și treieratul rapiței și al orzurilor de toamnă. Când aceștia din urmă vor continua cu secerarea și strânsul grâului, ceilalți vor trece la întorsul ogoarelor de toamnă, la semănatul rapiței și-al grânelor.

Tot astfel, adică printr-o organizare înțeleaptă și frățească, se procedează în toate muncile și treburile moșiei: de la arat, la treierat și până la pusul în magazie al tuturor roadelor. În felul acesta, toate muncile arimanilor sunt făcute ca după ceasornic, fără pierderi de vreme în zadar, fără întârziere și fără ca cineva să-și obosească trupul și sufletul în poveri și trude nechibzuite.

Eram odată într-o comună de câmpie la începutul secerișului.

În ziua hotărâtă ieșirii la secerat, abia mijeau zorile dimineții și întreaga comună era în picioare. Fiecare casă își revărsa locuitorii precum își revărsa stupii la răsăritul soarelui albinele. Fiecare se grăbea să alerge la locul de adunare al cetei sale, în grădinile ospătărilor comunale. Luând câte o gustare, se grăbeau să zboare la tarlalele lor în trăsurile automate, care-și tremurau parcă nerăbdarea să plece la intrarea acestor grădini.

Ne-am furișat pe lângă o ceată – voioasă și zburdalnică ca toate celelalte – și nu am apucat bine să ne urcăm în trăsura care ne aștepta, că aceasta și-a și luat zborul cu noi către locul hotărât.

Suntem ajunși. Sărim, prinzându-ne unii pe alții în brațe. Ne-am făcut horă în fața unui șopron în care străluceau alămurile și curățenia mașinilor de strâns și de secerat. Deasupra șopronului fâlfâiau molatec, legănate de adierea domoală a dimineții, steagurile roșii ale țării. Un soare auriu strălucea pe flamuri, luminând secera și ciocanul, la picioarele unei perechi îmbrățișate în clipa de beție a dragostei. Aceasta era stema țării, înfățișând unirea muncilor întru buna înțelegere a oamenilor. În față, peste răzor de șopronul mașinilor, lanul grânelor își mlădia valurile spicelor, scuturându-și din mustăți mărgăritarele

de rouă. Deodată răsună o muzică însoțită de cântecul tuturor celor de față, ca un fel de rugă și laudă închinată Soarelui dătător de viață, ce-și desprindea cununa înflăcărată de raze de după sprânceana unui nor aburos, învăluind zarea răsăritului.

Cântecul încetă. Câteva ciocârlii și prepelițe somnoroase înștiințau cuprinsul despre hărnicia oamenilor.

Mașinile fură de îndată aduse lângă lan. Uralele lucrătorilor vestiră începerea secerișului.

În urma secerătoarelor purtate de motoare, strângătorii nu lăsau vreme snopilor să stea prea mult neștrânși în clăi; nu lăsau nici fire risipite de grâu sau colțuri de lan scăpate netăiate în ocolul mașinilor.

Trecând patru ceasuri de muncă, secerătoarele au fost scoase la marginea locului, șterse și duse în șopron. Lucrătorii s-au adunat treptat și, urcându-se în trăsurile care-i așteptau cumiți la drum, am pornit cu toții cântând către sat, tocmai când arșița începea să-și elibereze toate puterile.

Cu toate acestea, după câte ne-am dat seama, lucrul făcut în cele patru ceasuri depășea cu mult munca unui număr cel puțin dublu de secerători și strângători care-ar fi lucrat o zi întregă împreună fiecare pe ogoarele lor, așa cum se întâmplă în societățile străine Arimaniei.

Spre seară, când arșița începea să-și potolească puterea, alt rând de cete zburau spre lanuri ca să continue treaba de unde fusese lăsată de cele de dimineață. Acestea se întorseseră în sat tocmai seara, în amurg, oprindu-se și cântând în fața grădinilor unde se aflau băile de vară. Aici îi așteptau apele răcoritoare ale lacurilor curgătoare străvezii, cu albiile lucrate în piatră. În vremea îngânării amurgului cu întunericul nopții, aceste băi păreau mirajele unor imagini din basmele în care se povestește dragostea zânelor și a feților frumoși ai apelor din pădurile fermecate. În puterea întunericului, care se adâncea parcă să acopere taina vrăjilor acestor ape din povești, se revărsă fulgerător un val de lumină aurie din numeroasele lămpi electrice presărate în cuprinsul grădinii. Tainele multor îmbrățișări aprinse de dragoste fură descoperite în ierburile culcate de sub copaci, spre hazul celor care întârziaseră în îmbrățișarea apelor.

De la băi, lucrătorii răcoriți și improspătați trecură în grădinile restaurantelor publice. Acolo cinară în cântecele unor muzici nevăzute, întrerupte doar de cântecele celor de față, care-și povesteau astfel dragostea de viață între două feluri de mâncare. Servirea meselor se făcea mecanic, așa că la arimani am văzut cu ochii noștri înfăptuirea vorbeii: „întinde-te masă, strânge-te masă”.

După cină, o parte dintre arimani au trecut în grădinile de flori și trandafiri ca să se plimbe, iar alții s-au dus să privească imaginile și mirajele vorbitoare ale cinematografelor, pe când cei mai mulți s-au îndreptat către locuințele de odihnă, gândindu-se că a doua zi în zori le va veni rândul muncii de dimineață.

Ceea ce-am văzut că făceau cetele de lucrători care-și sfârșiseră rândul lucrului spre seară, făceau și celelalte cete, oricând și-ar fi sfârșit ceasurile muncii lor.

Adesea, când sunt prea de nesuferite căldurile verii, secerișul orzului, căratul și mai totdeauna treieratul se fac în vremea nopții, organizându-se cetele după obișnuința lor, ca și ziua.

Nu-i deloc surprinzătoare o asemenea organizare a muncii la arimani, câtă vreme au la îndemână puterile și binefacerile curentului electric, putându-le da oricând lumina și mișcările gândului.

În toate activitățile lor de muncă și petrecere, nu se pomeneste între arimani niciun soi de constrângere ori abuz. Fiecare, cunoscându-și treaba și rândul său de muncă, nu ezită niciodată să se lase întrecut de altul în îndeplinirea datoriei pe care și-o recunoaște față de comunitate, ca și față de sine. Din acest motiv, la arimani, ținându-se seama că îndeustularea fiecăruia ține de starea de îndeustulare a tuturor, nimeni nu se gândește să acumuleze și să adune avere numai pentru propria persoană. Cu toții muncesc în vederea bunăstării comune.

Arimanii își fac următoarea socoteală: dacă, de exemplu, plugarii ar avea prin sate destulă pâine și vite și n-ar mai vrea să lucreze ca să fie pâine și pentru lucrătorii fabricilor, ai minelor și ai puțurilor de păcură, nici aceștia, la rândul lor, nu vor putea să le trimită în schimb mărfurile produse de ei. Cu toată întinderea moșiilor lor, țăranii n-ar avea pluguri, nici unelte și mașini cu care să le lucreze, n-ar avea nici bumbacul pentru cămăși, nici ața și acul de cârpit, nici sarea de pus în bucate și nici lumina din lampă. Pe urmă, fără circulația trenurilor, sătenii ar putea rămâne îngropați în grămada grânelor

lor, fiindcă nu și le-ar putea urni din sate și nu ar putea să le trimită la schimb cu alte mărfuri, fără de care, după cum am arătat, viața lor ar fi astăzi cu neputință. Dacă țărani, adică lucrătorii pământului, n-ar vrea să facă schimb cu lucrătorii fabricilor, mulțumindu-se, în loc de marfă pentru marfă, cu bani negustorești, atunci ar cădea iarăși victime jafului intermediarilor, care s-ar pune între ei și muncitorii de fabrică, speculându-le nevoile pe prețuri ruinătoare. Ar însemna să cadă iarăși sub talpa înrobitoare a negustorilor care, interpuși între orașe și sate, le-ar stoarce toată vlaga, secătându-i și exploatându-i. Ori arimanii s-au eliberat de multă vreme de această robie, tocmai prin faptul că au înțeles să nu mai permită între dânșii niciun soi de interpuși, schimbându-și direct produsele, roadele și mărfurile între ei și conducându-și viața prin propriile sfaturi, fără nicio altă mijlocire străină lor.

Sfaturile tovărășiilor de agricultori dintr-o comună sunt alcătuite din delegații cetelor de lucrători care le alcătuiesc. Astfel întocmit, sfatul agricultorilor se întrunește săptămânal să facă planul treburilor pentru săptămâna următoare. El stă în legătură directă cu sfatul obștesc al comunei de care aparține și, prin acesta, cu sfaturile regionale și provinciale, ca și cu Sfatul Țării, în așa fel încât toate muncile și păsurile agricultorilor dintr-o comună să fie într-o cât mai strânsă legătură cu activitățile și nevoile țării întregi.

Roadele adunate după treierat sunt date în primirea cooperativelor din fiecare comună agricolă. Cooperativele acestea, stând în strânsă legătură cu toate cooperativele din țară, opresc în magaziile lor atâtea grâne câte se cer pentru nevoile comunelor lor, iar restul le trimit altor cooperative, oriunde ar fi nevoie. Pe de altă parte, fiecare cooperativă se îngrijește să aducă de pretutindeni din țară mărfurile și roadele necesare localnicilor, mărfuri care nu se fac în comuna în care se află.

Locurile joase, în special cele din jurul apelor, arimanii le-au preschimbat în întregime în grădini nesfârșite, unde cresc tot soiul de roade – îndeosebi legume, semințe și flori – cărora asemenea locuri le priesc.

Pe sub coastele munților locurile sunt sădite cu tot soiul de pomi fructiferi, iar pe dealuri se găsesc podgoriile cele mai bogate în vița de vie cea mai aleasă.

Grădinile de tot felul, livezile de pomi și viile sunt lucrate, de asemenea, prin tovărășii anume alcătuite de oamenii din comunele aflate în acele părți.

Ca și roadele câmpului, și roadele acestora sunt puse la dispoziția obștei din toată țara prin intermediul cooperativelor aparținând fiecărei comune.

Locurile cu povârnișuri, mai ales din partea munților, sunt destinate creșterii vitelor. Comunele așezate prin aceste părți își împart brațele de muncă între îndeletnicirea creșterii vitelor și îngrijitul pădurilor și-al izvoarelor de apă.

În sfârșit, nu se află pârțică de loc în toată Arimania care să nu fie înflorită de munca omenească, iar toată această muncă se face în vederea bunăstării comune, singura ocrotire la adăpostul căreia se poate desfășura pe deplin viața fiecărui ariman.

Să nu uităm să notăm și faptul că toate tovărășiile de agricultori din comunele agricole ale Arimaniei alcătuiesc o Mare Federație a Plugarilor, care are sfatul ei aparte și căreia îi revine importanta responsabilitate a lucrării și gospodăririi pământului din punct de vedere agricol. Alături de această federație, ca două aripi ale ei, stau *Federația Grădinarilor* și cea a *Crescătorilor de vite și păsări*.

4. Industriile sau prefacerea roadelor Pământului

Aceste tipuri de industrii sunt reprezentate și-n Arimania, ca pretutindeni, prin ateliere și fabrici. Însă deosebirea este că în această țară fabricile și atelierele lucrează în vederea îmbelșugării întregii colectivități a locuitorilor săi, nicidecum în vederea îmbogățirii unor stăpâni pe spatele poporului, așa cum se întâmplă în părțile noastre. Fabricile și atelierele Arimaniei sunt stăpânite și îngrijite de tovărășiile de lucrători, așa cum pământurile sunt îngrijite și stăpânite de diferitele tovărășii ale agricultorilor.

Atelierele de reparații și de întreținut mașinile aflate în comunele agricole fac parte nedespărțită din tovărășiile agricultorilor, pe când morile și cuptoarele de pâine din aceleași comune alcătuiesc tovărășii separate. Tot așa, electricienii sau tehnicienii de pe raza unei comune alcătuiesc separat o tovărășie, la fel ca orice altă ramură de industrie care se găsește într-o comună.

În fiecare regiune de comune agricole și în fiecare comună de munte care se ocupă cu creșterea animalelor se află câte o fabrică de pregătit și păstrat cărnurile, de lăptărie și brânzeturi, iar în comunele cu podgorii există fabrici pentru pregătirea a tot soiul de bunătațuri din fructe și struguri.

Este timpul să spunem că în Arimania nu se obișnuiesc băuturile spirtoase, așa încât din roadele viței de vie și ale pomilor se fac nenumărate feluri de dulciuri sau se pregătesc fructe uscate, fără să se mai folosească la fabricatul vinului, al țuicii sau altui rachiu. Nu se află popor pe lume care să folosească mai mult decât arimanii la masa lui fructele și dulceleșurile.

Fabricarea spirtului se face numai în vederea folosirii lui în diferitele ramuri ale industriei, ca și pentru necesitățile cercetărilor științifice și ale medicinei.

În regiunile grădinilor de legume și flori se găsesc mărețe și numeroase fabrici de tot soiul de bunătațuri pregătite din zarzavaturi și legume, cât și fabrici de parfumuri extrase din flori.

În apropierea bălților și-a mării, alte fabrici pregătesc păstrarea peștelui.

Peste tot în Arimania munca industrială și munca pământului sunt unite, în măsura în care una îi pune la îndemână celeilalte produsele necesare industriei sale.

Tot astfel, în partea muntoasă, în preajma pădurilor lucrează gaterile, după cum, alături de puțurile de păcură, lucrează fabricile de gaz, benzina și toate câte se fac din bogățiile ascunse în acest minunat aur negru căruia îi zicem păcură. Nenumărate oțelării lucrează în preajma minelor de cărbuni și fier, iar alături de regiunile agricole și comunele de munte lucrează fabricile de postav, tăbăcăriile și altele, cărora li se dau pentru prelucrare resturile animalelor sacrificate în fabricile de pregătit cărnurile spre păstrare. Să nu uităm să spunem că fructele pomilor și strugurii sunt folosiți și la fabricarea zahărului și că în regiunile agricole lucrează multe alte fabrici de țesut în și cânepă, fabrici de uleiuri din semințe, așa cum în porturi lucrează fabrici de prelucrare a bumbacului și altele, care folosesc materii aduse din alte țări în schimbul produselor din Arimania.

Dar nu acestea fac mare deosebirea dintre țările cunoscute de noi și Arimania. Ceea ce face această deosebire este felul în care se lucrează în fabricile Arimaniei și modul în care sunt împărțite bunurile produse aici.

După cum am arătat la început, fiecare fabrică din Arimania își are o tovărășie a ei deosebită, alcătuită din toți lucrătorii care lucrează acolo. La rândul-i, tovărășia fiecărei fabrici este alcătuită din cetele sau grupele de lucrători care muncesc în toate ramurile sau atelierele fabricii.

Într-o asemenea ceată de atelier lucrătorii își aleg săptămânal dintre ei un supraveghetor și, ori de câte ori nevoia o cere, își trimit pe unul dintre ei ca să-i reprezinte în Sfatul Obștesc al Fabricii. Acest sfat, alcătuit din delegații grupelor de ateliere, este de fapt stăpânul, conducătorul și administratorul fabricii din toate punctele de vedere. Sfatul fabricii alege sau numește un număr de doi, trei administratori sau îngrijitori, de obicei dintre bătrânii care-au lucrat în fabrică. Acești administratori au sarcina să ducă la îndeplinire hotărârile unui sfat, păstrând totodată și înțelegerile în perioadele dintre sfaturi. Acestea nu sunt formate mereu din aceiași oameni, deoarece trimișii grupelor de atelier în Sfatul Obștesc al Fabricii nu sunt tot unii și aceiași. Acești trimiși nu au dreptul să reprezinte ceata lor în sfatul fabricii decât pentru o anumită dată și într-o anumită privință. Întorcându-se de la sfat, alesul cetei, după ce le prezintă tovarășilor săi tot ce s-a pus la cale acolo, intră iar în rândul lor, fără nicio deosebire. Când vine vremea ținerii unui nou sfat, cetele de atelier își trimit alți aleși, stabilind mereu să-i trimită pe cei mai pricepuți în înțelegerea lucrurilor care-ar urma să fie discutate la sfat.

Astfel, hotărârile sfatului fabricii nu numai că reprezintă însăși voința tuturor lucrătorilor, ci ele reflectă și priceperea cea mai temeinică în tot ceea ce se pune la cale, hotărârile fiind mereu luate de oameni pe deplin informați cu privire la ceea ce se discută.

Delegații sfatului de fabrică sunt înlocuiți oricând se consideră că nu sunt la înălțimea mandatului lor.

Toate așezămintele industriale care au ca scop prelucrarea acelorași materiale alcătuiesc pe întreaga țară câte-o frăție numită federație. Astfel, fabricile de gaz și benzină, la un loc cu schelele puțurilor de păcură, alcătuiesc împreună *Federația Păcurii*. Aceasta are un sfat al ei separat, alcătuit din delegații sfaturilor tuturor așezămintelor care țin de această federație. La fel, toate așezămintele căilor ferate – ateliere, uzine electrice proprii, lucrătorii din gări, conductorii de trenuri și alții – alcătuiesc împreună *Federația Drumurilor de Fier* și așa mai departe.

O atare organizare a industriilor în federații pe țară face ca mersul treburilor din interiorul fiecărei industrii să fie făcut cu știință și gândit chiar după priceperea celor care cunosc domeniul. Totodată, aceste federații industriale, fiind în legătură directă cu *Federația Cooperativelor*, știu să organizeze producția de mărfuri conform informațiilor primite și pot, prin urmare, să lucreze în funcție de nevoile și cerințele comunităților.

Cu o asemenea gospodărire, în Arimania nu se întâmplă niciodată să se producă mai multe mărfuri decât ar fi nevoie.

Pe de altă parte, sfaturile fabricilor, ale tuturor întreprinderilor de muncă dintr-o anumită comună, alături de sfaturile tuturor instituțiilor publice alcătuiesc împreună Marele Sfat al Comunei. Așadar, prin sfatul său, orice tovărășie de muncă din Arimania se află în legătură stabilă și permanentă cu toate întreprinderile de același fel din țară, ca și cu toate celelalte ramuri de viață ale țării.

Munca în fabricile arimanilor se face vreme de 9 (nouă) ceasuri pe zi și e împărțită în trei schimburi de lucrători, fiecare schimb lucrând câte trei ceasuri. Lucrul de noapte în întreprinderile Arimaniei nu se pomeneste, decât numai în anumite împrejurări urgente, dar niciodată timpul de muncă al unui schimb de lucrători nu trece peste trei ceasuri.

Ca și în cazul muncii pământului, arimanii care lucrează în întreprinderi urmăresc prin munca lor nu îndestularea fiecăruia în parte, ci satisfacerea cerințelor colective. Căci doar la adăpostul acestei bunăstări comune își poate găsi oricine partea care i se cuvine nevoilor lui.

Toate mărfurile produse în fabricile arimane sunt trecute imediat în gestiunea cooperativelor din comunele în care se află fiecare fabrică sau întreprindere. De altfel, așa cum am mai arătat, în Arimania mărfurile sunt produse de fabrici și de toate celelalte întreprinderi numai după comunicarea primită din partea cooperativelor, care știu în orice moment cât și ce anume trebuie să fie produs. Nimic, prin urmare, nu se face în zadar sau la voia întâmplării, așa cum se petrec lucrurile în stările noastre. Din acest motiv, în societățile în care fabricile nu lucrează având în vedere satisfacerea cerințelor obștești, ci îmbogățirea unor anume stăpâni, se produc mărfuri doar atâta timp cât se oferă prețuri mari în schimb. De îndată ce aceste prețuri vor scădea și nu vor mai aduce câștigurile dorite în punga stăpânilor, aceștia vor închide fabricile, aruncând pe drumuri o mulțime de mii și milioane de muncitori, lăsând totodată restul omenirii pradă afaceriștilor, care vor specula mărfurile fabricilor închise pentru propriul câștig și spre ruina celorlalți.

Să nu uităm să menționăm că în Arimania nu lipsesc nicidecum lucrurile cunoscute la noi sub denumirea de „obiecte de lux”. Dimpotrivă, întrucât arimanii înțeleg să-și trăiască viața gustându-i toate gingășiile, este firesc ca ei să nu se lipsească nici de toate podoabele prin care ar considera că și-o pot înfrumuseța. Deosebirea este însă că la arimani toți oamenii, fără excepție, se pot bucura de aceste podoabe. O altă deosebire și mai mare stă în aceea că făurirea „obiectelor de lux” cade în sarcina oamenilor care sunt înzestrați în mod special cu înclinații artistice și cărora li se face creșterea din acest punct de vedere. În felul acesta, în Arimania, lucrările de lux și podoabele de tot felul sunt lucrări de artă în toată puterea cuvântului. Nu într-o mai mică măsură, celelalte lucrări ieșite din mâinile arimanilor poartă toate pecetea unei desăvârșite pasiuni în făurirea lor. Fără îndoială, acești oameni,

lucrând pentru dânșii în mijlocul tuturor belșugurilor, nemişcându-se de teama zilei de mâine, își îndreaptă întreaga lor pricepere către ceea ce au de făcut.

În general există o neobosită întrecere între oamenii acestei țări, fiecare căutând să dovedească că-i mai desăvârșit decât ceilalți în alegerea frumosului, în priceperea și, mai ales, în crearea acestui frumos. Din acest motiv, fiecare regiune are o expoziție permanentă a tuturor lucrărilor realizate prin munca locuitorilor săi. Anual se pregătesc premii pentru răsplătirea celor mai buni lucrători, aleși din diferitele ramuri de muncă. Dar premiile acestea sunt cu atât mai dorite, cu cât au însemnătatea unei recunoașterii morale a celor care le primesc.

Și totuși, mai trebuie să insistăm în această parte a cărții noastre asupra industriei care a întrecut toate așteptările în Arimania. Este vorba despre electricitate, despre producerea și întrebuințarea ei.

După cum am mai spus, toate activitățile vieții arimane sunt mereu și pretutindeni însoțite și ușurate de ingeniozitatea acestei puteri minunate. Am putea zice că electricitatea stă la îndemâna vieții arimanilor, precum le stă însuși aerul. Casele, străzile, drumurile, curțile unde se strâng recoltele, crângurile și grădinile, potecile munților, ca și cursurile apelor, totul și toate sunt luminate noaptea cu electricitate. Uneltele și mașinile de arat, toate sunt puse în mișcare de această minunată putere. Trenurile, tramvaiele și toate trăsurile și carele arimanilor sunt purtate de electricitate, la fel ca vasele plutitoare de pe râuri și mașinile lor zburătoare. Apoi, așa cum am mai amintit, hotarele țării sunt și ele încredințate acestei puteri, pe cât de blândă și folositoare, pe-atât de primejdioasă și necruțătoare când i s-ar dezlănțui puterile pentru zdrobirea vreunor cotropitori nestăpâniți.

Ei bine, de unde-și dobândesc arimanii atâtea puteri electrice?

Firește, răspunsul îl primim ușor, dacă vom ține seama de faptul că toată agerimea gândirii și toată hărnicia acestor oameni n-au mai fost risipite de câteva zeci de ani nici în grija sărăciei umiltoare, dar nici în calea desfrâului. Dimpotrivă, aceste înalte însușiri omenești arimanii le-au folosit pentru a-și găsi calea și mijloacele unui trai care să le asigure o desfășurare neîngrădită și deplină a vieții lor.

Cu asemenea năzuințe, arimanii și-au îndreptat privirile asupra puterilor naturii, ca să și le apropie cât mai mult în folosul vieții lor. Astfel, au început să folosească puterea apelor la centralele electrice și după puțin timp au ridicat uzine de felul acesta pe toate cursurile apelor.

De la aceste uzine, puse în mișcare de goana apelor, arimanii își trag toată bogăția care le alcătuiește însuși sufletul vieții țării lor, electricitatea.

Întregul teritoriu al Arimaniei este împărțit în ocoale sau sectoare. Fiecare sector este înzestrat cu o mare stație de curent, transmis de la uzinele din apropiere și care acoperă toate nevoile de electricitate din raza sa.

Munca în toate domeniile electricității se face iarăși pe temeiul obișnuit al vieții arimane, adică pe temeiul asocierilor de tot felul. Lucrătorii tuturor uzinelor și ai stațiilor electrice alcătuiesc în Arimania Marea Federație a Electricității, care se află în legătură cu toate federațiile tuturor întreprinderilor arimane.

Dacă vei merge, cititorule, în fabrici, ateliere, puțuri de păcură, mine, porturi și oriunde în Arimania în vremea când se schimbă muncitorii, ți se va înfățișa pretutindeni următoarea priveliște.

Lucrătorii sosesc întotdeauna cu câteva minute înaintea începerii schimbului – cu tramvaiele, cu trăsurile automate sau pe jos – trecând care cum vin în sala de schimb hainele, unde și le iau pe cele de lucru. Lucrătorii care ies din schimb, lăsându-și hainele de lucru, trec la spălătoare și la baie, de unde ies împrospătați și curați și, luându-și îmbrăcămintea obișnuită, pleacă fiecare pe unde își are treaba. Dacă vei trece în plimbare prin atelierele și birourile întreprinderilor, vei găsi pe fiecare la locul său, muncind cu atâta sârguință încât ți se va părea că omul e turnat cu mașina lui sau că el singur este o mașină. Nicio șoaptă străină de muncă nu se aude, niciun fum de țigară nu se vede și nimeni nu-și pierde nici măcar o clipă inutil. Cel mult dacă-l vei întâlni pe administratorul atelierului, care să te îndrume sau să-ți ceară iertare că supravegherea sau altă treabă pe care o are de făcut nu-i permit să-ți fie mai mult de folos.

5. Păstrarea și împărțirea bunurilor

Întreaga ordine și organizare a treburilor și a oamenilor din Arimania se vedește, în toate amănunțele, călăuzită de un singur scop: *să asigure desfășurarea deplină a vieții fiecăruia, printr-o cât mai ușoară muncă din partea tuturor.*

Pe această bază și-au pus toate întreprinderile muncii lor și tot pe acest principiu este întocmit și modul de păstrare, felul schimbului și al împărțirii roadelor muncii între toți locuitorii țării. În privința asta, lozinca lor este: *De la fiecare după putință, fiecăruia după trebuință.*

Am mai vorbit deja despre instituția cooperativelor arimane. Am arătat că așezământul acesta se mai potrivește numai cu numele cu ceea ce cunoaștem în stările noastre drept cooperative. Într-adevăr, privind îndeaproape viața Arimaniei, ea ni se înfățișează ca o desăvârșită realizare a principiului sau a scopului cooperației, care este: *schimbul nemijlocit între producători.* Așadar, întreaga ordine socială arimană alcătuiește o desăvârșită cooperație sau frăție de muncă, în mijlocul căreia lucrătorii schimbă unii cu alții roadele muncii lor, fără mijlocirea negustorească știută de noi. Adică, după câte se vede, cooperația nu se poate realiza decât numai într-o lume de lucrători, unde toți, muncind, trăiesc prin schimbul produselor între dânsii; unde nimeni nu speculează acest schimb, ci acesta se face, ca în Arimania, în mod direct, marfă pentru marfă. Cu alte cuvinte, instituția cunoscută în Arimania sub nume de cooperativă nu-i altceva decât locul unde se adună produsele obținute prin muncă, spre păstrare și pentru a fi împărțite oamenilor, fiecăruia după trebuință.

Cooperativele arimane nu au doar menirea să păstreze și să facă schimbul roadelor muncii în țară sau numai sarcina de a se asigura că fiecare primește de ajuns din aceste roade, atât cât îi cere nevoia. Tot cooperativele au îndatorirea să țină socotelile tuturor cerințelor și nevoilor locuitorilor arimani, în așa fel încât să nu ducă nimeni lipsă în traiul lor de toate zilele. În scopul acesta, cooperativele alcătuiesc federații regionale care se organizează împreună într-o federație pe țară, cunoscută sub numele de Marea Federație a Cooperativelor. Fiecare federație regională de cooperative, cu ajutorul cooperativelor comunale ce-o alcătuiesc, știe oricând în amănunt toată averea pe care-o pot produce locuitorii regiunii sale, după cum cunoaște și toată bogăția naturală care se poate găsi pe teritoriul și în pământul regiunii; bogăție care poate fi folosită la fabricarea diferitelor mărfuri și produse pentru îndeplinirea nevoilor omenești. Din acest motiv, înțelegem de ce la arimani toate cooperativele sunt însărcinate să țină socoteala mișcărilor populației, întrucât cererea și producția de mărfuri urmează a fi planificate tocmai pe baza acestora. În sfârșit, cheia tuturor calculelor necesare însăși existenței orânduirii arimane – atât de bine gândită, încât nimic nu se face cu risipă, dar nici cu zgârcenie, spre deplina mulțumire a tuturor – această desăvârșită cheie o reprezintă așezămintele lor cooperative.

Cum lucrează aceste cooperative?

Am arătat că toate întreprinderile din țară, atât cele agricole, cât și cele industriale, de îndată ce își încheie munca, transferă produsele cooperativelor din localitatea de care țin. Pe de altă parte, în fiecare localitate cooperativele au magazine în care se face distribuția roadelor și mărfurilor necesare localnicilor. Așadar, orice cooperativă comunală are două ramuri, una de primire și alta de desfacere.

Iată, de pildă, cum lucrează o cooperativă într-o comună agricolă. Sfatul agricultorilor din această comună va preda treptat sfatului cooperativei, pe măsură ce le vor strânge, curăța și treiera, toate grânele, semințele, rădăcinile, fânul și paie, care vor fi lucrate pe moșia comunei. Odată producția luată în primire de cooperativă, ea se va îngriji s-o păstreze în bună stare, ținând-o gata să facă față atât nevoilor obștești din țară, cât și trebuințelor localnicilor din comună.

După un plan făcut dinainte de Marea Federație a Cooperativelor și revăzut de Marele Sfat al Țării – despre care vom mai vorbi – cooperativa din comuna agricolă, înainte de-a împărți producția primită de la sfatul agricultorilor în funcție de nevoile localnicilor din comună și de nevoile din țară, pune la o parte sămânța pentru viitoarea cultură.

Dar chibzuința arimanilor i-a îndemnat să fie mereu prevăzători, astfel încât au păstrat mereu un surplus din recolte, care poate să suplinească cu folos lipsurile anilor de restriște. Acest surplus este înlocuit în fiecare an, astfel încât să fie mereu înprospătat.

Cooperativa, primind și împărțindu-și totalul producției primite, după cum am arătat mai sus, trebuie să înștiințeze imediat federația regională din care face parte de toate mărfurile pe care le are înmagazinate. La rândul ei, aceasta îi aduce acest lucru la cunoștință Marii Federații a Cooperativelor.

Marea Federație a Cooperativelor se află în legătură directă cu toate federațiile de muncă din țară, astfel că acestea pot primi oricând și fără întârziere materiile de care ar avea nevoie pentru a-și continua neîntrerupt lucrul.

La cererea Marii Federații a Cooperativelor, cooperativele trimit oriunde li s-ar spune mărfurile care depășesc nevoile locale, mărfuri primite în păstrare de la toate întreprinderile de muncă din localitățile lor. În scopul acesta, cooperativele sunt ajutate mult de minunatele căi ferate care unesc toate comunele țării într-o rețea uriașă.

Așa cum lucrează o cooperativă cu produsele agricole, așa va lucra și cu roadele și mărfurile produse de orice întreprindere care s-ar afla în raza comunei din care face parte cooperativa. Grădinile, cu uscătoriile lor; crescătoriile de vite și pasări, cu lăptăriile și fabricile lor de cărnuri; pescăriile, morile, fabricile de uleiuri, de țesătorie, de gaz și benzină, de zahăr și dulceturi, izvoarele minerale, fabricile de obiecte de lux și atelierele lucrărilor de artă, tipografiile, fabricile de mașini de tot felul, toate își dau spre păstrare cooperativelor din comunele lor mărfurile făurite de ele, care sunt mai apoi împărțite cu multă pricepere pretutindeni, după cerere și necesitate. În felul acesta, o cooperativă dintr-o comună, oricare ar fi ea, își are înzestrate în orice clipă magazinele de desfacere cu tot soiul de mărfuri pentru îndestularea trebuințelor locuitorilor comunei.

Îndestularea locuitorilor dintr-o comună arimănă se face de cooperativă pe două căi: pe cale individuală, venind fiecare ins la magazinele cooperativei ca să-și ia ceea ce-i trebuie, mai ales în ceea ce privește îmbrăcămintea, împodobirea și alte mici amănunte ale vieții omenești. În privința mâncării, arimani nu se mai îngrijesc fiecare în parte de masa lor, fiindcă le stau tuturor la îndemână restaurantele comunale, unde găsesc oricând la vremea mesei cea mai îmbelșugată hrană. De asemenea, grija spălatului n-o mai poartă fiecare casă în parte, întrucât tot ce-i de spălat și cârpit se dă la spălătoriile obștești.

Cu toate acestea, sunt unii arimani care găsesc că e mai bine să mănânce și să-și spele singuri sau în tovărășia celor cu care locuiesc învecinați prin casele lor. Aceștia își iau partea lor de hrană, fie gătită gata de la cantinele comunale, fie direct de la cooperative, ca să și-o gătească în casă. În sfârșit, la fel ca în toate, și în această privință arimani sunt cu totul liberi să-și aleagă, așa cum vor crede mai bine și cum vor considera că le este mai ușor și plăcut să trăiască.

E locul să pomenim și despre marea cumpătare de care dau dovadă arimani în toate aspectele vieții lor. Într-adevăr, deși nu se ține seamă de nimeni pentru a se păstra ordinea la magazinele cooperativei, la restaurantele comunale ori la teatre sau celelalte locuri de petreceri, arimani se organizează singuri, la fel de firesc cum s-ar organiza la noi cei care merg să-și ia apă de la o fântână, făcându-și rând unul după altul, fără nicio supărare, dimpotrivă, găsind tocmai atunci ocazia de glume și povești. Pentru a nu se întâmpla însă pierderi de vreme inutile, locuitorii dintr-o comună sunt împărțiți pe zile ca să vină fiecare la magazinul cooperativei din satul sau mahalaua lui, să-și ia cele necesare. Pe lângă asta, magazinele cooperativei sunt înzestrate cu săli retrase în care cei care vin pot să-și petreacă câteva clipe în mod plăcut. Se înțelege că nimeni în Arimania nu suferă de neplăcerile vreunei înghesuiri sau de tristețea pierderilor de vreme. Asemenea săli stau la îndemâna arimanilor atât pe lângă cantinele lor, cât și pe lângă teatrele sau celelalte spații publice, unde altfel s-ar da ocazia unor așteptări supărătoare.

Pe de altă parte, cu toate că nimănui nu i se socotește nici cât mănâncă, nici cât ia de la cooperativă spre îndestularea traiului și plăcerii sale, totuși, poporul acesta nu are nici măcar un soi rău printre rândurile lui, unul care să-și însușească mai mult decât îi cere nevoia. Dimpotrivă, de s-ar întâmpla ca vreunul să ia mai mult decât ar avea nevoie sau dacă ar avea în plus din cele necesare, ar duce fără ezitare înapoi cooperativei surplusul.

Arimani se poartă față de belșugul lor întocmai cum ne purtăm noi, fără să vrem, față de aerul văzduhului din care, deși avem din abundență în jurul nostru, totuși nu ne luăm decât atât cât ne trebuie, nici mai mult, nici mai puțin.

Arimanul își dă prea bine seama că în țara lui totul este cumpănit, așa cum în însuși sânul naturii totul se află într-o cumpănă atât de dreaptă încât, dacă s-ar lua sau mișca un firicel dintr-o parte, neapărat i se va simți lipsa sau pornirea lui într-alta. Așadar, dacă unul ar strica mai multe roade decât trebuința îi cere, altuia nu i-ar ajunge nici să-și împlinească nevoile. Lucrul acesta se observă zilnic în stările noastre în care, cu cât stăpânitorii risipesc în destrăbălarea traiului lor roadele muncii tuturor, cu atât lucrătorii și țăranii muncitori suferă lipsurile și umilințele sărăciei.

Am mai pomenit și în altă parte despre „*casele de popas și ospățare*” pentru călătorii aflați în trecere prin comunele arimane. Într-adevăr, orice comună din Arimania este înzestrată cu o atare casă, iar prin comunele căutate mai mult pentru aerul și peisajele lor frumoase sunt și mai multe asemenea case. În casele acestea, oricărui călător îi sunt împlinite toate nevoile traiului, din toate punctele de vedere. Negreșit, toate cele necesare acestor case sunt date de cooperativele comunale. Ținând însă socoteala trecătorilor, care de pe unde sunt, cooperativele își cer înapoierea mărfurilor folosite pentru întreținerea oaspeților de la cooperativele comunelor din care vin aceștia.

Călătorii arimani niciodată nu-și cer lucrurile de care au nevoie pe drum de la cooperativele comunelor pe unde trec sau unde petrec vremea repaosului lor, decât numai prin aceste *case de popas și ospățare ale trecătorilor*, tocmai spre a se putea păstra dreapta măsură în socoteli, așa cum am spus mai sus. Aceste case mai sunt înzestrate cu săli de expoziție a tuturor roadelor și mărfurilor care se produc în fiecare comună. În mod obișnuit, în aceste săli sau magazine se găsesc mici daruri pentru călători, lucrute în ceasurile libere de către localnici, dar și lucrări de artă de tot felul.

Trenurile și vasele plutitoare sunt aprovizionate pentru ospățarea călătorilor prin federațiile de cooperative regionale. În ceea ce privește schimbul cu mărfurile din alte țări, mărfuri care nu se pot găsi în Arimania, acesta este gestionat numai prin Marea Federație a Cooperativelor din țară.

Din cele arătate în această parte a cărții credem, cititorule, că-ți vei putea face măcar o cât de mică părere despre modul înțelept în care au știut arimanii să-și însușească gospodărirea deplinei lor bunăstări, în toate cele necesare vieții lor desăvârșite. Punând față în față slaba imagine pe care am putut să ți-o zugrăvim până aici despre viața arimanilor și viața nesăbuită din țara ta, judecă și alege.

Socotim că-i potrivit să mai adăugăm aici câteva cuvinte despre formidabila curățenie care există peste tot în Arimania. Într-adevăr, atât cât am călătorit prin toate ținuturile, n-am putut găsi nici cel mai mic colț de stradă unde să se pomenească vreo urmă de murdărie. Fiecare grupă a caselor de locuit își are singură responsabilitatea păstrării curățeniei în preajma caselor și pe străzile dimprejur. Chiar dacă sălile de ospăț și de petrecere obștească sunt date în îngrijirea unor tovarășii anume de lucrători, totuși, în ospetele și petrecerile lor, arimanii păstrează o curățenie într-adevăr pe măsura înțelepciunii care-i distinge. În privința curățeniei, arimanii spun că este singurul semn prin care omul poate dovedi că nu-și mai poartă cu sine dobitocul, a cărui fire îl face să nu se poată îngriji singur.

Fără îndoială, având în vedere că sănătatea oamenilor ține chiar de igienă, arimanii au ajuns, prin desăvârșirea acesteia, să înlătore și să stingă toate relele bolilor, mai ales că acestea nu-și mai găsesc aici nici mediul nimicitor al sărăciei, în care, în societățile noastre, cresc tot soiul de molime ucigătoare.

6. Lucrări de artă, clădiri și monumente

Dacă în societățile noastre prin „lucrări de artă” se înțeleg lucrările de inginerie și arhitectură mai deosebit făcute, atunci în Arimania toate lucrările și lucrurile ieșite din munca omenească se pot numi, fără deosebire, *lucrări de artă*. Toate clădirile, fie ele locuințe omenești, grajduri pentru vite, fabrici și magazii, teatre și școli, apoi podurile și gările, porturile și drumurile, într-un cuvânt toate, ca și toate uneltele și mașinile arimanilor, sunt lucrate și împodobite în așa fel încât par făcute mai mult să le înveselească viața decât să le slujească trebuințelor.

Am mai vorbit despre clădirile de locuit ale arimanilor. Am arătat că fiecare dintre ele alcătuiește câte-o adevărată prisacă, în care-și adăpostesc tihna și odihna mănunchiurile de stupi omenești. Interioarele lor sunt în asemenea fel alcătuite și înzestrate, încât nimic nu poate lipsi și nimic nu le poate tulbura liniștea și mulțumirea perechilor care locuiesc acolo sau a celor care aleg că e mai potrivit să-și petreacă odihna în singurătate.

Pe dinafară, casele de locuit au înfățișări de mândre palate, răsărind din mijlocul grădinilor ce le înconjoară, la fel cum la noi se povestește în basme că răsăreau palatele feților-frumoși din miezul pădurilor fermecate. Felul și măiestria cu care sunt lucrate aceste case se deosebesc de la o comună la alta așa de plăcut, încât prin înfățișarea lor, trecând prin comunele arimanilor, ai impresia că străbați tot alte lumi. Și cu toate acestea, deși în orice comună se păstrează același fel de construire a clădirilor, totuși, fiecare clădire redă în amănuntele lucrării ei atâtea feluri de rafinament încât, trecând de la una la alta, găsești mereu altceva care să-ți uimească privirile și să-ți răsfete gustul frumosului.

Nu într-o mai mică măsură, clădirile fabricilor și ale tuturor instituțiilor publice – cum ar fi școlile și teatrele, ospătăriile comunale, casele de popas pentru călători, magaziile și sediile cooperativelor, până și cotețele păsărilor, ca și grajdurile vitelor – au înfățișări așa de mândre și svelte încât transpare, privindu-le, fericirea și mulțumirea unui popor harnic și stăpân pe toată soarta lui. Câtă deosebire există între aceste podoabe, care par să înalțe, să ușureze și să încânte viața vrednicului popor ariman și posomorâtele fabrici și clădiri publice de pe la noi, care apar ca niște morminte uriașe și posace, anume construite ca să înăbușe și să strivească sub greutatea zidurilor lor nesăbuite munca și viața celor care lucrează în ele, storcându-le sudorile.

Printre ornamentele zidăriei, din pereții clădirilor arimane răsar chipurile celor care s-au jertfit sau care au luptat odinioară zeci de ani la rând pentru a-i trezi pe strămoșii arimanilor și a-i smulge din starea coruptă în care se aflau și care pare să fi fost, după aducerile lor aminte, leită cu starea în care trăim noi astăzi.

Toate zidurile clădirilor sunt lucrate numai în ciment și fier, astfel încât par niște lespezi de piatră crescute din pământ. Acoperișurile lor sunt mai toate făcute din olane și țiglă, dar sunt lucrate cu totul altfel decât pe la noi. Adică nu sunt făcute numai din pământ, ci dintr-o amestecătură de clisă și tocătură de paie și trestie. În felul acesta, acoperișurile arimane sunt foarte ușoare și totodată astfel se dă o bună întrebuințare paielor din regiunile lor agricole și trestiei din bălți.

Cu toate acestea, acoperișurile celor mai multe clădiri ale așezămintelor obștești – cum sunt școlile, „cuibul mamelor”, restaurantele, multe fabrici și altele de-o anumită înălțime – sunt late, prevăzute împrejur cu galerii, alcătuiind grădini suspendate unde-și petrec mulți arimani ceasurile de liniște, bucurându-se de priveliștea înălțimii.

Clădirile stațiilor de cale ferată sunt lucrate astfel încât toate semnalele să funcționeze la depărtare de pe acoperișurile lor, motiv pentru care acestea sunt prevăzute și cu instalații de telegrafie fără fir. Nu se pomenește ca lucrătorii stațiilor să locuiască, ca la noi, în clădirile acestora. În apropierea lor se întind sate minunate de palate, unde locuiesc lucrătorii căilor ferate din toate sectoarele de activitate. Aceste sate, atunci când nu alcătuiesc comune de sine stătătoare, țin de comunele învecinate.

Dacă-i vorba de clădirile stațiilor electrice, acestea par mai mult ca niște altare, înălțate la distanțe anumite în cinstea Soarelui, dătătorul de lumină și viață. În afară de faptul că trupul acestor clădiri este construit din stâlpi de piatră săpată, încununăți cu împletituri de marmură sau de sticlă turnată în formă de flori de lămâiță și trandafiri, acoperișul li se sfârșește într-o turlă uriașă, deasupra căreia strălucesc ziua și noaptea globuri de cristal. Strălucirea acestor globuri alcătuiește brăuri de lumină în lung și în latul țării, iar mașinile zburătoare își ghidează după ele zborul.

Mașinile zburătoare se folosesc în Arimania pentru poșta țării. În scopul acesta, ele își au stațiile chiar pe acoperișurile clădirilor de poștă de prin comune. În afară de zburătoarele poștale, alte mașini sunt folosite la ducerea și aducerea delegaților de la unele sfaturi la altele, în perioadele în care se țin adunările diferitelor sfaturi. Firește, în Arimania se folosesc foarte mult mașinile zburătoare în zilele de sărbătoare și de petreceri; de asemenea, la orice treburi la care se simte nevoia grabei.

Să nu scăpăm din vedere însă că zburătoarele arimane sunt tot ce poate fi mai desăvârșit în această privință. Din toate punctele de vedere ele se aseamănă unor păsări uriașe: nu numai că plutesc în văzduh fără niciun zgomot, dar, întocmai ca păsările, au toată siguranța zborului. Aceste mașinării zburătoare nu mai prezintă grozava primejdie a zburătoarelor noastre, care poartă cu ele veșnica amenințare a celei mai teribile morți prin foc și prăbușire. Într-adevăr, arimanii își poartă zburătoarele printr-o ingenioasă folosire a unor ondulări de aripi, așa că nici n-au nevoie de motoare grele pe benzină.

Despre trenurile și tramvaiele arimane am vorbit că sunt mișcate tot prin puterea electricității. La fel sunt purtate pe toate râurile și bălțile lor navigabile vasele de tot felul. Ele își primesc curentul de la țarm, printr-o minunată întrebuițare a undelor unor mașinării care lucrează cam în felul telegrafiei noastre fără fir.

Drumurile Arimaniei, fie cele ferate, fie cele pietruite, se aseamănă unor mari bulevarde, așa cum găsim în cele mai înaintate și dezvoltate țări de pe la noi. În afara neîntrecutei lor îndemânări – toată piatra lor pare bine socotită și bine fixată la locul ei –, în afară de nespusa lor curățenie, fie că e senin, pe ploaie sau pe ninsori, pe deasupra rândurilor de copaci, pe sub umbra cărora ele șerpuesc, drumurile sunt înzestrate, după cum am mai pomenit, cu pietre kilometrice care înfățișează fiecare un chip omenesc. Aceste imagini sunt chipurile oamenilor care au trăit prin partea locului și care s-au remarcat prin anumite fapte, a căror amintire este astfel prețuită. Mai întotdeauna din piatra acestor chipuri țâșnesc izvoare răcoritoare de apă, din care se preling pârâiașe ce-și licăresc apele printre ierburile crescute de-a lungul drumurilor.

O altă măiestrie, care întrece și mai mult în țara arimanilor toate progresele și realizările altor țări din societățile noastre, este uriașa amenajare a râurilor și lacurilor ei, în așa fel încât nu numai să le oprească revărsările distrugătoare, ci, dimpotrivă, să le folosească pentru irigarea tuturilor lanurilor din țară pe timp de secetă. Iată de ce în Arimania nu se mai pomenește nici de revărsările distrugătoare ale apelor, nici de distrugerile secetelor pustiitoare. Cât despre bălți, mlaștini și sărături, adevărate focare de boli pentru animale și oameni, așa cum sunt ele prin părțile noastre, nici despre acestea nu se mai știe în Arimania.

Văile prin care râurile Arimaniei își gonesc apele au de-a lungul cursurilor lor brâie întinse de grădini și crânguri, care se întrec în zestrea podoabei lor de avuție, la fel ca celelalte lucruri înfăptuite de înțelepciunea și hărnicia acestui popor destoinic. Pe locurile care nu sunt prea prielnice nici florilor, nici legumelor, nici fructelor, se întind fânețe, pepiniere de copaci și semințe, iar prin părțile de miazăzi locurile joase sunt folosite ca pășuni întinse pentru vite. În sfârșit, nici din aceste locuri nu se lasă nici măcar o brazdă neîntrebuițată fără folos.

Cu toate acestea, arimanii, dovedindu-și alături de priceperea lor neîntrecută și gândirea lor prevăzătoare, nu s-au lăsat nici de această dată purtați de voia întâmplării în ceea ce privește preîntâmpinarea secetelor. De aceea ei nu se bazează numai pe cursul apelor, care și ele, în astfel de condiții, scad și n-ar putea face față nevoilor simțite la câmp din cauza secetei. În scopul acesta, arimanii au construit în creierii munților baraje uriașe, închizând izvoarele pâraielor printre văile celor mai abrupte culmi. Aceste opriri de apă folosesc totodată pentru a pune în mișcare nenumăratele centrale electrice despre care am vorbit mai sus.

Păstrarea și mărirea puterii apelor, cu care au ținut arimanii să-și înzestreze țara, cade în grija Marii Federații a Apelor din Arimania, alcătuită din aceleași asocieri de sfaturi și întovărășiri ale lucrătorilor anume pregătiți, la fel ca toate celelalte federații de muncă din această țară.

Așa cum în Arimania au fost înlocuite de mult timp cazărmile, închisorile și alte asemenea instituții de risipă și de asuprire a vieții omenești cu diferitele alte așezări de înfrumusețare și preamărire a vieții, tot așa au fost preschimbate mănăstirile și bisericile. Fără a li se aduce vreo stricăciune, dimpotrivă,

fiind îngrijite ca niște rămășițe întru cunoașterea trecutului, arimanii au înzestrat zidurile goale ale acestor lăcașuri cu bogăția unor muzee desăvârșite, în care se oglindesc evoluțiile științelor din cele mai vechi timpuri sau evoluția vieții pământești, ilustrată prin tot felul de fragmente din trecut, găsite prin scormonirea scoarței Pământului.

Firește, arimanii au ajuns cu toții, fără deosebire, prin larga dezvoltare a tuturor cunoștințelor științifice și datorită minunatelor lor școli, despre care vom vorbi, au ajuns să priceapă profunzimea tainelor fenomenelor naturale. Prin urmare, conștiința nu li se mai umbrește de nicio teamă sau îndoială, pe care să aibă nevoie să și-o ascundă în spatele unor idoli, cărora să le aducă jertfe de umilință și rugă de îndurare. Din acest motiv, ei nu mai găsesc potrivit niciun soi de vrăjitorie sau de preoție, care să rătăcească mințile oamenilor din calea adevăratei cunoașteri a curatului *Adevăr*, care strălucește numai în lumina tuturor științelor omenești, izvorâte din cunoașterea deplină a faptelor naturale. Altele de jertfă ale arimanilor sunt chiar așezămintele muncii lor, unde fiecare vine zilnic să contribuie cu eforturile sale la asigurarea vieții lui alături de-a semenilor săi. Casele de cântări și de laudă – nu în deșert, ci pentru celebrarea însăși a vieții – sunt așezămintele lor de îndeustulare, desfătări și petreceri înălțătoare, prin care arimanii pricep să se ridice până la cel mai adânc înțeles al tuturor tainelor Naturii.

Monumentele lor, clădirile, cât și toate uneltele și steagurile lor, poartă toate aceeași pecete și stemă. Aceasta întruchipează însăși gândirea care-i călăuzește în viață. În lumina unui soare de aur, un bărbat voinic și-o femeie frumoasă, îmbrățișându-se în clipa înălțătoare a dragostei, încununați într-o ghirlandă de spice și lauri, astfel se înfățișează această stemă arimană, oglindind strălucirea buneînțelegeri dintre oameni.

Alt soi de monumente și de clădiri pe care nu le întâlnim prin părțile noastre, dar pe care le găsim în Arimania, sunt cele destinate păstrării urmelor morților. Într-adevăr, arimanii nu mai consideră nimerit să umple pământul cu osemintele morților, ci, printr-o tehnică anume, aceștia sunt în scurtă vreme transformați în scrum. Acest scrum se păstrează în cutii de sticlă, așezate în criptele clădirilor de care am amintit. Totodată, în aceste clădiri se păstrează și imagini surprinse din viața celor morți, imagini care se arată prin cinematografe la vremea anumitor sărbători pentru ca cei vii să-și amintească de cei plecați și cum, odinioară, petreceau cu toții împreună. Prin urmare, clădirile de păstrare și de pomenire a morților sunt înzestrate cu mari săli de cinematograf și cu alte înlesniri în acest scop.

Pentru a nu tulbura cumva bucuria vieții prin vreo înfățișare mohorâtă, aceste clădiri sunt lucrate cu o nespusă măiestrie de lumină și frumusețe, fiind mereu înconjurată cu crânguri de copaci și cu tot felul de grădini de flori.

7. Sfaturile - alcătuirea lor și legăturile dintre ele

Din cele arătate până acum se poate înțelege, cititorule, că toată mișcarea vieții arimanilor se construiește pe baza diverselor lor întovărășiri, izvorâte din nevoile traiului lor împreună. Speranța lor neabătută este ca fiecare să-și trăiască pe deplin viața, în orice clipă, potrivit împrejurărilor în care s-ar găsi.

De asemenea, ai înțeles poate, cititorule, că în Arimania nu se află niciun soi de stăpânire, niciun soi de șefi, în sfârșit, nicio supraveghere străină asupra mersului treburilor și traiului oamenilor. Nu ne îndoim că ai priceput că singurul liant al organizării arimanilor este numai buna înțelegere dintre dânșii. Și fără să vrei, mintea te duce, luminatul cititor, la stupii de albine, la stolurile păsărilor și la furnicarul de furnici, în care mii și sute de ființe de același fel muncesc împreună, petrec și trăiesc la un loc, fără supărări provocate de porunci, ființe călăuzite numai de buna lor înțelegere, la rândul ei clădită pe temeiul întrajutorării. Și dacă ai avut norocul să-ți fi însușit cunoștințe despre puterile firești, care alcătuiesc împreună Nemărginirea sau Universul, atunci felul de viață al arimanilor te va duce iarăși cu gândul mai departe, la noianul de stele presărate în cuprinsul Nemărginirii, veșnic alergând în necunoscut, urmărindu-se de aproape, sprijinindu-și una alteia mersul, însă niciodată asupraindu-se.

Vei pricepe, cititorule, că tot meșteșugul bune înțelegeri care îndrumă obiceiurile vieții arimane, pornește dintr-o temeinică înțelegere a rostului naturii, pe care arimanii s-au străduit să și-l însușească, deoarece și-au dat seama că numai urmând căile care-i învață înțelegerea acestui rost, numai așa vor fi în stare să alunge dintre dânșii răul tuturor neajunsurilor.

Felul în care se realizează buna înțelegere între arimani este „sfatul”. Sfatul arimanilor este adunarea în care fiecare se întâlnește cu ceata sau grupul său, fie ca să-și pună la cale treburile, fie ca să discute orice alte schimbări ale vieții lor.

Scopul întregii organizări a arimanilor este acela de a asigura fiecăruia dintre ei o viață cât mai deplină, bucurându-se, cu alte cuvinte, de toată împlinirea pe care o cer aspirațiile sau nevoile sale firești. În fine, pentru a-și afla atare siguranță, arimanii înțeleg că fiecare dintre ei trebuie s-o caute și s-o păzească în primul rând pentru sine, în așa fel încât ocrotirea vieții unuia să n-o împiedice pe-a celuilalt. Desigur, mai întâi de toate, ca să-și dobândească cele necesare pentru a se bucura pe deplin de viață, arimanii pricep că fiecare trebuie să lucreze într-o ramură de muncă anume. Doar astfel, prin munca fiecăruia, se agonisește bunăstarea de care pot să se bucure toți, potrivit trebuințelor lor. Dar, așa cum arimanii nu concep ca cineva din țara lor să stea fără a munci într-o măsură potrivită cu ceilalți, tot așa n-ar înțelege nici cum s-ar putea ca cineva să nu ia parte la privegherea și îndrumarea tuturor treburilor și schimbărilor vieții lui. Iată de ce, dacă nu se află om în Arimania care să nu facă parte dintr-o ceată de muncă – așa cum am arătat mai sus în linii mari – de asemenea, nu există om care să nu ia parte la adunări, să nu-și spună cuvântul și să nu fie ascultat în sfatul tovărășiei sau tovărășiilor în cadrul cărora alege să-și desfășoare zilnic activitățile.

În stările noastre, cu toate că tot poporul este îndemnat și silit de nevoile vieții lui și de complicatele reguli ale chestiunilor publice să muncească din greu, totuși nu-i chemat, ci dimpotrivă, este oprit să-și conducă singur treburile. În societățile noastre, grija treburilor publice și-o ia o anumită clasă de oameni, organizați peste capetele poporului, ca stăpânitori, într-o mulțime de instituții asupraitoare. Totalitatea acestor instituții e cunoscută la noi sub numele de „Stat” sau „ordine de stat”. Potrivit acestei organizări, se fac tot soiul de legi după nevoile vieții, restrângându-se însă mereu dreptul de conducere și de supraveghere la câte-o mână de oameni care, constituiți în diferite „comitete” sau „consilii”, se poartă față de cei mulți din aceste rânduieli la fel cum „ordinea de stat” se poartă față de mulțimea poporului. Fără îndoială, deoarece pătura care alcătuiește „ordinea de stat” trăiește în afara nevoilor poporului – căruia nu-i este permis să-și conducă singur treburile – toate gândurile și măsurile acelei clase nu numai că rămân străine de interesele acestuia, dar îi sunt mereu potrivnice. Poporul nu va avea voie, de pildă, să se bucure de-o cât mai largă libertate, câtă vreme „conducătorii statului” au tot interesul să restrângă libertățile poporului, căci numai așa vor putea să-l pună la toate muncile grele și astfel să-și asigure numai lor un trai ca în basme, fără muncă.

Ca și „ordinea de stat”, diferitele „comitete” și „consilii” din societățile noastre își asumă îndrumarea vieții celor aflați în puterea lor. Ele lucrează fără să fie supravegheate îndeaproape de către oameni

și au în vedere mereu doar interesele unor anumite clici, care-și fac treburile pe seama celor a căror bună-credință o înșeală astfel neîncetat.

Tocmai faptul că în stările noastre omul nu-și poartă grija problemelor sale, lăsându-și nădejdea pe mâini străine lui, face ca unii să cadă în capcana vicleniei altora. De aceea, arimanii, care cu multă vreme înainte s-au luptat ca să se scape de rămășițele unei stări asemănătoare cu a noastră, înțeleg să se pună la adăpost de orice tentație de asuprire între ei, veghind fiecare neobosit la mersul și la schimbările vieții lor.

Cercetând străvechile obiceiuri ale strămoșilor lor, arimanii au găsit că, odinioară, aceștia trăiau într-o desăvârșită bună înțelegere. Toți membrii întovărășirilor care alcătuiău comunități de păstori și de plugari se aveau ca frații între ei, fără deosebire, atât pentru îndeplinirea treburilor, cât și în grija lor comună pentru întregul mers al vieții. În vechile comunități ale strămoșilor lor, arimanii au găsit viziunea după care și-au alcătuit, în zilele noastre, organizarea țării. Au înlocuit orice fel de conducători prin sfaturile tuturor locuitorilor din țară, fără deosebire între bărbați și femei.

Prin intermediul sfatului și în toate îndrumările vieții arimane, nu mai sunt trecute cu vederea nevoia sau necazurile nimănui, pentru că arimanii își măsoară fericirea țării după fericirea fiecărui locuitor. În societățile noastre se măsoară dezvoltarea și bogăția țării după dezvoltarea și bogăția statului, adică a unei anumite categorii de oameni care și-au luat asupra lor conducerea țării, cu toate că marea mulțime din țară poate să o ducă în cea mai neagră sărăcie. În numele „ordinii de stat” la noi pot fi striviți și asupriți mii și milioane de oameni, în timp ce în Arimania, de îndată ce s-ar găsi chiar și un singur om stingherit în desfășurarea deplină a vieții lui, s-ar considera că toată orânduirea țării este nefirească și asupritoare. Înțelegi, cititorule? Noi ne gândim să avem pădurea frumoasă, fără să ne îngrijim ca tot copacul să fie bine crescut; să ni se pară frumoasă priveliștea pădurii de la depărtare și este destul. Că vom descoperi, unul câte unul, copacii găunoși și putrezi la rădăcină atunci când îi vom cerceta, de acest lucru pe la noi nu se ține seamă. Dimpotrivă, arimanii urmăresc ca fiecare copac să aibă parte de o bună îngrijire, fiindcă ei știu că pădurea e un cuvânt mare, care nu înseamnă ca atare decât o vagă părere a noastră, pe când copacul este însăși partea palpabilă, concretă a pădurii. Tot așa, țara, statul, comunitatea sau societatea, prin ele singure, nu-s mai mult decât niște vagi idei ale noastre, în timp ce omul, bărbat sau femeie, este ceva real, palpabil.

De aceea o țară, un stat sau o societate nu se pot numi bogate sau mulțumitoare câtă vreme inșii care le alcătuiesc nu sunt fiecare în parte la fel de mulțumiți și de îndestulați. Când fiecare piatră și fiecare cărămidă din clădire vor fi la fel de bine făcute și tot așa de bine așezate unde trebuie, doar atunci clădirea va fi zidită cu temei. Tot așa, se cuvine ca țara să se întemeieze pornind de la inșii care o alcătuiesc. În acest scop, arimanii au în vedere ca în toate evoluțiile vieții lor să se sprijine și să pornească mereu de la fiecare om în parte.

Orice ceată sau grupare de lucrători care lucrează într-o anumită ramură de muncă alcătuiește prin sine un sfat. Sfatul se adună și își gândește acțiunile în așa fel încât să fie în legătură atât cu cerințele muncii, cât și cu activitățile celorlalți lucrători, care se adună la rândul lor în alte cete de lucru și de viață, fiecare cu propriile lor sfaturi. Am văzut mai înainte că toate cetele sau grupele de oameni care lucrează în cadrul aceleiași întreprinderi – la lucrul câmpului, în fabrici sau oriunde altundeva – alcătuiesc împreună o „*tovărășie de muncă sau întreprindere*”. Fiecare astfel de tovarășie își are sfatul ei propriu, care se alcătuiește din adunarea trimișilor tuturor cetelor sau grupelor alcătuind împreună tovarășia. De regulă, trimișii cetelor merg pe la adunările sfaturilor acestor tovarășii, organizate în funcție de denumirea lor.

După cum am văzut, fiecare clădire de locuit din Arimania cuprinde sub acoperișul ei mai mulți oameni, singuri sau în perechi. Aceștia alcătuiesc împreună o grupare de locuitori. Toate grupările de locuitori dintr-o comună alcătuiesc o „*tovărășie de vecini*”, al cărei sfat este alcătuit din trimișii acestora.

De obicei, sfaturile întreprinderilor arimane își aleg dintre bătrânii care au lucrat mai multă vreme în întreprindere unul sau mai mulți administratori. După cum orice trimis la sfat poate fi oricând rechemat și înlocuit prin hotărârea adunării cetelor din partea cărora vine, la fel și administratorii sfaturilor pot fi oricând înlocuiți prin hotărârea acestora. Oricum ar fi însă, un administrator nu are dreptul de a fi

ales pentru mai mult de un an de zile. Sfatul îl poate alege din nou, dacă este capabil să-și dovedească competența pentru slujba în care este pus. Administratorii sunt scutiți de orice altă îndatorire obștească, pe toată perioada slujbei lor.

Îndatorirea administratorilor este de a căuta mijloacele cele mai potrivite pentru aducerea la îndeplinire a recomandărilor sau a hotărârilor sfaturilor. În același timp, ei pregătesc lucrările pentru adunările sfaturilor, fiindu-le și reprezentanți în toate ocaziile. Funcția s-ar potrivi cu ceea ce se cunoaște la noi sub denumirea de „directori”. Ei supraveghează toate cerințele muncii și țin legătura cu federațiile de care aparține întreprinderea sau cu care face schimburi. Pentru aceasta administratorii au la îndemână, ca ajutoare apropiate, pe secretarii și contabilii întreprinderilor, care alcătuiesc o ceată sau o ramură separată de toate cetele sau ramurile de muncă dintr-o întreprindere.

Cunoaștem acum că, deși trimișii cetelor în sfaturi sunt înlocuiți aproape lunar, totuși, mersul treburilor din întreprinderi își urmează cursul neabătut, tocmai pentru că, prin grija administratorilor, continuitatea și privegherea sfaturilor rămân netulburate. Împreună cu statornicia administratorilor, dese schimbări și înnoiri ale sfaturilor pot fi asemănați apelor curgătoare. Înnoindu-și mereu în mersul lor undele, acestea nu permit mucegaiului să se prindă de pietre și țărături. Altminteri, apele ar ajunge să se clocească, așa cum se întâmplă cu apele stătătoare, care-ar putea fi asemănați cu eternizarea conducătorilor și a comitetelor de prin părțile noastre.

Hotărârile în sfaturile arimane, oricare ar fi ele, se iau numai prin consensul membrilor, zicând toți ca unul și unul ca toți, chiar dacă pentru asta ar fi nevoie să se amâne luarea hotărârii. Lucrurile încă de lămurit sunt astfel retrimise sfatului grupelor alcătuitoare, pentru o nouă cercetare. De obicei, în adunările sfaturilor nu se pomenește vorbărie multă și care să piardă în zadar vremea celor de față. Toate câte sunt de pus la cale prin sfaturi, în afară că sunt expuse înainte și în sfatul grupelor, se mai clarifică și prin ziarele publicate de toate sfaturile, ziare care sunt la îndemâna tuturor.

Toate sfaturile întreprinderilor din cuprinsul aceleiași comune alcătuiesc împreună Marele Sfat Comunal. Acest mare sfat comunal își alege și el administratorii săi după felul arătat mai sus.

Am menționat că toate comunele dintr-un anumit ținut al țării alcătuiesc o regiune. Fiecare regiune este călăuzită de un sfat, alcătuit din trimișii marilor sfaturi ale comunelor din cuprinsul ei. La rândul său, sfatul de regiune își alege administratorii săi.

Întreaga Arimanie este împărțită în opt provincii. Fiecare provincie arimaniă este călăuzită de un sfat, alcătuit din trimișii sfaturilor regiunilor cuprinse între hotarele ei. La fel, orice provincie își are administratorii săi.

În sfârșit, pentru întărirea unității țării, arimani se adună la fiecare șase luni în Marele Sfat al Țării, alcătuit din trimișii tuturor frățiilor, federațiilor și ai marilor sfaturi comunale din țară.

Marele Sfat al Țării alege din sânul său 16 administratori de țară, câte doi pentru fiecare provincie. Aceștia ar putea fi echivalentul a ceea ce noi am numi miniștri. Dar câtă deosebire există între unii și alții? Pe când miniștrii guvernării de la noi sunt atotputernici – fără a avea grija răspunderii față de popor – și dau legi care le sunt lor și păturii conducătoare de folos – fără să fie preocupați dacă prin ele dreptul la viață al poporului este sau nu sugrumat – „administratorii de țară” din Arimania nu pot face decât ceea ce hotărăște Marele Sfat al Țării.

Într-adevăr, pentru înșelarea ochilor s-a născocit și la noi divanul sau parlamentul, unde vin un număr de așa-ziși aleși ai poporului. De fapt, tocmai aceștia, după legile statului de prin părțile noastre și chiar atunci când sunt aleși în mod cinstit de popor – ceea ce nu se întâmplă – sunt scutiți de răspunderea pe care, pe bună dreptate, ar trebui s-o aibă niște aleși față de popor. Dimpotrivă, aleșii sau deputații, în loc să-și bată capul să reprezinte fără să depășească părerile și interesele celor care i-au ales, de îndată ce le-au câștigat votul, socotindu-se cu mult mai presus față de aceștia, se cred îndreptățiți să facă tot ceea ce interesele, trufia și îngustimea creierului lor le fulgeră prin cap. Numai de grijile poporului puțin le pasă. Iată de ce, în parlamentele noastre, legile se fac după gustul și interesele miniștrilor, nu ale poporului; căci deputații sunt tot o apă și-un pământ cu miniștrii și tot așa de străini ca și aceștia de problemele mulțimilor muncitoare.

Să nu ne înșele privirile încât să-i considerăm altfel pe deputații ziși adversari sau în „opozitie” cu puterea. Aceștia fac mult zgomot, însă nu pentru că i-ar dura nevoile poporului, ci pentru că le este jale după colacul puterii, la fel cum câinele, văzând alt câine rozând un ciolan, urlă nu de mila ciolanului, ci de durere că nu-l poate roade el. De îndată ce aceia care au stat pe margini vor fi în locul celor care sugrumă libertățile poporului și se vor afla la cârma statului, vor face la fel. Cât privește pe unii muncitori sau aleși ai muncitorilor din aceste parlamente – care se mândresc neîncetat cu puterea votului primit – și aceștia se consideră – tot potrivit ordinii de stat – fără nicio răspundere față de cei care i-au ales. În loc să urmeze îndeaproape sfatul muncitorilor, ei încearcă să-și facă din aceștia o turmă dependentă și care să-i urmeze. S-ar putea asemana aleșii muncitorilor cu zmeul de hârtie care joacă și urlă în înaltul văzduhului, desfășurându-și cu trufie coada, fără de care nu s-ar putea ține în vânt. Însă zmeul nu poate juca și merge mai departe decât îi dă voie copilul care-l ține spânzurat de sfoară. Pentru deputații muncitorilor de la noi sfoara este legislația ordinii de stat, iar copilul care-i ține la capătul sforii este însăși starea socială în care trăim.

Așadar, să nu te ducă mintea, cititorule, să confunzi cumva înțelesul Marelui Sfat al Țării din Arimania cu parlamentele de pe la noi, nici pe administratorii de țară ai arimanilor cu miniștrii noștri. Să iei bine aminte că Marele Sfat al Țării din Arimana este alcătuit din trimișii marilor sfaturi comunale, care pot fi înlocuiți oricând. După ce și-au terminat mandatul pentru care au fost delegați, aceștia se întorc în comunele lor, luându-și locul în rândul muncii de care țin, fără nicio deosebire de tovarășii lor. La fiecare nouă adunare a Marelui Sfat al Țării, sfaturile comunale trimit mereu pe alții care să le rostească acolo cuvântul. În felul acesta, nu se dă ocazia să se nască în mintea cuiva părerea că ar fi mai altfel decât cei din mijlocul cărora este trimis. Pe de altă parte, orice trimis, în oricare sfat ar fi trimis și de oriunde ar veni, nu poate prezenta altceva decât părerile celor care l-au trimis. De îndată ce aceștia ar bănuși că trimisul lor s-a abătut de la cuvântul dat, îl și înlocuiesc, chiar în mijlocul treburilor unde s-ar afla. Când un trimis îndrăznește să-și înșele tovarășii, este judecat cu asprimea necruțătoare cu care se judecă și se condamnă la arimani mincinosul care-și pregătește dinainte minciuna, păcat de neiertat în Arimania.

Ținând seama că toate sfaturile arimane pornesc și se bazează pe micile cete sau grupări în care toți oamenii, femeii și bărbați deopotrivă, se asociază, la lucru ca și la petreceri; luând în considerare că din aceste grupuri provin trimișii la toate sfaturile și că, în sfârșit, delegații se schimbă într-una, deoarece trimiterea lor se face în ordinea numelui fiecărui membru al grupului, se înțelege de la sine faptul că la sfaturi nu vin niciodată de două ori la rând aceiași oameni. În acest fel, treptat, tot poporul ariman trece pe la conducerea țării și-a tuturor treburilor ei, fiecare persoană asumându-și astfel răspunderea bunului său mers.

Cu toate că nu ne îndoim, cititorule, de mintea ta pătrunzătoare, care până acum ți-a lămurit destul de bine felul în care se conduc arimanii prin ei înșiși, totuși, pentru a-ți arăta și mai clar că rădăcina tuturor mișcărilor acestui popor este insul omenesc – care, prin unirea lui și prin buna înțelegere cu ceilalți oameni, creează toate alcătuirile obștești, atât de minunate întocmite în tovarășiile și sfaturile țării – redăm aici, ca o concluzie, imaginea alăturată:

8. Înțelesul „proprietății” la arimani

“Proprietatea”, adică „însușirea unui lucru de utilitate comună de către cineva în detrimentul celorlalți”, principiu de bază și sprijin al stărilor sociale din civilizațiile cunoscute nouă, nu există în Arimania.

Nu-i așa, cititorule, că te-ai putut lămuri din cele prezentate până aici, că în Arimania oamenii o duc într-o deplină înțelegere, trăind, cum s-ar zice pe la noi, frățeste? Muncind și petrecând la toate împreună, nu-i așa c-ai înțeles că știu să se bucure, potrivit nevoilor fiecăruia, de toate înlesnirile și de roadele muncii lor comune, ca și de toată bogăția naturală a pământului? Așadar, în toate aspectele vieții arimane, nu se pomenește nicio umbră de îngrădire sau de însușire numai pentru sine a celui mai mic lucru care-ar putea depăși necesitățile cuiva.

Ceea ce ar putea trece în Arimania drept proprietate sau însușire ar fi, poate, doar trăsăturile firești ale cuiva, cele cu care s-a născut. Zicem poate, deoarece și acestea se pot considera pe drept cuvânt ca fiind o moștenire a unui trecut clădit prin eforturile a sute și mii de generații de oameni. Astfel, nici însușirile nu sunt mai puțin desăvârșite prin traiului fiecăruia alături de ceilalți semeni ai săi. Și, cu toate acestea, cititorule iscusit, eu știu că zâmbești acum, gândindu-te că am pierdut din vedere pâinea și hrana zilnică, precum și îmbrăcămintea fiecărui om, care, firește, nu pot fi însușite decât de fiecare în parte. Ei bine, nu, n-am scăpat din vedere nici aceste lucruri care țin, fără îndoială, de însăși ființa oricărui om din Arimania, mai mult poate decât în alte părți. Arimanii consideră însă că toată hrana pe care o mănâncă, ca și hainele pe care le poartă, sunt numai niște datorii pe care fiecare le face zilnic pe seama comunității. Întrucât arimanii sunt destul de cinstiti, ei nu-și pot trece drept avere o datorie.

Oamenii cu dreaptă judecată au mereu în vedere să-și respecte datoriile și nu le uită, călăuziți fiind de înțelepciunea că „de unde iei, trebuie să pui, dacă vrei să găsești mereu să iei”. Prin urmare, se înțelege că datoriile – odată ce gândul de a le întoarce de unde le-ai făcut te urmărește mereu – nu pot fi înțelese drept proprietate a cuiva. Iată de ce printre arimani nici hrana și nici îmbrăcămintea nu sunt văzute drept proprietăți de care nimeni să nu-și dea seama cum sunt folosite. Dimpotrivă, arimanii sunt zilnic urmăriți de gândul de-a acoperi prin munca lor golurile pe care le fac prin consumul din avutul comun. Avera obștească este pentru arimani ceea ce este văzduhul pentru întreaga viață a pământului. Așa cum orice vietate respiră atât aer cât îi cer plămânilor, întorcându-l cu toate acestea văzduhului înapoi, la fel fac și arimanii când își iau din avutul strâns prin munca lor comună, avut pe care mereu încearcă să-l păstreze întreg.

Vei zice totuși, cititorule: „Iată o arimancă împodobită cu flori la cosițe, cu brățări de aur pe brațe, cu degetele licărindu-i de sclipiri de diamante, cu sânul alintat de șiruri de mărgăritare, în sfârșit, împodobită ca o Ileană Cosânzeană din povești. Oare nici aceste podoabe, nici înfățișarea ei de fericită plăcere nu-s proprietatea ei?”

Să-ți răspundem tot cu o întrebare, cititorule.

Când cauți să te împodobesti, să-ți adaugi flori la pălărie, inele pe degete, ceas la brâu, baston în mână și să-ți răsucești mustățile ori să ți le razi, oare nu faci toate acestea ca să plăci mai mult celor din jurul tău? Oare nu avem mai degrabă o dorință neînfrânată în noi de-a scăpa de strâmtoarea eului nostru, gătindu-ne? Într-adevăr, de multe ori găteala și împodobirea ne ruinează sănătatea, iar în societățile noastre ne rup nemilos punga. Totuși, cu toată tristețea și durerea pe care ne-o poate provoca trupului, ne despăgubește sentimentul nostru de măgulire că, în sfârșit, putem să fim plăcuți altora.

O fi poate asta o trufie? Însă chiar și trufașul se străduie să placă, să se arate altora mai mult decât este. Prin urmare, găteala și împodobirea, departe de-a fi făcute de cineva numai pentru sine, sunt întotdeauna făcute pentru ochii altora. Iată, așadar, că podoabele și gătelile nu pot fi nici ele (și nici nu are rost să fie) considerate proprietate sau însușirea unei singure persoane, mai ales atunci când ele urmăresc împletirea dragostei între oameni, făcându-i cât mai plăcuți unii altora. De aceea, este obișnuit la arimani ca podoabele scumpe să nu se țină în dulapul fiecăruia. După cum știm, casele de locuit arimane alcătuiesc, fiecare în felul său, câte-o mică stupină. Perechile care le locuiesc au în comun, printre alte săli comune, și câte-o sală de înfrumusețare. În această sală se țin toate podoabele cu care se pot găti toți locuitorii caselor, atât unii, cât și alții. Firește, străduința este să fie atâtea podoabe

încât să se poată aranja cu ele toți cei din casă. Dacă însă fiecare ar avea mereu aceleași podoabe cu care să se gătească, ar veni vremea când niciunul n-ar mai fi mulțumit. În firea omenească se oglindește însuși imboldul naturii, care, din vreme în vreme, își schimbă și ea podoaba înfățișării. Astfel, într-o zi e soare senin, iar altă zi e mohorâtă. Copacii înfloresc primăvara, frunzele lor îi împodobesc atunci într-un fel anume, vara diferit și toamna într-un cu totul alt fel. Tot așa, dacă suntem atenți, vom observa o veșnică schimbare în înfățișarea acelorasi fenomene naturale. Oamenii nu pot nici ei să iasă din rândul Naturii. De aceea, îi vedem mereu plini de dorința de a-și tot schimba gătelile. Pentru a satisface această dorință omenească, arimanii își țin gătelile împreună, în așa fel încât să și le poată schimba între ei, împodobindu-se fiecare cu ele, când într-un fel, când în altul.

După cum bine se vede, cititorule, prin faptul că arimanii își țin podoabele și gătelile scumpe – aurăria, pietrele nestemate, mărgăritarele și altele de felul acesta – la comun, cum am zice noi, nu numai că nu sunt stingheriți în plăcerile lor, dar, dimpotrivă, și le pot satisface după gust, fără să mai tânjească după găteala unuia sau a altuia.

Dar pentru o mai bună înțelegere a felului în care este privită proprietatea obștească la arimani, ne îngăduim, cititorule, a enumera aici, după cum le-am aflat și noi, câteva remarci auzite chiar de la acești oameni.

„Orice reținere din avutul comun în favoarea individului, spun ei, fără ca acesta să încerce să acopere prin munca lui lipsa pe care o produce aceluși avut, este o nedreptate făcută pe seama altora, care astfel trebuie să muncească și pentru acea persoană. Este un furt, o hoție.

Așa stând lucrurile, ce cuvânt poate descrie fapta celui care-ar îndrăzni să oprească numai pentru sine aerul văzduhului sau lumina Soarelui? Oare nu tot așa fac și cei care-și însușesc pământul, îngrădindu-și-l cu hotare? Căci, cu ce este diferit uscatul pământului de aer sau măcar de lumina și căldura Soarelui? Nu este oare și el darul acelorasi forțe ale Nemărginirii, ca și acestea? Atunci, cu ce drept să-și oprească unii sau alții dintre noi părți din uscatul pământului, doar în propriul folos?

Știm, lumina Soarelui și aerul fug împrejurul nostru ca năluca, nu pot fi oprite, câtă vreme uscatul este statornic, poate fi îngrădit între hotare. Dar numai faptul acesta e de ajuns oare ca să justifice nedreptatea cotropirii pământului de către unii în dauna altora?

Uscatul, apa și aerul Pământului sunt cele trei însușiri ale Naturii care, amestecându-se cu lumina și căldura Soarelui, zămislesc, hrănesc și mișcă viața pământescă în general și, prin urmare, viața oamenilor. Lipsind una dintre aceste însușiri ale Naturii, viața pământescă – și a noastră odată cu ea – nici nu s-ar putea măcar imagina. Uitați-vă la perioadele de secetă când, din cauza lipsei apei, ierburile se usucă, vitele nu mai au ce paște și mor, iar oamenii suferă și pier alături de ele. În mijlocul Naturii, totul și toate depind unele de altele. Ce s-ar întâmpla dacă ar lipsi uscatul? Firește, aceeași distrugere a vieții. Dar, pentru ca viața plantelor să se desfășoare firesc, este nevoie ca acestea să aibă suficientă apă, destul pământ și aer, căldură și lumină de la Soare, atât cât le trebuie pentru ca toate firisoarele vieții lor, fără deosebire, să fie îndestulate de binefacerile acestor daruri ale Naturii din care li se naște viața. Dacă, de pildă, una dintre cele cinci însușiri firești nu i-ar ajunge unui firisor de iarbă, firisorul acela s-ar ofili, n-ar crește și n-ar înflori ca să rodească, așa cum îi cere firea lui. La fel s-ar întâmpla cu viața vietăților mișcătoare și la fel s-ar întâmpla și cu viața omului. De aceea, de exemplu, oricât de egal s-ar face împărțirea pământului între toți oamenii, tocmai pentru că pământul nu are peste tot aceleași bune însușiri, o parte dintre oameni, dacă nu chiar cea mai mare parte, ar fi lipsită de cele mai de bază lucruri necesare vieții. Și asta-i nefiresc. Prin urmare, e o nedreptate. Ce să mai zicem când, prin constrângere sau vicleșug, unii sau alții ar reuși să ocupe pământul, îngrădindu-și-l între hotare?”

După cum știi, cititorule, prin părțile noastre tocmai așa se și întâmplă. De aceea mai știi și că cei lipsiți de hrană din cauza lipsei pământului se văd nevoiți să stea în genunchi înaintea celor care au în mâinile lor tot pământul. Nu-i așa, cititorule, că din asta se trage sămânța tuturor nedreptăților dintre oameni?

Să vedem însă ce ne mai spun arimanii în această privință.

„Iată din ce motiv noi, arimanii, deținem uscatul, ca și toate celelalte însușiri ale Pământului – cum sunt aerul și apa – în mod egal între noi, pentru ca toți, fără deosebire, să se poată folosi de ele, așa cum, de pildă, ne bucurăm și de lumina și căldura Soarelui.”

Cât privește roadele muncii omenești, cine ar îndrăzni să-și însușească doar pentru sine vreun DREPT asupra lor sau măcar asupra unor părți din ele?

Dar care să fie atunci „d r e p t u l” fiecărui om în parte?

De îndată ce se naște cineva, are dreptul să trăiască. Tot dreptul omului se definește în jurul acestei calități de a trăi, deoarece nașterea lui se datorează unor îmbinări de împrejurări, toate cu rostul lor deosebit în mersul celorlalte împrejurări firești. Orice fenomen care provine din îmbinarea împrejurărilor firești încearcă să-și urmeze deplina sa dezvoltare. La fel este și cu omul care dorește la rândul său să-și trăiască viața și aspiră s-o trăiască pe deplin. În acest scop oamenii, aflați mereu în luptă cu asprimea tuturor împrejurărilor, s-au adunat și s-au întovărășit de la începuturi pentru ca, unindu-și puterile și priceperea, să-și poată mai ușor procura și făuri cele necesare traiului. Prin eforturi tenace și grație ingeniozității lor, generațiile de oameni care s-au perindat pe fața Pământului au adunat, încă de la ivirea vieții omenești, vreme după vreme, comori peste comori de cunoștințe și descoperiri, din care și-au luat treptat noi înlesniri și noi îndemânări, ca astfel să poată ajunge la dezvoltarea cât mai deplină a vieții lor.

Oare ce sunt comorile acestea, dacă nu chiar moștenirea muncii și-a eforturilor muncitorilor care s-au perindat pe Pământ, moștenire pe care au trecut-o de-a lungul timpului din mână în mână, mereu adăugându-i și desăvârșind-o? Așadar, din această uriașă și neîntreruptă moștenire de pricepere omenească, nimeni nu-și poate însuși doar pentru sine niciun strop. Dimpotrivă, toți oamenii sunt chemați să meargă înainte și să perfecționeze, fără să risipească, comoara moștenită, comoară sub ocrotirea căreia s-au născut și datorită căreia își pot asigura traiul și viața.”

Iată, de pildă, cititorule, ce comparație a făcut în privința asta un ariman.

„Avea adunată de veacuri prin munca și eforturile cinstite ale oamenilor se poate asemăna cu apa mărilor și-a oceanelor. În largul și adâncul acestor ape, din vecii veacurilor, se revarsă neconținut apele tuturor râurilor de pe uscatul Pământului. Cărui râu i s-ar putea alege partea lui din largul mărilor? Cum i s-ar putea deosebi stropii apelor sale în amestecul tuturor apelor, scurse și adunate în oceane, clipă de clipă, de la începutul veacurilor? Și, cu toate astea, orice gârlă de pe uscat își datorează izvoarele tocmai apelor adunate în mări. Suprafața apelor se evaporază de la căldura Soarelui și așa își ridică aburii. Înălțându-se în văzduh, aceștia sunt rostogoliți de bătaia vânturilor în valuri de nori care, purtați deasupra uscatului, eliberează apa ploilor și nămeții zăpezilor, adăpând la nesfârșit matca izvoarelor. Așadar, o veșnică împrumutare între mare și uscat. Nemărginirea apelor din ocean alcătuiește nesfârșita sursă din care apele uscatului își trag ființa.

La fel este și cu moștenirea muncii trecutului omenească. Ea este oceanul de viață care stă deschis tuturor oamenilor pentru ca aceștia să se bucure și să-și ușureze deopotrivă traiul din izvoarele lui. Când ne stă întinsă dinaintea noastră toată moștenirea de comori strânsă prin eforturile oamenilor din trecut și până acum, pentru ce ne-am gândi să ne lăcomim și să punem deoparte ceva din belșugul acesta, când îl avem mereu la îndemână, pentru a ne bucura toți de el, după nevoi?

Pentru copii?

Dar și ei vor găsi aceeași deschidere generoasă pentru a-și lua din bogăția comună atât cât le vor cere nevoile. În Arimania noastră, zestrea muncilor și a îndemânării omenești stă mereu la îndemâna oamenilor, la fel cum stau deschise apele mărilor între pământuri. Nimeni nu se gândește să îngreșească câtuși de puțin din această zestre comună. Dimpotrivă, fiecare ariman este condus toată viața de gândul de a-și dovedi hotărârea să cinstească, să perfecționeze și să întărească stâlpul acestei moșteniri de hărnicie omenească. Căci viața neamului ariman trebuie să fie păstrată în veci sub pavăza strălucirii ei. Pe măsură ce fiecare își ia zilnic din această nesfârșită comoară comună, o și împlinește, adăugându-i puterea muncii sale. Întotdeauna rodnicia muncii în Arimania trece peste limitele nevoilor, așa cum gârlele-și revarsă în largul mărilor ape cu mult mai mari decât le sunt izvoarele. În acest fel, ne punem veșnic la adăpost de unele împrejurări nefericite, cum ar fi, de pildă, aceea când, din cauza secetelor

neprevăzute sau a altor asemenea nenorociri, ar veni vremea să nu putem strânge suficient pentru a acoperi ceea ce am folosit.”

Să vedem acum, cititorule, cum înțeleg acești minunați arimani „dreptul”.

„Prin urmare, vorbi mai departe arimanul nostru, care poate fi „dreptul” unuia asupra avutului comun, această comoară adunată prin hărnicia trudelor strămoșilor și crescută prin munca zilnică a tuturor celor care trăiesc în prezent? „Dreptul meu”, de pildă, este însăși nevoia mea de a trăi. Voi lua din avutul comun atât cât îmi va cere această nevoie. Luând mai puțin, voi suferi, viața n-o voi mai trăi din plin, mă voi stinge înainte de vreme sau o voi duce într-un veșnic chin și amar, în sărăcie și mizerie. Dimpotrivă, luând mai mult decât voi avea nevoie, voi rupe din „dreptul” altora, întrucât fiecare semen al meu are, ca și mine, același „drept” să trăiască.

“Dreptul meu”, „dreptul tău”, „dreptul fiecăruia” este, după judecata noastră arimănească, unul și același drept la viață al tuturor, fără nicio deosebire. Fiecare în parte suntem doar aceleași făpturi omenești, înviorați de același sânge, purtând aceleași membre, având aceleași nevoi, dornici de aceleași lucruri, atât unul cât și altul. Măsura nevoilor și-a bucuriilor noastre o socotim între noi, prin înseși cerințele noastre firești. Unul va mânca mai mult, altul mai puțin și, iată, cumpăna-i făcută. Unul va îmbrăca o haină mai scurtă, altul una mai lungă și, iarăși, cumpăna-i făcută. Unora le place teatrul, altora muzica și jocul. Unii vor zburda prin grădini, alții își vor desfăta cugetul cercetând tainele necunoscutului și mereu va fi un echilibru între toți. În Arimania toți și toate își găsesc un orizont larg și deschis pentru a-și putea trăi viața din plin, fără ca nimeni să-și ia de la masa belșugului comun nici mai mult, nici mai puțin decât ar avea nevoie. Iar nevoile tuturor, îmbinându-se, se echilibrează mereu între ele. Iată de ce, în Arimania oamenii trăiesc în pace și împliniți, așa cum trăiesc stolurile de rândunele în largul văzduhului.”

Această înțelepciune călăuzește, cititorule, mersul tuturor treburilor din Arimania. Pământul, apele, ca și toate mijloacele și uneltele lor de viață și muncă, ei le stăpânesc în cea mai desăvârșită comuniune frățească, bucurându-se la fel de toate bunurile și de abundența lor. În felul acesta, arimanii au putut realiza în toate amănunțele vieții lor cumpăna celei mai desăvârșite dreptăți, stingând orice urmă de neînțelegere și conflict, așternând domnia bunei înțelegeri între oameni.

9. Legi, tribunale, puşcării, morală, spitale

Iată alte instituții despre care nu se mai știe nimic astăzi în Arimania, în felul știut de noi.

Am văzut, cititorule, că întreaga organizare a tuturor treburilor arimane este călăuzită și îndrumată, în toate amănunțele ei, de instituția sfaturilor, despre care tocmai am vorbit. Hotărârile acestor sfaturi sunt prea puțin asemănătoare cu ceea ce cunoaștem în părțile noastre sub cuvântul de legi, regulamente, statute ș. a. m. d.

Prin înțelepciunea lor, arimanii și-au dat seama că, oricâte legi, porunci și regulamente s-ar face și cu toți jandarmii care li s-ar pune împrejur, în viața lor de zi cu zi, oamenii se călăuzesc numai după înclinațiile firii lor. Acestea iau naștere din vechi și treptate deprinderi, care rezultă din condițiile în mijlocul cărora oamenii trăiesc. Aceste înclinații firești – care, de fapt, îndrumă, pe deasupra tuturor legilor și regulilor impuse, chiar și viața zilnică a oamenilor din stările noastre – noi le cunoaștem sub denumirea de *obiceiul pământului* sau, pe scurt, *obicei*. Dar acest obicei călăuzitor al vieții omenești provine din însuși izvorul cunoștințelor adunate în ființa fiecăruia dintre noi, prin neconținută atingere cu toate împrejurările în care ne aflăm. Ele se adaugă învățămintelor pe care ni le însușim prin sânge, de la moșii și strămoșii noștri. Ne dăm seama că, având o asemenea rădăcină adâncă și o atât de stăruitoare obișnuință, prin faptul că trăim clipă de clipă în mijlocul împrejurărilor, ne dăm seama că obiceiul sau deprinderea nu pot fi înfrânte în firea omului decât odată cu înfrângerea chiar a ființei sale.

Adu-ți aminte, cititorule, câte bătăi sau, cel puțin, câte ocări n-ai primit când, în pornirea firească a conștiinței tale de copil încă neîmpietrit de cătușele interdicțiilor nefirești ale civilizației în care trebuia să trăiești mai târziu, în sfârșit, câte umilințe n-ai îndurat când, văzându-ți tovarășii de joc și petrecere mai flămânzi ca tine, ai luat din casa părintească pâine sau alte bunătăți și le-ai dus; sau când, îndemnat de foame, ai sărit pârleazul unei grădini ori ai pus mâna în grămada negustorului pe lângă care treceai? Adu-ți aminte cum, cu toată cearta și cu toate sfaturile, nu ți-a putut ieși din minte gândul care veșnic te îndemna să vrei să ieși de unde este, atunci când te împingea foamea. Sau, venindu-ți vârsta, cu toate sfaturile și opririle, nu ai căutat, oare, să-ți împlinești îndemnul dragostei? Apoi, dacă stai împreună cu vecinii tăi sau cauți prietenia oamenilor, nu cumva o faci din îndemnul conștiinței tale, fără gândul vreunei legi care să-ți poruncească asta? Dimpotrivă, când legea îți poruncește, de pildă, să-ți lași satul sau locurile tale și să mergi la cazarmă, o faci oare de bunăvoie?

Și când ți se spune că-i dat ca unii să trăiască în belșug pe spatele altora, iar tu și cu ai tăi sunteți meniți a îndura lipsurile și greutatea sărăciei, oare te împaci vreodată cu gândul acesta? Nu-i așa, cititorule, că te miri și tu când știi că legile făcute de legiuitorii care înfrânează și stăpânesc lumea poruncesc să nu furi, să nu minți, să nu ucizi, să nu judeci strâmb și, cu toate acestea, lumea-i plină de hoți, de ucigași, de înșelători și de judecăți nedrepte? Da, cititorule, știi și tu prea bine că mereu tot ce-i oprit e dulce. Pentru a înfrânge pornirea firească a oamenilor, stăpânitorii le-au pus paznici cu arma la piept și le țin în față veșnic deschis mormântul închisorilor. Cu alte cuvinte, legile conducătorilor nu sunt acceptate de bunăvoie de oameni și fiindcă aceștia, cu toată asprimea pazei, le calcă într-una, înseamnă că legile nu corespund și sunt potrivnice firii omenești. O dovadă în acest sens este mai ales faptul că înșiși conducătorii care întocmesc legile nu le urmează niciodată, trăind pururea, cum se zice, deasupra lor. Pentru conducători, legile nu sunt decât frânele prin care să hărțuiască, în funcție de interesele stăpânilor, poporul muncitor, întrucât acesta nu se lasă mulș de bunăvoie. Prin urmare, legile fiind întocmite împotriva poporului, conducătorii lui n-au de ce să le urmeze. Dimpotrivă, ei își duc viața după toate cerințele plăcerii de-a trăi și, pentru că nu dau nimănui socoteală, trec peste toate limitele acestei plăceri, pierzându-se în desfrâul destrăbălării.

Dacă în societățile noastre încă există stăpânitori care prin astfel de legi își protejează avutul adunat prin înșelătorie și nedreptate, în Arimania, unde avutul comun este în aceeași măsură la îndemâna tuturor, fără nicio deosebire, înțelegem că nu-i nimeni care să se teamă de lăcomia și invidia altuia, întrucât tot ce are unul poate avea și celălalt, după cum am arătat în paginile dinainte. Iată de ce în această țară n-are nimeni interesul să facă legi sau altfel de îngrădiri care ar putea stânjeni viața unora în folosul altora. De aceea, hotărârea sfaturilor arimane nu este un ordin născocit în mințile celor adunați acolo. Sfaturile arimane nu se adună să hotărască, așa cum s-ar înțelege pe la noi. Ele se adună să aleagă, cu ajutorul lămuririlor aduse de trimișii care le alcătuiesc, calea cea mai potrivită de

urmat, luând mereu în considerare condițiile locale, condițiile de muncă și cele din țară, dar și nevoile oamenilor. Având în vedere că împrejurările firești – care hotărăsc și împrejurările vieții omenești – sunt într-o perpetuă schimbare, arimanii înțeleg să-și potrivească în așa fel mersul vieții, încât să nu și-o îngrădească niciodată în strâmtoarea vederilor dintr-un anumit moment. Ei nu-și absolutizează hotărârile sfaturilor. Aceste hotărâri sunt considerate drept bune doar de la un sfat la altul. De aceea sfaturile lor se adună foarte des, iar atunci când o fac decid care dintre hotărârile anterioare se mai potrivesc împrejurărilor actuale, pentru a fi păstrate în continuare; dar și care hotărâri trebuie înlocuite cu altele mai potrivite împrejurărilor actuale sau care se pot întrevădea în viitor.

De cele mai multe ori, sfaturile lor, mai ales cele mari, cum ar fi Marele Sfat al Comunei și Marele Sfat al Țării, nu se adună atât pentru a decide ce trebuie să facă oamenii, ci mai degrabă pentru a valida ceea ce au făcut sau ceea ce – împinși de imboldul împrejurărilor, care nu întotdeauna dau dovadă de prea multă răbdare – sunt pe cale să facă.

Cu alte cuvinte, arimanii caută mereu să-și potrivească toate purtările după cerințele împrejurărilor firești, din afară, dar și după împrejurările lăuntrice ale vieții lor, în funcție de nevoile tuturor și-a fiecăruia în parte. Să nu uităm, cititorule, că toată bătaia de cap a arimanilor este cum să potrivească astfel lucrurile încât niciunul să nu fie mai mulțumit sau mai nemulțumit decât altul. În sfârșit, înțelepciunea lor cea mare este că au putut să-și însușească pe deplin sensul legilor naturale sau, mai bine zis, al felului în care se desfășoară și se influențează între ele fenomenele Naturii. Călăuziți de această înțelepciune, ei încearcă să-și trăiască din plin viața, cuprinzător, veșnic stăpâni pe mersul destinului lor, cărui îi dedică tot ceea ce i-ar putea fi spre ușurare și de folos. Aspirația cea mai puternică a arimanilor, hrănită de o veșnică dorință, este aceea de a-și face drumul către nemărginirea necunoscută a lumii cât mai liber, de a-l lumina și de a-l îmbrățișa mereu, în vederea tot mai deplinei lor desăvârșiri. Așadar, ei nu mai au nici vreme, nici folos să-și prăpădească viața cu nimicuri și certuri, de vreme ce înțelepciunea lor aspiră să se întrecă cu însuși adâncul înțelepciunii ce se oglindește în toate faptele Nemărginirii.

Călăuziți de-o așa înțelepciune, era firesc ca arimanii să nu mai simtă nevoia tribunalelor sau a altor feluri de judecăți, la care faptele se cântăresc nu atât după dreptate, ci după folosul pungii celor avuți, așa cum se întâmplă la noi. Ce rost ar mai fi avut tribunalele într-o țară unde nu se judecă după legi făcute în funcție de slăbiciunile unor conducători, ci chiar se judecă după desfășurarea faptelor și în lumina cunoașterii împrejurărilor în care aceste fapte se petrec? Tot din același motiv nu-și mai au rostul nici avocații.

Și iarăși, cititorule, să ne aducem aminte că în Arimania, nemaifiind nicio deosebire de clase sociale între oameni, este normal ca toate păcatele care izvorăsc la noi tocmai din cauza acestei deosebiri – ca, de pildă, furțisagurile, tâlhăria, încălcarea hotarului, râvna, invidia, înșelătoria și omorul – să fie curmate din rădăcină. Ori, tocmai pe aceste fapte își justifică tribunalele noastre existența, iar avocații, ațînându-le calea, trăiesc pe seama lor, așa cum trăiesc viermii pe seama putregaiului. Din același motiv nu-și mai au niciun rost la dânsii nici pușcăriile care, în civilizațiile noastre, încununează existența tribunalelor.

Dar, cu toate acestea, cine și unde și-ar putea închipui perfecțiunea desăvârșită? Însăși Natura, cu strălucita și grozava ei măsură, tot trebuie să întâmpine abateri neprevăzute, care de multe ori să-i zdruncine, cel puțin pentru o perioadă scurtă de timp, mersul așezatei sale nemărginiri. Cu atât mai mult, nu se pomeneste nici viață omenească fără greșeli și abateri de la mersul său hotărât. Așadar, oameni fiind, nici arimanilor nu le poate fi străin nimic din ceea ce este omenesc, căci greșelile sunt ale oamenilor. Dar greșelile omenești iau naștere dintr-un profund amestec de împrejurări, care trebuie analizate pentru a fi înțelese, nu blamate. La fel fac și arimanii.

Ca să poți judeca pe cineva, este mai întâi necesar să-l cunoști și să-l cunoști îndeaproape. Dar cine-l poate cunoaște mai bine pe un om decât chiar cei în mijlocul cărora trăiește? Iată motivul pentru care greșelile întâmplătoare ale arimanilor sunt judecate în adunarea sfaturilor, de regulă cele mai apropiate de locul unde trăiește cel căzut în ispită.

În judecata lor, sfaturile arimanilor cântăresc fapta acuzatului în relație cu împrejurările directe în care aceasta a fost săvârșită, ținând seama și analizând totodată și circumstanțele anterioare. Nu în

ultimul rând, ei iau în considerare trecutul și mai ales moștenirea sângelui făptașului. Abia după ce primește aceste informații, sfatul își rosteste cuvântul.

În mod obișnuit, lucrurile considerate de arimani ca fiind greșeli sunt puține, fiindcă, în traiul îmbelșugat al vieții lor, nici n-au cum întâmpina mai multe. Iată, într-un final, greșelile care pot fi condamnate la arimani: lăcomia și dorința de-a domina, nesocotirea muncilor comune, risipa sau destrăbălarea, ascunderea vreunei boli, nesocotirea hotărârilor sfaturilor; apoi, atingerea cinstei și ființei semenului. Însă marele păcat, cel care nu poate fi admis la arimani, este ascunderea adevărului.

Celui căzut pentru întâia oară în cursa vreunui păcat anume, sfatul se limitează la a-i da o îndrumare frățască, pentru ca altădată să încerce să reziste tentațiilor.

Dar cum se poate ține seama de hotărârea unui sfat, când în Arimania nu există nici poliție, nici jandarmi, nici temniceri sau alt soi de executori ai dreptății, așa cum s-ar zice la noi?

Cititorule, când ți se întâmplă să faci câte ceva de care să-ți fie singur rușine, oare cine te face să-ți pară rău că ai săvârșit ceea ce nu trebuia săvârșit? Este cineva din afara ta ori este mai degrabă un duh necruțător în tine, care-ți scoate pe ochi faptele? Zâmbești și răspunzi: mustrarea de cuget.

Acesta este jandarmul necruțător de care se teme orice ariman. Acesta este judecătorul pe care nu îndrăznește să-l supere, pentru că arimanul știe că de ochiul și de dojana lui nu se poate ascunde nici în visul nopților. Să nu uităm că, alături de acesta, veghează îndeaproape și părerea semenilor în mijlocul cărora omul își petrece viața. Pe cel care-ar îndrăzni să nu țină seama de judecata unui sfat l-ar ocoli toți, mai rău de cum s-ar feri din calea unui ciumat, căruia tot i se cuvine un ajutor. Atunci cum ar putea trăi omul singur printre oameni? Decât să ajungă arimanul de batjocură și arătat cu degetul de ai săi, mai bine ține singur cont de toate acestea. Dimpotrivă, toată mândria sa stă în mulțumirea de a vedea că e laudat printre semenii săi pentru eforturile sale de a depăși, prin fapte îmbucurătoare pentru comunitate, toate așteptările.

Este firesc ca astfel de oameni să nu aibă alt paznic asupra vieții lor decât propria conștiință, cu atât mai mult cu cât tocmai pe această bază se clădește întreaga lor morală. Alt dumnezeu în afară de sine arimanul nu cunoaște. Pe dumnezeul nostru, de pildă, credincioșii îl pot adormi, plătind popilor să-l ademenească prin cântări de laudă deșartă, iar pe judecătorii tribunalelor noastre îi poți plăti ca să te ierte de pedeapsă sau le poți înșela judecata punându-ți avocați cu plată. Însă cine-ți poate înșela conștiința odată ce ți-ai trezit-o în adâncul cugetului? Au oare preț laudele și banii în fața cugetului tău? Pot ele să-ți stingă flacăra conștiinței care nu adoarme decât odată cu însăși viața?

Înțelegi acum, cititorule? Credinciosul care-și răscumpără păcatele plătind popilor liturghia poate cădea în ispită iarăși la ieșirea din biserică. El se va mângâia oricum cu gândul că, plătind altă liturghie aceluiași popă sau altuia, dumnezeu îl va ierta. Ieșind pe ușa tribunalelor, făptașii nu se vor îndrepta fiindcă se lasă în seama priceperii avocaților, care, dacă ai bani să le dai, știu să încurce cumpăna dreptății. Iată de ce la noi morală nu poate fi, câtă vreme ea provine din frica față de un Dumnezeu grozav – dar care se lasă încântat de laudele preoților ce se vând pe bani – sau din teama de legi, care pot fi răstălmăcite de avocați. Dimpotrivă, arimanii, temându-se numai de ei și negăsindu-și altă mângâiere și liniște sufletească decât în curățenia cugetului lor, sunt cei mai morali oameni cunoscuți pe fața pământului.

Cu această gândire, deprinsă din brațele mamelor lor, suptă, am putea zice, odată cu laptele acestora și desăvârșită în vremea creșterii lor, arimanii și-au închegat între ei acea ascultare sau disciplină sufletească care e singura călăuză și poruncă trebuind să dăinuiască între oameni. Vei putea înțelege mai bine acum, cititorule, când vom spune că rarele abateri care ajung până la judecata sfaturilor sunt ispășite fără niciun murmur de către cei învinuiți. Chiar și atunci când pedeapsa i s-ar părea cuiva prea aspră, acesta nu va protesta. Și aceasta pentru a dovedi cu atât mai tare că respectă prea mult comunitatea din care face parte pentru a o tulbura prin neascultarea lui. Ceea ce va urmări el mai degrabă va fi să câștige lauda, nu oprobriul semenilor săi, atât cât va trăi, dar și pentru vremea când nu va mai fi.

De obicei, pedepsele în Arimania se limitează la următoarele: oprirea pentru o anumită perioadă de la a lua parte la întrunirile sfaturilor; iarăși pentru o anumită perioadă, anularea dreptului de a

prezenta, ca trimis, cuvântul sau interesele alor săi; trimiterea vinovatului într-un alt ținut din țară, atunci când acesta și-ar repeta vina, pentru a-l scoate de sub influența unor circumstanțe care nu s-ar potrivi firii sale; în sfârșit, dacă și acolo ar continua în păcatele lui, ar urma trimiterea într-o casă de sănătate. Firește, un asemenea om nu poate fi decât bolnav dacă, oricum ar fi așezat, cade mereu în capcanele acelorași greșeli; demn de mila obștească, nicidecum de ură. Și asta cu atât mai mult cu cât, în cazul unui astfel de om trebuie căutate cauzele faptelor sale chiar în felul lui de a fi, în moștenirea sângelui său, care poate transmite oricui boala unor veche păcate din strămoși, de care el este cu atât mai puțin vinovat. Dar în felul acesta, cititorule, judecă numai arimanii.

Celor care au greșit, oriunde și oricum și-ar ispăși pedepsele, nu li se știrbește niciun alt drept de-al lor, întrucât arimanii urmăresc îndreptarea vinovaților, nicidecum distrugerea lor.

Spuneam mai sus că greșeala sau păcatul cel mai mare la arimani este socotit a fi rostirea neadevărului sau minciuna.

Cel care se dovedește că a făcut o asemenea greșeală, chiar după ce și-ar ispăși pedeapsa primită în urma judecății, va fi ocolit veșnic de semenii lui. Vom înțelege, cititorule, severitatea lor față de mincinos știind că toate angajamentele și faptele vieții arimane sunt fondate pe cea mai deplină încredere reciprocă. Cine este în stare să mintă nu poate fi nici om de cuvânt. Prin urmare, el poate întotdeauna înșela buna credință a comunității și încrederea semenului său. De aceea există atâta pornire la arimani împotriva celor care ar continua să ascundă adevărul, încât nu de puține ori s-a întâmplat ca unii dintre acești bolnavi să-și pună capăt zilelor pentru a scăpa de oprobiul semenilor.

Am pomenit mai sus de „casele de sănătate”. Aceste instituții înlocuiesc în Arimania ceea ce cunoaștem prin părțile noastre sub denumirea de spitale. Dar, iarăși, ce mare deosebire este între ceea ce cunoaștem noi cu numele de case de sănătate și cele ale arimanilor.

Fiecare comună din Arimania își are casa ei de sănătate, mereu la dispoziția celor suferinzi și aflată în grija sfatului medicilor și a ajutoarelor lor. Aceste case de sănătate, alături de „casele de liniște ale bătrâneților”, alcătuiesc la fiecare margine de comună, în mijlocul celor mai încântătoare grădini, așezăminte cele mai îngrijite și mai frumos împodobite din câte se pot închipui pe lume de felul acesta. O muzică continuă alină în taină suferințele bolnavilor, iar convalescenții au la îndemână, până la deplina lor însănătoșire, desfătările grădinilor, crângurilor și ale apelor dimprejur, ca și teatrele, bibliotecile și jocurile plăcute.

Să nu uităm, cititorule, să adăugăm că în Arimania unele boli care fac ravagii în lumea noastră – cum ar fi tuberculoza, lepra, eczemele sau jupuiala, bolile lumești (cu toate nenorocirile pe care le aduc ori beția și nebunia, aceste boli ale sărăciei – cât și bolile provenite din destrăbălările boierești – cum ar fi la noi obezitatea, lenea oaselor și a creierilor sau plictiseala și altele de felul acesta – nu se mai întâlnesc în Arimania decât foarte rar, precum bolile uitate dintr-un trecut îndepărtat. Mai mult, nu se mai știe nici de epidemiile neprevăzute care se abat din când în când asupra civilizațiilor noastre ca niște dezastre ucigătoare, cum ar fi ciurma, holera, tifosul și altele.

Un popor care, prin toți inșii care-l alcătuiesc, trăiește într-un deplin belșug și, totodată, într-o înțeleaptă moderație și care strălucește în toate deprinderile sale printr-o nespusă curățenie morală, cum ar mai putea oare uita vreo porțiță deschisă bolilor, a căror sămânță și creștere în voie sunt aduse numai de sărăcie, de dezmăț și de binecuvântarea mizeriei?

10. Rândul dragostei

Cititorule, de bună seamă că te-ai putea întreba: în ce fel au rezolvat arimanii cea mai încurcată dintre chestiuni, cea care multora de pe la noi – dacă nu chiar tuturor – le tulbură și le strică liniștea sufletească, adică chestiunea sau faptul dragostei?

Să ne înțelegem însă asupra cuprinsului firesc al acestui fapt.

În toial primăverii, toate ierburile și toți copacii își desfac mândrețea florilor, răspândind în jurul lor miresme îmbătătoare. În toial primăverii, toate păsările își fac cuib și se întrec în tot felul de cântări. Împodobirea florilor și cântarea păsărilor se repetă în fiecare an primăvara, atât cât trăiește fiecare fir de iarbă și fiecare pasăre. Acest ciclu neîncetat, pe care-l întâlnim la plante și la păsări, dar și la toate vietățile pământului care, mai ales primăvara, își mărturisesc dorințele și dragostea, nu ne dovedește oare că e firesc faptul dragostei pentru toate întruchipările vieții? Și, după câte știm, nu sunt oamenii întruchiparea cea mai desăvârșită a vieții? Prin urmare nici ei nu se pot abate din calea trasă de puternica Natură tuturor celor văzute și nevăzute de ochii noștri; nu se pot abate din calea cerințelor sale. Dragostea este o cerință nelipsită a vieții, precum sunt nevoia respirării aerului, trebuința hranei și a apei. Este însă o necesitate cu mult mai de cinste și mai trebuincioasă decât toate celelalte.

Într-adevăr, dacă toate celelalte cerințe ale vieții omenști privesc, de pildă, numai asigurarea supraviețuirii individului, dragostea, pe lângă aceasta și de multe ori ridicându-se chiar deasupra, urmărește continuarea neamului omenesc. După cum copacul care nu înflorește nu face roade, oricât de bine ar fi îngrijit, tot așa, un om care ar rămâne indiferent la fiorii dragostei nu va putea să lase urmași. Mai mult, dacă copacului înflorit nu i-ar scutura vântul florile unele într-altele sau dacă nu i-ar duce găzele puful de la o floare la alta, acesta ar rămâne sterp. La fel cum pasărea degeaba ar cânta și și-ar împodobi penele, dacă nu și-ar găsi perechea. Ouăle i-ar rămâne seci. Tot așa, când îi vine omului vremea și-i arde sângele de dorul dragostei, dacă nu și-l va potoli așa cum îi cere firea, va tânji și se va stinge ca o lumânare care arde și se topește fără să dea lumină.

Arimanii, care-și aștern toate mișcărilor traiului lor pe temeiul nevoilor firești ale vieții, căutând, așa cum am văzut, să le asigure o cât mai deplină mulțumire, se sprijină și din punctul de vedere al dragostei pe același temei. Prin urmare, așa cum cerințele le sunt potrivite cu necesitățile vieții, necesități care se oglindesc în impulsurile fiecărei ființe, tot așa își potrivesc arimanii și împlinirea nevoilor dragostei. De pildă, omul trebuie să mănânce când îi este foame și să bea când îi este sete. Numai atunci trupul lui va fi pe deplin mulțumit. Dacă va mânca mai mult decât îi este foame și va bea mai mult decât îi este sete, acest lucru îi va dăuna la fel de mult, ba poate chiar mai mult, decât dacă ar răbda de foame și de sete. În lăcomie omul se înșală. Atunci când, lacom fiind, își ia peste limitele firești ale trupului, peste ceea ce-i este necesar, el își umple treptat corpul de boală și astfel poate ajunge la o moarte prematură, dacă nu chiar la una fulgerătoare. I s-ar întâmpla, în acest caz, întocmai ca unui cazan în care am pune apă în neștire și căruia i-am da foc peste capacitățile lui: forțat de apa și de focul în exces, cazanul ar exploda. Dar mașinii căreia i-am cere mai multă putere decât i-ar îngădui alcătuirea ei, n-am împinge-o oare în modul acesta să se strice, ori să se uzeze înainte de vreme?

Fără îndoială, vei zice, cititorule, că lucrurile acestea le poate gândi oricine. Din păcate credem – și vei fi de aceeași părere când o vom spune – că, dacă în civilizațiile noastre încă se ține seama de așa ceva în privința mașinilor, în privința vieții omului se trece prea ușor cu vederea peste cele ce am arătat. De aceea există atâtea lipsuri și neajunsuri în viața de zi cu zi a oamenilor de prin părțile noastre. Fie că au prea mult, fie că au prea puțin din cele necesare, într-un fel sau altul, răul este același. Așa li se întâmplă în toate aspectele traiului lor, așa fac și în ceea ce privește împlinirea cerințelor dragostei. Căci în societățile noastre oamenii trăiesc fără nici un căpătâi, căutând să facă toate lucrurile după noima lor, numai viața lor nu. În Arimania, unde oamenii au ajuns să înțeleagă că, numai prin întocmirea și trăirea vieții potrivit cursului ei firesc, vor ajunge să-și asigure cea mai deplină mulțumire sufletească și trupească, dimpotrivă, găsim o bună judecată și în legătură cu relațiile de dragoste dintre femei și bărbați. Și în această privință arimanii sunt parcă îndrumați de taina înțelepciunilor nepătrunse care strălucesc în toate faptele Nemărginirii. Ca atare, după cum cel căruia nu i s-ar îngădui potolirea foamei ar vrea, pe bună dreptate, să-și însușească pe furis hrană, tot așa vor face și oamenii dacă li s-ar îngădui

dinadins împlinirea dragostei, adică și-ar căuta satisfacerea ei pe căi imorale, nefirești și, prin urmare, dăunătoare.

Ce se întâmplă, cititorule, cu tinerii și tinerele din părțile noastre, siliți de prejudecățile care le întunecă cunoașterea adevărului să-și înfrâneze cerințele dragostei? Știi prea bine că această înfrânare nefirească îi împinge la tot soiul de rele. Atunci când văpăile nepotolite ale dragostei li se adună în simțuri, aceștia izbucnesc în tot soiul de ticăloșenii și destrăbălări, într-o vreme când s-ar aștepta din partea lor o cu totul altfel de înțelepciune în viață. Din acest motiv, arimanii înțeleg să accepte legăturile dragostei între tineri începând de la 16 ani împliniți în cazul fetelor, iar al băieților de la 18 ani împliniți. Se are în vedere faptul că însăși Firea lucrurilor le arată fetelor că sunt mai devreme chemate decât băieții la altarul dragostei. Bineînțeles, tinerii își aleg perechea pornind de la sentimentele și dorințele lor. Totuși, atingând vârsta de 20 de ani împliniți, niciunii tânăr, băiat sau fată, nu i se îngăduie să fie fără pereche. În acest fel, se înlătură toate motivele desfrânarilor de prin părțile noastre.

Să nu te mire, cititorule, când îți vom mai spune că arimanii, datorită obișnuinței, dar și învățământului din școlile lor, au ajuns să înțeleagă că, în mod normal, nu se cuvine ca bărbatul să-și dorească femeia, nici ca aceasta să-și primească bărbatul decât atunci când trebuința firească a dragostei o cere. Când își arată, de pildă, copacul această firească trebuință? Nu-i așa că atunci când înflorește? Oare nu înflorește femeia omului o dată în fiecare lună, până să-și prindă rodul? Ei bine, în preajma acestei înfloriri a femeii, se cade ca aceasta să-și cheme bărbatul. În orice alt moment și mai mult decât atât înseamnă o încălcare a legilor Naturii, dăunând atât femeii, cât și bărbatului.

Pe de altă parte, tot Natura ne arată că, odată ce femeia a rămas însărcinată, trebuie să oprească chemarea bărbatului, întocmai cum o cloșcă nu primește cocoșul până la scoaterea și zborul puilor. De aceea, arimancele însărcinate sunt socotite în rândul mamelor, fiind cinstite de toată lumea și cu totul libere de bărbați până la înțarcarea copilului născut. Este obișnuit în Arimania ca femeile însărcinate să se mute în anumite locuințe cunoscute sub numele de cuibul mamelor, alcătuindu-se astfel într-un sfat diferit și aflându-se sub îngrijirea femeilor bătrâne și-a doctorilor. Odată cu trecerea în „cuibul mamelor”, femeile rămân acolo până la nașterea și înțarcarea copiilor, fiind scutite de orice fel de muncă obștească. Totuși, în cuibul mamelor se obișnuiește ca ele să se ocupe fie cu creșterea gândacilor de mătase, cu creșterea albinelor, cu țesături ușoare și cusături de mână, fie cu cercetări științifice sau alte lucruri care să nu le dăuneze stării, dar care să le facă folositoare comunității. Ca orice clădire obștească și cuibul mamelor este dotat cu săli de teatru și muzică, cu bibliotecă și cu alte amuzamente ușoare, dar mulțumitoare pentru femeile-mame. Înțarcarea copiilor se face, de regulă, la un an de zile. Totuși, la sfatul doctorițelor, acest termen se poate prelungi la unii copii mai firavi.

Ieșind de la cuibul mamelor, femeia își poate urma traiul cu bărbatul avut mai înainte sau, dacă acesta trăiește cu o altă femeie, este liberă să se însoțească cu altul. După câte se înțelege, bărbatul a cărui femeie trece în rândul mamelor nu mai e legat de ea, după cum nici ea nu mai e legată de el. Totuși, dacă între două persoane se ajunge la o legătură sentimentală mai puternică, nimeni nu-i împiedică să se păstreze unul pe altul, chiar dacă, în perioada în care iubita lui locuiește în cuibul mamelor, bărbatul și-ar împlini trebuințele firești cu o altă femeie, care i s-ar dăruie fără să se supere că-i iubitul alteia.

După cum vezi, dragă cititorule, oamenii din Arimania nu mai sunt stăpâniți nici de acel nenorocit sentiment al geloziei care nu izvorăște pe la noi din patima dragostei curate – întotdeauna îngăduitoare față de ființa iubită – ci din lacomul sentiment al proprietarului, care mereu se simte lovit sau jignit în „dreptul său de proprietate”.

Într-adevăr, legământul de căsătorie care există între bărbat și femeie în stările noastre se stabilește întotdeauna printr-un contract făcut pe baze negustorești. Chiar și atunci când, prin căsătorie, soții nu ajung să-și pună împreună vreo avere oarecare, la noi contractul acesta se face tot ca între doi negustori care își încredințează unul altuia ființa. Este ca și când s-ar face schimb între două vite, fiecare fiind liber să facă ce vrea din ființa celuilalt. Dar, odată ce ți-ai dăruit – dacă nu chiar vândut – ființa către celălalt, nu mai ai asupra ta niciun drept; la fel cum nu ai mai avea dreptul să te mai atingi, fără voia noului ei stăpân, nici de părul vitei pe care ai vândut-o sau pe care ai dăruit-o. Un astfel de contract se face la noi chiar și între doi îndrăgostiți, aduși unul în brațele celuilalt printr-o pornire curată a

dragostei. De aceea, după cum bine se spune prin popor, nici „căsătoriile din dragoste nu merg bine” prin părțile noastre.

Pe drept cuvânt, de îndată ce pornirea firească a fost sugrumată în marginile unui contract făcut negustorește, viața îndrăgostiților este scoasă de sub protecția dragostei lor și trecută sub apărarea și prescripțiile legilor omenești sau bisericesti. Ambele sunt cu totul potrivnice legilor firești, din care se născuse până atunci iubirea celor ce se căsătoresc din „dragoste”. Dacă până în acel moment cei doi tremuraseră ca nu cumva să-și tulbure dragostea sau să o piardă din cauza vreunui neajuns sau a vreunei supărări, de acum înainte ei se pomenesc pe deplin stăpâni peste ființa pe care se temeau să nu o piardă. Mai înainte, iubiții se aveau între ei ca două suflete diafane, pe care ar fi putut să le umbrească orice noursă de ceață. După căsătorie însă, iubitul devine soț și nu mai are nevoie să arate cine știe ce gingășii pentru a o avea când, cât și cum va vrea pe iubita lui. Iar ea este de acum nevasta lui și-l privește la fel pe fostul iubit. De acum el este bărbatul ei, iar ea este nevasta lui.

Angajamentul sentimental al iubirii se preschimbă prin contractul de căsătorie într-o garanție a proprietății. De acum încolo, pe măsură ce înaintează în viața casnică, perechea noastră își sfârșește și își neglijează gingășiile datorită siguranței pe care le-o dă lucrul stăpânit. Când mai vin și copiii, acestei garanții i se mai adaugă și datoria de a ți-i crește, ceea ce face ca, mai ales printre cei săraci, să nu se mai considere într-o casă bărbatul și femeia decât numai din punctul de vedere al grijii pentru copii. Or, această grijă, cu toate greutatețile sale, nu poate stinge flacăra dragostei, înăbușită de necazuri însă nicidecum potolită, gata oricând să-și ceară partea ce i se cuvine în viață. Iată de ce, prin părțile noastre, chiar și între cei săraci, se întâmplă destul de des cunoscutele călcări pe de lături de „patul cu flori”, flori rămase uitate și vestejite între soți. Și care-i omul dintre săraci, fie el bărbat ori femeie, căruia „să nu-i alunece ochii” primprejur, care să nu râvnească mereu și să nu caute a-și întregi, în afara căsniciei, firea dragostei lui? Cât despre căsniciile sau „familiile bune” ale bogătașilor, în care belșugul garantează siguranța traiului de zi cu zi, legământul dintre soți nu mai este menținut nici măcar de grijile creșterii copiilor, lăsați întotdeauna pe mâinile slugilor. Prin urmare, cu atât mai mult va căuta „cucoana” să-și stingă urâtul cu cât mai mulți „curtezani”, iar „boierul” se va întrece cu „prieteni” în alegerea „frumoaselor”. Pentru bogătași, stăpânitorii societăților noastre, „familia” este adăpostul la umbra căruia-și satisfac toate pornirile, așa cum la adăpostul averii lor își dezlănțuie toate meschinăriile micimii lor sufletesti.

Oare nu te-ai întrebat niciodată, cititorule, ce caută alături de „sfânta familie” a stărilor noastre „tracturul”, „bordelul” și „casele de prostituție”? Și dacă te-ai întrebat, nu ți-ai răspuns singur că acest lucru se datorează felului nefiresc de întemeiere a unei astfel de familii? Da, cititorule, în stările noastre, unde totul este clădit pe „dreptul de proprietate al fiecăruia”, și familia pornește de la același drept. Fiecare se străduie să aibă cât mai mult, cu prețul de a-i lăsa cu buzele uscate pe toți cei dimprejur. Ceea ce nu va putea găsi în limitele proprietății sale pentru a-și satisface lăcomia – care însă niciodată nu poate fi săturată – va râvni să-și însușească din „dreptul” altuia. Cu cât averea îl va pune deasupra altora, cu atât omul societăților noastre își va permite să se lăcomească și mai mult în toate părțile. Cei mai săraci vor privi mereu cu invidie la el, aspirând în sinea lor să-i urmeze cât mai îndeaproape exemplul. Vor rămâne însă între limitele puterii lor până când, printr-o conjunctură favorabilă sau lingușind mai insistent pe vreun bogătaș, vor putea să dea, într-un final, „lovitura”. Odată lovitura dată și văzându-se „deasupra necazurilor”, cel sărac își va potrivi traiul, imitându-l pe-al celorlalți bogătași, cu toate că până atunci le denunța toate păcatele, condemnându-le.

Prin urmare, bazându-se în toate pe „dreptul la proprietate” și având drept călăuză morală zicala „facă cine ce-o vrea, numai să poată”, omul societăților noastre va căuta neapărat să facă la fel și pentru împlinirea pornirilor lui de dragoste. Cu alte cuvinte, nefiind mulțumit din acest punct de vedere în sânul familiei lui, va pofti împrejur. Firește că și de această dată unul, datorită averii, va avea totul și chiar peste necesitățile sale, pe când altul, restrâns de sărăcie, va înjura, condemnându-i același traiul destrăbălat, doar ca să i-l întrecă de îndată ce împrejurările, fie ele oricât de josnice, l-ar propulsa în rândul celor bogați.

Așadar, cititorule, credem că vei înțelege de ce arimanii au căutat să fie scutiți de sfințenia familiei, sfințenie întregită cu bordelul și casa de prostituție. Au făcut acest lucru cu atât mai mult cu cât arimanii consideră femeia ca având același drept la viață ca și bărbatul. După cum spuneam mai devreme, bărbatul și femeia alcătuiesc la dâșii părțile unei aceleiași ființe desăvârșite, care este omul. Din acest motiv, în Arimania însoțirile perechilor omenești sunt făcute pe baza liberei alegeri, fără nici cea mai mică urmă de legătură negustorească sau de contract între îndrăgostiți. Singura legătură între soți este aceeași bună înțelegere care mijlocește toate relațiile vieții arimane.

Nu vei mai vedea, cititorule, nicio urmă de înjosire a femeilor în Arimania, așa cum găsești pe la noi. Grozava decădere a mamelor, a surorilor și a fiicelor noastre, a tuturor femeilor care, în societățile în care trăim, sunt constrânse de atâtea împrejurări vitrege să-și vândă trupul pe străzi, în casele și hotelurile ocrotite prin legi anume făcute, tot așa cum muncitorii își vând, împinși de aceleași civilizate împrejurări, truda sudorilor și-a minții lor, toate acestea la arimani nu mai există. Așa cum trăiesc astăzi muncitorii în Arimania, lucrând numai pentru îndestularea și fericirea vieții lor și fiind scutiți de rușinoasa vindere către stăpân a muncii, la fel trăiește în această fericită țară și femeia. Stăpână ca și bărbatul pe însușirile firii ei și liberă să se unească cu bărbatul care-i place, câtă vreme-i place, ea nu mai este nevoită să-și pună darurile dragostei la mezat, împinsă de teama sărăciei, așa cum se întâmplă în civilizata noastră societate.

Iată, așadar, că arimanii au știut să rezolve într-un mod înțelept și chestiunea dragostei, conducându-se și în această privință după știința dată de cunoașterea legilor firii. Cât despre cealaltă chestiune, care se află în legătură cu dragostea, anume creșterea copiilor, atât de încâlcită la noi, o vom analiza, cititorule, în paginile următoare.

11. Creșterea copiilor

Nu s-ar înțelege felul însoțirilor dintre bărbați și femei – întemeiat pe alegerea liberă a dragostei, așa cum tocmai am arătat – dacă n-ar fi înțeles arimani să-și treacă creșterea copiilor în grija comună a tuturor.

Privindu-se lucrurile superficial, s-ar putea considera că îngrijirea copiilor ar cădea în datoria părinților care au prilejuit nașterea lor. În societățile noastre, unde familia se întemeiază pe „dreptul proprietății”, este firesc să se considere și copiii drept proprietatea părinților. De altfel, conform acestui drept venerat în stările noastre, familia purcede din dreptul de stăpânire pe care bărbatul și-l însușește asupra femeii. Acest drept provine din negura unor vremuri când femeia era vândută ca o vită la târg, cum se mai obișnuiește și la noi, de altfel, oricum s-ar masca trecerea tinerei fete din casa părintească în casa soțului său. „Dreptul bărbatului” asupra femeii lui este proclamat cu strictețe în toate legile și religiile societăților de la noi, până în zilele noastre. Ca urmare firească, așa cum înainte cineva își punea fierul sau pecetea pe ceea ce-i aparținea, tot așa în societățile noastre femeia căsătorită își pierde dreptul numelui său de familie, dându-i-se numele de familie al bărbatului. Exact cum, după legile noastre, se cere ca vita cumpărată la târg să aibă un bilet care să dovedească a cui este, schimbându-și-l odată cu numele cumpărătorului, la fel se întâmplă și cu trecerea femeii din proprietatea tatălui său într-a bărbatului. Conform legii, căsătoria noastră este o simplă schimbare de proprietate asupra femeii, de la tată la bărbat. Urmează și în acest caz, ca la orice târg, obișnuitele schimburi de bilete, fără de care, așa cum nici vânzarea vitelor nu poate fi recunoscută, tot așa nu sunt recunoscute nici căsătoriile care s-ar face în chip liber. Dar vițelul care se naște din vita cumpărată de către un proprietar ajunge prin aceasta sub dreapta lui stăpânire. De aceea stăpânul îl marchează cu pecetea sa, trecându-l și la primărie pe numele său. Așa face și bărbatul cu toți copiii pe care i-ar naște nevasta lui, chiar atunci când nevasta i-ar face dintr-o dragoste tăinuită. Deoarece au fost născuți în vremea când femeia era a lui, copiii aceștia vor primi, totuși, pecetea numelui bărbatului.

Iată, așadar, cititorule, că până și așa-zisa dragoste părintească pornește în societățile noastre din eternul „drept de proprietate”, care îi este temelie. De altfel, știi prea bine că la noi tatăl are drept asupra copilului ca și când acesta ar fi un simplu lucru din averea sa. De aceea nu se ține niciodată seama de înclinațiile firești ale copilului, care trebuie de fiecare dată să urmeze voința tatălui său în toate aspectele vieții, altminteri – iar legile noastre îi dau acest drept – acesta poate să-și dezmoștenească copilul, să ceară să fie pedepsit de lege și, în anumite locuri, îl poate chiar și ucide, fără a da socoteală în fața cuiva.

Și cu toate acestea, judecând cinstit, copilul ar fi mai îndreptățit să ceară el socoteală părinților pentru felul în care s-au îngrijit de creșterea și educația lui, cât timp bietul copil nu poate fi el considerat răspunzător de-a fi venit pe lume. Și iarăși, bărbatul și femeia căutându-și împlinirea vieții, cu ce sunt ei vinovați dacă, într-o clipă vrăjită de dragoste, au conceput un copil la care nici măcar n-au avut vreme să se gândească în beția acelei clipe? Dar, pe lângă asta, nu-i este oare cerut copilului, chiar și în societățile noastre, să aducă servicii, să fie de folos, de multe ori mai mult statului sau societății? Dacă prin munca lui feciorul țaranului nostru aduce folos casei părintești, în schimb nu-și pierde el cei mai frumoși ani ai tinereții în slujba armatei statului? Apoi, dacă n-ar fi copiii care să-i înlocuiască la toate muncile și îndatoririle obștești pe cei bătrâni și pe cei morți, ce s-ar alege din respectiva societate? De ce această societate, de orice fel ar fi ea, nu ar face măcar atât efort, dacă nu mai mult, pentru a se îngriji de viitoarele sale brațe de muncă, pe cât se preocupă, de pildă, să-și pregătească și să-și păstreze mașinile, uneltele ori vitele necesare hranei? Dar inteligența și priceperea pe care le ascund fiecare generație de copii care vine pe lume nu vor servi oare la un moment dat întregii societăți, prin toate invențiile și toate lucrările întreprinse?

Astfel de considerații, ca și altele de felul acesta, mai juste, i-au făcut pe arimani să treacă toată grija creșterii și învățării copiilor pe seama întregii lor comunități. După ce trece vremea de întărcare, copiii arimani sunt și pe mai departe îngrijiți tot de mamele lor în sălile comune din clădirile cuibului mamelor. Firește, mamele sunt mereu ajutate de bătrânele care vin de bunăvoie pentru a le ajuta. Astfel sunt crescuți copiii arimanilor până la vârsta de trei ani împliniți. În toată această perioadă, mamele se pot ocupa și cu alte îndeletniciri, fiecare făcând cu rândul la supravegherea copiilor.

Nu ți se va părea oare de mirare, cititorule, să treci pe lângă un câmp de pe moșiile arimanilor și să nu vezi copilași plângând, uitați la căruțele de la marginile lanurilor de părinții care, în arșița soarelui, se grăbesc să termine mai repede cu lucrul? Sau alții, zbatându-se în roiurile de muște, care habar n-au de jalea lor?

Pe noi, drept să spunem, ne-a uimit faptul acesta, ca și acela de-a nu-i vedea pe cei mai mari hoinărind pe străzi, așa cum obișnuiam a vedea pe la noi.

Copilașii sunt adunați și crescuți la un loc în fiecare comună și se pot bucura fără deosebire de binefacerea acelorași îngrijiri, în așa fel încât să nu se mai bălăcească unii în cele mai respingătoare lipsuri ale sărăciei, iar alții să se ofilească de prea multa bogăție adunată.

În acest scop, copiii arimanilor sunt trecuți de la vârsta de trei ani împliniți din cuibul mamelor în grădinile de copii. Iată un nume care îți este cunoscut, cititorule, dar care nu înseamnă la arimani același lucru care înseamnă la noi. La arimani, grădinile de copii nu se mărginesc la o clădire neprietenosă, unde sunt trimiși în silă copiii ca să le facă zile fripte unor biete femei amărâte, însărcinate să-i învețe rugăciuni și poezii anoste pe de rost. În Arimania, cititorule, grădinile acestea sunt ceea ce ar fi pepinierele de pomi, în care acestora, de cum răsar, li se oferă toată îngrijirea necesară, astfel ca la vremea lor să aibă cele mai bune calități care se pot aștepta de la ei.

Clădiri minunate, împărțite după vârsta copiilor, înconjurate de pajiști și grădini încântătoare, de flori și pomi, pe unde copiii zburdă ca mieii în aprilie prin livezi; clădiri, în sfârșit, înzestrate cu șoproane de unelte și lanuri pitice, în care copiii își pun la încercare înzestrările și puterile lor firești; clădiri în care se găsesc săli de teatru, muzică și jocuri, unde copiii își petrec zilele ploioase de iarnă; apoi lacuri și pâraie printre ierburi, unde micuții se bălăcesc vara ca lișițele. De asemenea, ei au mereu la dispoziție trăsuri automate, care să-i plimbe pe întinsul drumurilor, prin păduri, pe câmpie, la deal și la munte. Iată, pe scurt, ce putem spune – cu slabele noastre puteri de zugrăvire prin condei – despre ceea ce se află peste tot la dispoziția copilașilor în grădinile de copii ale Arimaniei.

În aceste lăcașuri de viață fericită trăiesc copiii până la vârsta de șapte ani împliniți. Îndrumarea și ocrotirea lor se face de către femeile special instruite, care alcătuiesc sfatul lor separat în fiecare comună și sunt organizate într-o frăție pe țară. Firește, sfatul crescătoarelor este ajutat de bătrânii și bătrânele care, cu o deosebită bunăvoință, vin să-și dedice astfel pacea celor din urmă zile în folosul semenilor lor.

Ei, vei zice cititorule, cu alte cuvinte, copiii din Arimania sunt smulși de la sânul părinților și crescuți departe de bunătatea lor. După câte se vede, așa-i.

Dar tu știi, cititorule, ce înseamnă această bunătate a părinților în societățile noastre. La cei bogați înseamnă mângâierile străine ale doicilor, căci mamele nu vor să-și strice sânii cu alăptarea. Din brațele doicilor, copiii bogătașilor sunt trecuți în „camerele lor”, unde sunt lăsați pe mâinile altor slugi, ca mai pe urmă să fie aruncați în grija „pensioanelor”. În toată vremea asta părinții își văd copiii ca pe niște musafiri nepoftiți sau și-i arată altor musafiri ca pe niște rarități, întocmai cum își arată cățeei de rasă sau caii din grajd. Toată creșterea copiilor bogătașilor noștri este dată pe mâini străine, pe mâinile unor oameni cu totul nepregătiți pentru așa muncă și care n-au nici conștiința că îndeplinesc o datorie obștească. Dimpotrivă, aceștia simt frustrarea unei slujbe nerăsplătite potrivit trudei lor, pentru că de pricepere nu mai poate fi vorba. Dar la săraci sau la cei care nu-și pot permite deșănțarea unor asemenea slugi? Îi cunoști cititorule. Creșterea „în sânul familiei” înseamnă hoinăreala pe ulițe și maidane; înseamnă ocara zilnică a unei mame amărâte și încruntarea unui tată necăjit, mai înseamnă certurile cu vecinii și prezența la toate scandalurile, de nu chiar și la păruiala dintre părinți. Pentru ca noaptea să se îngrămădească mai apoi toți, claie peste grămadă, părinți, copii, mari și mici, în aceeași cameră, de multe ori sub același așternut. Se reiau astfel, iar și iar, aceleași mizerii, cu bălciul lor de imagini și deprinderi nenorocite, care vor înfierbânta și vor aprinde simțurile, vor corupe cugetele și vor nimici toată puritatea înclinațiilor firești cu care se nasc atât copiii săracilor, cât și cei ai bogaților din societățile noastre.

Dar cine poate reda, cititorule, toate păcatele creșterii fără nicio responsabilitate a copiilor în „sânul familiei” din civilizația sub a cărei autoritate trăim? Deschide-ți ochii spre trecutul creșterii tale și vei prețui fericirea în care sunt crescuți copiii arimanilor.

Dar, dacă copiii acestora se bucură de toată atenția educatoarelor lor, dacă nimic din ceea ce ar putea să viseze nu le lipsește, tot așa nu le lipsește nici mângâierea părintească. La orice ceas din zi, mamele și tații pot petrece timp împreună cu pruncii lor. Obișnuitele plimbări ale copiilor, despre care am pomenit, se fac de către aceștia însoțiți de părinți. Așadar, copiii arimanilor nu sunt deloc lipsiți de bucuria pe care o simt când părinții le oferă dragostea lor, fiind în același timp puși la adăpost de lipsurile pe care le îndură copiii noștri, care sunt lăsați numai în seama grijii părintești.

În aceste grădini copiii arimani încep să-și însușească chiar felul de a trăi care le va încununa mai târziu întreaga viață. Într-adevăr, aici se vădesc pentru prima dată, reieșind din însăși firea copiilor, dorința de întovărășire și hărnicia arimană. De altfel, în această privință crescătoarele pruncilor arimani nu fac altceva decât să urmărească dezvoltarea înclinațiilor firești ale micilor odrasle. Într-adevăr, cititorule, oare nu-ți aduci aminte de copilăria ta – în cazul în care împrejurările nu-ți îngăduie să observi activitățile copiilor din jurul tău – nu-ți aduci aminte cum nu știai cum să alergi mai repede ca să-ți găsești sau să-ți aduni tovarășii de joacă? De câte ori n-ai plâns, n-ai jelit cu dureri de nespus, când părinții te rupeau din mijlocul copiilor, cu toate că-ți dădeau mai apoi, ca să te împace, multe lucruri și jucării? Ce prețuia, oare, toate acestea față de plăcerea nesfârșită pe care o simțea în cândul micilor tăi tovarășii?

Nu înseamnă acest lucru, cititorule, că pruncul omenesc se naște cu o vie pornire spre întovărășire? Iată pornirea de căpătâi, menită să aducă printre oameni cununa bunei înțelegeri, însă deloc luată în seamă la noi, neîngăduită chiar, dar atât de bine înțeleasă, ocrotită și nespus de încurajată la arimani, în toate preocupările neobosite ale copilăriei.

Dar cine-i mai harnic pe lumea aceasta, cititorule, decât copilul? Uită-te la oricare copil, dacă ai mai uitat cumva din amintirile tale de atunci. De cum se trezește și până pică de oboseală, târziu în noapte, copilașului nu-i stau deloc piciorușele, nici mânuțele, iar din căpșorul său născocoște mereu planuri și iar planuri. Și toate câte le face, le face cu toată inima. El lucrează, el muncește, își bate capul și nu vrea să se lase întrecut și nici desconsiderat de nimeni. Noi zicem că se joacă, dar pentru el joaca-i muncă cu rost și socoteală, potrivit micii lui înțelepciuni. Ia bine seama, cititorule, la toate acestea și atunci vei pricepe, la fel ca arimani, că omul se naște cu o pornire firească spre hărnicie, pe care dascălii creșterii lui nu trebuie decât s-o aleagă, s-o îndrume și s-o potrivească în vederea dezvoltării deprinderilor sale în viitor.

Și nu-ți aduci aminte, cititorule, când aveai brațele încărcate de bunătăți, nu-ți aduci aminte că nu gustai din ele până ce nu dădeai mai întâi cățelului, pisicii sau mamei tale să guste, dacă nu chiar fugeai, furișându-te de părinți, să le împarți cu tovarășii tăi de pe uliță? O, da, privește-ți copilașii, dacă îi ai, sau frățiorii și surioarele, cât de buni sunt ei la suflet atunci când au posibilitatea să-și împlinească această pornire de bunătate. Dar care copil nu plânge și nu lăcrimează în fața durerii altora? Și care copil nu se înpăimântă de izbucnirile dușmănoase dintre cei mai mari? Ori s-a văzut vreodată copil care să nu alerge să dea de veste, să nu cheme în ajutor pe cineva, atunci când el nu-l poate da celui aflat în primejdie?

Oare toate acestea, cititorule, nu ne mărturisesc suficient de mult că omul se naște cu porniri de dragoste și bunătate, cu sufletul cel mai blajin, dar pe care împrejurările dominante în societățile noastre nu numai că nu le ocrotesc, cum fac arimani, dar le deformează și le întunecă cu deprinderi și cu învățarea unor precepte de o fioroasă cruzime?

Și, pentru a încheia cu aceste minunate porniri firești pe care se întemeiază îndrumarea și creșterea pruncilor în Arimania, să-ți mai pomenesc, cititorule, despre neastâmpărata sete de-a ști a copilului. Nu numai că întreabă despre toate și descoase tot ce-i iese în cale, dar dorul copilului de-a cunoaște nu i se astâmpără decât atunci când vede îndeaproape și atinge el însuși lucrurile. Această puternică dorință de-a ști în amănunt tot îl face pe copil să strice lucrurile pentru a vedea modul în care sunt alcătuite. Din păcate, la noi lucrurile se fac pe dos. Ne-am obișnuit să nu ne desăvârșim cunoașterea cercetând chiar felul în care se desfășoară lucrurile, ci după reguli și născociri luate pe deasupra vieții. De aceea dorința însetată de cunoaștere a copiilor este înțeleasă la noi drept o „inclinație către sălbăticie” și este mereu înfrânată și îngrădită până la suprimare. Din acest motiv noi facem din copiii noștri doar

niște unelte care-și așteaptă mereu salvarea din partea altuia. Ne dăm seama însă de ce arimanii – care încearcă, dimpotrivă, să îplinească această înclinație firească spre cercetare a copiilor, încurajând-o – fac din acești copii viitori oameni care vor ști mereu să se călăuzească prin ei însăși toată viața lor.

12. Școli și ucenicie

Școlile din Arimania vin ca o urmare firească și o desăvârșire a deprinderilor dobândite de micile vlăstare omenști în grădinile de copii. Ceea ce-i de luat în seamă în mod

deosebit la școlile arimane este faptul (lămurit și în cazul grădinilor de copii) că învățământul, ca și întreaga creștere a copiilor, se face în legătură directă cu viața. Am putea zice, fără a ne înșela, că școlile arimanilor nu sunt altceva decât însăși imaginea reală a vieții, cu toate mișcările și aspectele ei, pusă la îndemâna copiilor ca s-o cerceteze, s-o descoasă, s-o transforme, după priceperea și puterile lor. Și aici vom vedea cum îndrumătorii sau învățătorii își înțeleg menirea, care este aceea de-a urmări neîntrerupt și de a pricepe înclinațiile firești ale copiilor, punându-le tuturor la dispoziție toate înlesnirile care să le ușureze desăvârșirea firii lor.

În acest scop, învățământul școlilor arimane unește munca fizică și efortul minții, în așa fel încât nicio perfecționare a cunoștințelor teoretice nu se face fără să ia parte copilul la o activitate menită să-i dezvăluie o nouă cunoștință sau să-i adauge la lucrurile deja cunoscute. De aceea, școlile din Arimania nu sunt înțelese ca pe la noi, adică doar în limitele zidurilor unor clădiri. Învățământul arimanilor se face în câmp deschis, în mijlocul naturii și al muncii omenști. Pentru asta, arimanii și-au înzestrat toate școlile cu adevărate câmpuri de încercare, unde copiii își descoperă nestingheriți întreaga desfășurare a vieții lor în toată complexitatea ei, fără a încurca treaba celor mari. Tot cu același scop, se pune mare preț în Arimania pe plimbările care le oferă copiilor posibilitatea să-și cunoască comuna, regiunea, provincia și țara; nu din cărți și pe de rost, ci la fața locului.

Am observat că învățătorii și profesorii arimani nu pun prea mult preț pe cărți pentru învățarea și deprinderea copiilor într-ale vieții. Cărțile sunt folosite numai ca puncte de sprijin și de îndrumare, așa cum s-ar folosi, de pildă, indicatoarele ca să-ți arate drumul, pe care însă nu-l poți cunoaște până ce nu-l parcurgi singur. În această privință, arimanii s-au eliberat de prejudecățile școlilor noastre, care consideră înțelepciunea și cunoașterea vieții ca fiind limitate la cuvintele aflate-n cărți. Dar acestea, oricât ar fi de profunde și de desăvârșite, nu pot fi mai mult decât niște clipe surprinse din frământarea faptelor vieții; clipe care pot sclipi foarte bine doar în mijlocul acestor fapte, dar care niciodată nu vor putea cuprinde în limitele lor întinderea și nesfârșitul vieții. Pe scurt, arimanii socotesc cărțile ca pe niște ghiduri după care să te poți călăuzi, dar în care să nu-ți pui niciodată speranța vieții. Viața nu poate fi înțeleasă decât numai simțindu-i îndeaproape toate aspectele, toate culele. Doar atingerea lor directă poate să nască mereu alte cunoștințe, capabile oricând să depășească vechile învățături lipsite de viață din paginile cărților. Cartea nu poate cuprinde decât umbra unui gând omenesc, surprinsă într-un moment oprit în loc, însă aflată mereu în urma cursului neobosit al vieții în general. În această privință, iată o pildă, cititorule, pe care mi-au povestit-o învățătorii arimani:

„De exemplu, spuneau aceștia, suntem la vadul unei ape curgătoare. Pe țărm, o sperietoare de păsări ne arată că trecerea fără primejdie se poate face numai orientându-ne după ea. Dar peste noapte vine un torent. La suprafață apa pare aceeași ca cea din ziua de dinainte. Cine însă va mai îndrăzni să se încreadă să o treacă, luându-se numai după vechiul semn înfipt pe țărm? Așa-i și cu viața, care curge și se schimbă întruna, precum se mișcă și se schimbă norii văzduhului. O carte poate să surprindă vârtoarea unei clipe și atât. Și mai poate ea luci multă vreme în largul undelor acesteia, dar de mult fundul adâncului ei a fost prefăcut în goana vâltorilor. Iată de ce, au încheiat învățătorii noștri, noi, arimanii, ne încredem numai în faptele pe care le-am putut constata și cunoaște noi înșine, bazându-ne, firește, întotdeauna și pe toate experiențele înaintașilor. Din acest motiv noi, în loc să limităm cunoștințele școlarilor la scrierile din cărți, dimpotrivă, le cerem să ni le povestească, interpretând lucrurile văzute și simțite de ei prin propria lor pricepere; iar când ajung să poată scrie, le cerem să ne arate în scris cunoștințele astfel dobândite.”

După cum se vede, cititorule, școlarii arimani, departe de a-și pune nădejdea într-o carte sau în mai multe, fac ei înșiși cărți, în care consemnează progresul treptat al cunoștințelor lor. În felul acesta, fiecare ariman, dându-și seama că-i și el în stare să-și aștearnă cunoștințele pe hârtie, nu mai cade în greșeala de a-i crede pe cărturari mai presus de ceilalți oameni și nici nu mai consideră cărțile ca fiind separate de toate celelalte realizări ale muncii omenști.

Școlile arimanilor sunt împărțite în două mari ramuri. Prima ramură cuprinde școlile comunale, care se împart și ele în alte două subcategorii, una cuprinzând școlile de prima treaptă sau primare, iar a doua, școlile de-a doua treaptă sau mijlocii. A doua mare ramură a învățământului cuprinde școlile de ucenicie și de perfecționare. Această ramură de școli este pusă sub supravegherea fraților profesionale sau de meșteșug, în vreme ce celelalte se află sub supravegherea comunelor.

Se înțelege de la sine că în fiecare comună găsim școli comunale, în funcție de întinderea acesteia. Dimpotrivă, școlile de ucenicie sunt așezate prin locurile unde pot fi mai ușor în legătură cu munca acelor profesii pe care școlarii lor ar urma să le deprindă. Ele sunt mai multe în fiecare regiune. Mai apoi, în fiecare regiune se află cel puțin câte-o școală de înaltă desăvârșire, care s-ar putea asemena de departe cu facultățile universităților noastre.

În școlile comunale de primă treaptă vin copiii de la grădinile lor și rămân acolo până la vârsta de unsprezece ani împliniți, adică patru ani. În timpul acestor ani, copiii sunt învățați să citească și să scrie, dându-li-se toate mijloacele pentru a pricepe, prin însuși contactul lor zilnic cu viața și cu priveliștea Naturii, primele noțiuni ale științelor naturale, ale aritmeticii și ale geometriei. Urmează cunoașterea comunei, a împrejurimilor ei și, treptat, a regiunii și-a țării sau geografia; de asemenea, cunoașterea cerului, topografia, apoi desenul, muzica și multe plimbări. Să ținem cont și că învățătura în aceste școli – la fel ca în toate celelalte – este ajutată foarte mult de înalta desăvârșire la care au dus arimanii tehnica cinematografică. Într-adevăr, nu numai că cinematografele lor proiectează imaginile normale ale lucrurilor, dar le arată ca desprinse de pe pânză, așa cum se văd în realitate. Totodată, mișcările imaginilor nu sunt deosebite de cele obișnuite și nici pomeneală nu mai este de imaginile mișcate și imprecise ale cinematografelor noastre. Mai mult, cinematograful ariman redă și sunetele, prin urmare redă vorbirea și toate zgomotele lucrurilor și ale vietăților pe care le înfățișează. Îți închipui, cititorule, ce neașteptată ușurare au arimanii în toate perfecționările cunoștințelor lor datorită unei atât de minunate mașini; dar, mai ales, ce ajutor au astfel pentru transmiterea primelor învățături pe care le dau copiilor lor. Pe de altă parte, să nu uităm că și în aceste școli copiii au la dispoziție tot ceea ce firea lor îi îndeamnă să-și aleagă de făcut în jocurile lor. Astfel, aici se arată tot mai clar înclinațiile firești ale fiecărui copil, de care se va ține în mare măsură cont la trecerea copiilor în școlile de ucenicie.

În această perioadă de învățare, copiii se obișnuiesc să se adune în tovărășii, cu sfaturi separate sau amestecate, după felul activității preferate în jocuri sau la învățatură.

De la vârsta de 11 ani împliniți și până la 16 ani împliniți, școlarii arimani continuă să-și lărgesc cunoștințele în școlile mijlocii, tot în modul expus până aici. În mod cert, în cadrul acestor școli, cunoștințele școlarelor se lărgesc și se aprofundează treptat, cu vârsta, ținându-se cont mereu de înclinațiile fiecăruia dintre ei, în vederea alegerii studiilor din școlile următoare, de ucenicie sau deprindere.

Nu mai credem că este nevoie să spunem că pe parcursul anilor de școală descriși copiii locuiesc împreună, băieți și fete, împărțiți doar după vârstă. De asemenea, ei își fac singuri micile munci gospodărești, totul cu o deosebită plăcere.

Școlile comunale sunt călăuzite de sfatul învățătorilor, care se află în strânsă legătură atât cu sfatul frăției de învățători din țară, cât și cu Marele Sfat al Comunei.

Terminându-și anii școlilor mijlocii, tinerii și tinerele din Arimania continuă, potrivit înclinațiilor de care au dat dovadă în aceste școli, să învețe ceea ce firea lor le-o cere, în școlile de ucenicie.

Școlile acestea sunt, de fapt, ateliere și câmpuri de lucru puse sub îndrumarea celor mai buni meșteri din ramura de meșteșug a cărei meserie urmează s-o învețe tinerii și tinerele din Arimania. Ne putem face socoteala că, tocmai pentru a nu se scăpa nimic din vedere în ceea ce privește calitatea învățământului profesional și pentru ca acesta să fie cât mai apropiat de cerințele și progresele făcute zilnic în fiecare domeniu, școlile de ucenicie aparțin, fiecare cu meseria sa, de frăția specifică ramurii lor de lucru.

Ca atare, Frăția electricienilor, de pildă, va supraveghea mersul învățământului din toate școlile menite transmiterii cunoștințelor și practicilor specifice; Frăția socotitorilor sau a contabililor va supraveghea școlile de contabilitate și de gestiune; Frăția agricultorilor, școlile de agricultură; Frăția mecanicilor, școlile mecanice; Frăția minerilor, școlile de mine; Frăția metalurgiștilor, pe cele de metalurgie;

Frăția medicilor, școlile de medicină; Frăția crescătoarelor de copii, școlile de moașe și de creștere a copiilor; Frăția învățătorilor, școlile de învățători și așa mai departe.

După sfârșitul anilor din școlile de ucenicie, tinerii sunt împărțiți prin toată țara, pe unde se găsesc întreprinderile. Ei sunt îndrumați și de frățiile breslelor lor, firește, în funcție de cerințele federațiilor de întreprinderi. În felul acesta tinerii arimani se împrăștie în tot cuprinsul țării. Această răspândire a tinerilor face să fie prevenite contopirile de sânge apropiat, amestecându-se astfel întreaga populație a țării și, totodată, răspândindu-se peste tot ca un singur neam.

Școlile de ucenicie alcătuiesc, de fapt, tovărășii de întreprinderi, organizate după aceleași principii ca tovărășiile similare ale celor maturi, cu amestecul lor de sfaturi. În toate sfaturile ucenicilor se află câte-un îndrumător, trimis de la sfaturile meșterilor-profesori ai școlilor de ucenicie, singurele care au dreptul să călăuzească întregul mers al acestor școli. Pe de altă parte, sfatul meșterilor stă în strânsă legătura atât cu frăția de care ține școala, cât și cu sfatul comunei de care aceasta ține.

Să nu uităm să adăugăm că în aceste școli de ucenicie nu se neglijează nicidecum cunoștințele tuturor celorlalte științe, astfel ca nimeni să nu rămână mărginit numai în direcția anumitor deprinderi, ci, dimpotrivă, fiecare să poată cuprinde cu mintea întinderea tuturor științelor în general. Iată de ce vei găsi în Arimania, cititorule, cei mai buni meseriași în toate ramurile, însă la fel de înzestrați cu deschiderea unor vederi de adevărați înțelepți, în toate domeniile științelor și ale artelor omenești.

Dacă atingând vârsta celor 20 de ani împliniți, arimanul este gata pregătit să intre în rândul muncii și al sfatului celor maturi, el nu se consideră totuși un perfect cunoscător nici într-ale meșteșugului său, nici, în general, într-ale științelor și artelor. Iată de ce fiecare ariman va continua să urmeze cursurile școlilor de desăvârșire în ceasurile libere de la munca obștească.

Aceste școli, după cum am arătat, sunt cel puțin câte una pe regiune. Datorită faptului că au la dispoziție cele mai rapide trenuri, tramvaie, trăsuri și aeroplane, arimanii pot urma cursurile unor astfel de școli fără ca prin lipsa lor activitatea comună în care sunt angrenați să aibă de suferit.

În mod curent, școlile de desăvârșire arimane pot să fie absolvite în patru ani. Totuși, în cazul anumitor științe este nevoie de mai multă vreme pentru a li se putea aprofunda studiul. Școlile sunt îndrumate de sfatul profesorilor, care pot să-și aleagă singuri succesorii, în funcție de calitatea lucrărilor pe care aceștia le vor fi realizat. Profesorilor din aceste înalte școli arimane li s-a dat respectuosul nume de învățați. Sfaturile învățaților alcătuiesc Marele Sfat al Frăției Învățaților din țară. Pretutindeni, dar mai ales în Marele Sfat al Țării – sau în cazul unor sfaturi care apelează la priceperea lor – părerea învățaților trimiși de frăția lor este întotdeauna ascultată și luată în seamă.

Să nu uităm să spunem, cititorule, că, deși trec prin școlile de perfecționare, arimanii nu-și potolesc niciodată pofta de a ști și de a învăța. De aceea prin toate clădirile vom găsi cele mai bogate biblioteci și reviste de tot felul, răspândind noile cunoștințe și idei de la o frăție la alta, în toată Arimania.

Dacă vom mai ține seama – alături de setea de cunoaștere și de permanenta aspirație de-a cuprinde cu mintea chiar luminile Nemărginirii – și de minunatele dezvoltări în toate ramurile frumosului, artelor, teatrului, muzicii și, nu în ultimul rând, literaturii, vom putea spune pe drept cuvânt, cititorule, că poporul ariman este făcut din tainele nepătrunse ale luminii și frumosului care măiestresc cuprinsul Firii.

Cum altfel ar putea pricepe un asemenea popor viața, decât ca pe un leagăn de bună înțelegere, în care să-și crească florile dragostei, sădite în grădinile științei, stropite cu miresmele blândeții?

Și fiindcă a venit vorba de minunata pasiune arimană pentru științe, mai află, cititorule, că invențiile și descoperirile arimanilor întrec toate anticipările învățaților de pe la noi. Îți voi mai spune, de exemplu, că arimanii, prin știința lor, au ajuns să hotărască chiar și modul de concepere al fătului omenesc, ca și al tuturor animalelor și păsărilor aflate în pânțelele sau oul mamei. Își potrivește nașterile astfel încât să fie mereu între dânsii o măsură potrivită între bărbați și femei; iar la animale, după necesitățile traiului lor. Peste tot au priceperea să-și reglementeze nașterile după voință, ceea ce face să nu existe mamă în Arimania mai tânără de 30 de ani, adică vârsta la care femeia este pe deplin în putere să procreze în cele mai bune condiții. Și câte alte minunății de acest fel, care le asigură viața cea mai plăcută, nu vei găsi, cititorule, în țara oamenilor de bună înțelegere, dacă ar fi să-i poți și tu atinge hotarele?

13. Serbări și petreceri

Înainte de a vorbi despre sărbătorile și petrecerile arimanilor, trebuie mai întâi să spunem, cititorule, că împărțirea anului este altfel făcută la dânșii față de cum este la noi. Firește, oamenii care se conduc în toate numai după luminile științelor nu puteau să se lase altfel călăuziți și din acest punct de vedere. Prin urmare, împărțirea și începerea anului la arimani pornesc din cunoașterea științei astronomice, adică știința care ne arată legătura dintre globul nostru pământesc și celelalte corpuri cerești: Soarele, planetele, stelele și altele. Într-adevăr, această știință foarte prețuită la arimani le dovedește nu numai că toate mișcările de învârtire ale Pământului se află sub influența mișcărilor acelor corpuri cerești, dar și că diferitele schimbări și tulburări ale cerului, care influențează clima sau starea vremii, sunt la fel de legate de viața Nemărginirii, ceea ce ne face să trăim într-o pură îmbrățișare cu întreaga Natură. De aceea, arimanii încearcă și din acest punct de vedere să-și potrivească traiul după legile și puterile Naturii, în taina cărora se frământă și se creează totul.

Așadar, împărțirea anului lor urmărește întocmai schimbările prin care trece Pământul în mersul său față de Soare. Adică primăvara începe din vremea echinocțiului sau atunci când ziua se potrivește cu noaptea, la sfârșitul iernii, ceea ce corespunde la noi cu ziua de 22 martie. Această zi este la ei prima zi a primăverii și totodată a anului. Lunile lor, tot în număr de 12, cuprind fiecare câte 30 de zile în cap, ceea ce face ca orice anotimp al anului să le cadă tocmai de la o schimbare la alta a trecerii Pământului în goana lui prin fața Soarelui. În felul acesta, vara lor începe cu ziua cea mai lungă din an, ținând până ce se echilibrează din nou ziua cu noaptea, când începe toamna. La rândul ei, aceasta ține până-n ziua cea mai scurtă din an, când începe iarna. Cum însă aceste împărțiri ale anului au fiecare în parte câte 90 de zile, cu totul ele cuprind 360 de zile din an. După câte se vede, rămân 5 zile în anii obișnuiți și 6 zile în anii bisecți lăsate pe dinafară. Aceste zile în plus arimanii le sărbătoresc ca zile de bucurie și de petrecere, c-au ajuns să-și încheie încă un an din viață. De departe s-ar potrivi cu sărbătorile de anul nou și de bobotează de la noi.

Fiecare lună e împărțită în câte trei decade, numărând câte zece zile pe decadă. Fiecare a zecea zi dintr-o decadă este zi de odihnă și petrecere. Asemenea zi de petrecere și odihnă și-au mai făcut arimanii și din prima zi a fiecărei luni. Ca atare, au tot patru zile libere ca și noi pe lună, cu deosebirea că două urmează una după cealaltă, la sfârșitul și la începutul fiecărei luni. Asta le dă prilejul să se bucure de libertatea celor două zile, prelungindu-și petrecerile cu plimbări mai lungi prin vecinătate sau în țară.

Am mai pomenit că fiecare muncitor și muncitoare, fiecare ariman și arimană au liber în fiecare an câte-o lună de la treburile obștești, lună pe care pot să și-o petreacă așa cum vor.

După sfârșitul sărbătorilor de final de an, pe parcursul primei decade care urmează după începerea noului an, se ține întâia adunare a Marelui Sfat al Țării. Cu această ocazie se țin și alte sărbători, la care sunt trimiși să ia parte oameni din toate comunele. Aceștia pot să se întrecă între ei și să-și măsoare astfel istețimea, agerimea și priceperea. În același timp sunt prezentate și noile descoperiri în muncă și în știință, dovezi ale progreselor făcute de arimani pe parcursul anului încheiat, în diverse ramuri de activitate. În vremea acestui Mare Sfat al Țării, arimanii sărbătoresc în toată țara începutul semănatului de primăvară și noile uniuni de dragoste, săvârșite în lunile din urmă.

Într-adevăr, sărbătorirea nunților în Arimania se face numai de două ori pe an: cu prilejul Marelui Sfat al Țării de primăvară și cu prilejul Marelui Sfat al Țării din toamnă.

În prima decadă a toamnei urmează a doua adunare a Marelui Sfat al Țării. În vremea acestui sfat, arimanii sărbătoresc începutul semănatului de toamnă, culesul viilor și-al grădinilor, bucurându-se în același timp și de nunțile acelor perechi care s-au unit de la ținerea sfatului de primăvară și până atunci.

Sfaturile comunale obișnuite se reunesc în zilele de odihnă de la începutul și sfârșitul lunilor. În felul acesta ni se prezintă principalele sfaturi ale organizării vieții arimane, mereu completate de veselie petrecerilor, anume parcă pentru a le îndulci cât mai mult cuvântul și hotărârile.

Odată cu începerea primei decade a verii, arimanii petrec *Sărbătoarea florilor*, care se deosebește prin nespusa abundență a numeroaselor feluri de flori. Deși muncile obștești nu-s oprite, totuși, pe tot parcursul acestei decade toți, de la mic la mare, umblă împodobiți cu flori în fel și chip. Într-o asemenea perioadă, trecând prin orice parte a țării arimane, vei avea impresia, cititorule, că-i toată o grădină de flori mișcătoare. Nu numai oamenii, dar și uneltele și mașinile lor cad sub podoaba florilor. Se întâmplă

să vezi trenurile care vin din regiunile învecinate cursurilor de apă așa de încărcate de mândrețea florilor, încât să ai impresia c-au trecut prin urgia unor viscole de flori.

O altă sărbătoare mare la arimani se ține în prima decadă a începutului de iarnă.

Această sărbătoare se numește *Zile de împăcare între cei vii și de pomenire a morților*. Într-adevăr, toți cei cărora în cursul anului li s-a întâmplat vreo supărare între ei încearcă să se împace în zilele acestea. Cei din apropiere, din aceeași comună sau din comunele învecinate, se împacă în vremea meselor obștești, așezându-se alături la masă și sărutându-se, spre bucuria celor de față, înainte de a gusta ceva din mâncăruri. Cei încă supărați și care n-ar putea să vină să se întâlnească, își trimit scrisori frățești și de iertare unii altora. Să rămâi neîmpăcat după zilele acestea este o rușine în fața celorlalți arimani.

Cu prilejul acestor sărbători am mai văzut și alt fapt specific acestui popor. Dacă cineva a lucrat în timpul anului câte ceva în afara muncii obștești, se simte dator să aducă tot ce ar considera că-i este în plus pentru a dăruii totul celor care ar fi bucuroși să primească. În mod obișnuit, asemenea daruri se fac călătorilor aflați în trecere sau, dacă sunt ei în vizită pe la alții, cu ocazia acestor zile. Se împiedică astfel acumularea unui surplus fără folos, legându-se și mai mult dragostea și frăția între toți.

Am zis că, totodată, se prăznuiește pomenirea morților.

Într-adevăr, nu se află colț de lume unde să se țină atât de mult seama de amintirea morților, ca în Arimania. Nu numai că urmașii se simt datori să le așeze chipul, fie zugrăvit pe pânză, fie cioplit în piatră ori turnat în fier, în sălile speciale, aflate în casele de locuit, dar, cu ajutorul cinematografelor – ajunse la perfecționarea pe care am arătat-o – morții pot fi readuși câteva clipe la viață. Închipuie-ți, cititorule, că ți se ivește în față, îți vorbește, că îi vezi răsând și petrecând cu tine sau cu alții pe părintele tău, pe copilul sau pe mama ta ori pe prietenul sau pe prietena ta, care ți-au murit poate cu ani de zile în urmă. Există, oare, bucurie omenească mai mare decât aceea de a ști că nu vei fi șters din amintirea alor tăi, că, măcar odată pe an, tot te vor vedea și te vor auzi cei cărora le-ai închinat dragostea sufletului tău? Îți dai seama, cititorule, că în astfel de împrejurări, când cei morți pot fi din nou priviți, se întâmplă și dezlănțuiri emoționante ale durerilor înăbușite. De aceea, vederea morților se face doar în anumite clădiri, în criptele cărora li se păstrează și cenușa. Aceste locașuri alcătuiesc cimitirele și, totodată, altarele înălțate spre pomenirea morților. Lucrate cu o deosebită măiestrie, ele îngemănează în priveliștea lor trecutul, care leagă în brațele prezentului viitorul.

În toată decada de prăznuire a pomenirii celor morți încetează orice alt fel de petrecere, pentru ca să fie mai puternic îndreptat gândul celor vii către amintirea celorlalți. În schimb, altarele stau zi și noapte deschise, ca să arate, cu ajutorul cinematografelor, imagini din viața trecută a celor morți. Aceste imagini sunt completate de chipurile martirilor care au luptat în trecut pentru dezrobirea poporului ariman din cătușele unei societăți care nu se deosebea, se zice, de felul civilizației noastre.

**14. Temeiul înțelepciunii
arimanilor, călăuză de bună
înțelegere între toți oamenii**

Dacă aruncăm o privire de sus, cititorule, asupra celor pe care le știm despre țara arimanilor, aceasta ni se pare alcătuită ca un singur trup înzestrat cu multe și numeroase părți, țesute în mod nedespărțit între ele și care corespund nenumăratelor nevoi de viață și de trai ale oamenilor.

Mai întâi ni se înfățișează marile frății de meserie sau de breaslă, ale căror grupuri se amestecă în nenumăratele tovărășii de muncă. Acestea alcătuiesc țesătura federațiilor, fiecare cu felul său de întreprindere. Prin muncile pe care le fac, federațiile urmăresc împreună desăvârșirea vieții marelui trup al poporului ariman, la fel cum părțile unui trup omenesc se străduie, fiecare în felul său, să contribuie la desăvârșirea vieții acestui trup.

Pe de altă parte, așa cum între părțile trupului omenesc se desfășoară venele – care se întâlnesc în inimă și care, prin sânge, duc fiecărei celule hrana strânsă prin efortul celorlalte părți – la fel găsim în Arimania țesătura tuturor cooperativelor care se reunesc în Marea Federație a Cooperativelor. Rolul său este acela de a duce bogăția strânsă prin munca celorlalte federații către fiecare persoană din cetele care le alcătuiesc.

Și iarăși, așa cum creierul este mai presus și totodată necesar unirii și călăuzirii tuturor părților care alcătuiesc trupul omenesc; așa cum către creier se îndreaptă semnalele tuturor nervilor urzind țesătura întregului trup, la fel ni se înfățișează în Arimania Marele Sfat al Țării, către care se îndreaptă și în care se îmbină toate șoptele și gândurile furnicarului de sfaturi, care încheagă și îndrumă toate mișcările vieții arimane.

Și dacă trupul omenesc își poartă ascunse în tainele simțurilor și ale cugetului podoabele speranțelor de bine, frumos, dragoste și veselie, acestea se găsesc, în schimb, peste tot la vedere în Arimania. Ele sunt presărate din belșug în aspectul așezămintelor și al tuturor lucrărilor arimanilor, care par să fie măiestrite nu de mâinile oamenilor, ci direct de adierile cugetului și de tremurul inimii.

Cum au ajuns arimanii la o viață atât de desăvârșită?

Dintre toate câte am putut arăta până aici prin slabele puteri ale condeiului nostru, credem că ai putut pricepe, cititorule, că arimanii au fost capabili să obțină toate acestea în măsura în care au știut să se desprindă de negura deșertăciunilor care-i împiedicau să recunoască împlinirea fiecăruia în împlinirea celuilalt; care-i opreau să înțeleagă că doar prin stăruința tuturor se poate clădi siguranța și creșterea fiecăruia în parte.

Eliberați de povara tristă a deșertăciunilor – care-i fac pe oameni să fie între ei fiare ostile, invidioase și prefăcute – arimanii și-au îndreptat toată agerimea inteligenței lor către înțelegerea tuturor tainelor fenomenelor naturale, de la cele mai mici și neînsemnate și până la cele mai mari și grozave. Prin amestecul și evoluțiile lor neîncetate, toate acestea influențează viața omului, care nu-i în sine decât unul dintre fenomenele cele mai slabe ale naturii; și asta cu toată măiestria alcătuirii trupului omenesc, această desăvârșită oglindire a alcătuirii întregii Naturi.

Pricepând înțelesul tainelor prin care se desfășoară nesfârșita țesătură a Naturii, arimanii au încercat mereu să-și potrivească viața pe măsura cerințelor firii fiecăruia și într-o veșnică întovărășire între ei; pentru ca, animați de forța puterilor lor unite, să poată ține piept mai bine asprimii nimicitoare a condițiilor din jurul lor. Astfel au ajuns să potolească și să înfrângă – atunci când nu au putut îmblânzi – împrejurările în care au trăit și trăiesc, încercând mereu să transforme forțele Naturii în unelte prin care să-și poată asigura tot mai bine mersul unei vieți împlinite.

Călăuziți de această înțelepciune, arimanii au înțeles că nu poate exista trup sănătos până ce nu vor fi pe deplin mulțumite, până la ultima, toate celulele sale; adică acele particulele care, prin alăturarea lor, alcătuiesc chiar organele trupului.

Care este celula organizării sau a trupului unui popor?

Individul, firește.

Care sunt părțile acestui trup?

Firește, instituțiile prin care acesta se organizează.

Cine animă aceste instituții?

Negreșit, indivizii care se mișcă și trudes în aceste instituții.

Cum s-ar putea atunci să fie acestea sigure, desăvârșite și bine întocmite, dacă celulele, oamenii care le dau viață, nu vor fi cu toții, până la unul, asigurați și îndestulați pe deplin în toate nevoile firii lor?

Oasele trupului omenesc, bunăoară, sprijină alăturarea părților care-l alcătuiesc, dar viața corpului e dată de celulele sale vii. Instituțiile comune sprijină și asigură viața oamenilor. Dar ce s-ar alege de toată perfecțiunea unor asemenea instituții, dacă le-ar lipsi tocmai viața oamenilor? Oare ce casă pustie nu se năruie și nu se ruinează?

Mai curând vor putea trăi oamenii fără instituții decât acestea fără oameni. Iată, prin urmare, din ce motiv instituțiile trebuie date după nevoile vieții oamenilor, iar nu oamenii după chipul instituțiilor. Arimanii nu uită niciodată că viața oamenilor nu-i fixă. Dimpotrivă, ea urmează veșnica și neobosită cale a tuturor faptelor firești, care curg fără încetare din veșnicia Nemărginirii în veșnicia Nemărginirii. Oare nu-și schimbă sălbăticiunile părul după cum se schimbă vremea? Oare nu-și potrivește omul hainele după vârstă? Dacă oprești copacul din creșterea lui, nu se ofilește? Și câte alte înțelepciuni nu s-au trezit în gândirea care-i călăuzește pe arimani, atunci când aceștia au învățat să citească învățătura vieții în cunoașterea felului de-a fi și de-a se desfășura al tuturor fenomenelor înconjurătoare. De aceea legea călăuzitoare a vieții lor este oglindită și în destoinicia pe care arimanii o dovedesc în sfaturile lor. Prin priceperea lor, arimanii au știut să-și potrivească mereu nevoile în strânsă legătură cu însuși mersul întregii Naturi. Iată de ce viața arimanilor este o neîncetată creștere și, totodată, o neîncetată reînnoire.

Din același motiv, arimanii nu înțeleg să-și aleagă sau să permită între dânșii niciun fel de guvernare ori conducători. Luând aminte că în mersul lucrurilor toate faptele firești de același fel își echilibrează mersul împreună, fără să se forțeze reciproc, ci dimpotrivă, se unesc pentru a putea depăși obstacolele întâlnite; ghidați de învățămintele aflate prin înțelegerea mersului întregii Naturi, arimanii au înțeles că firesc nu este ca oamenii să-și poruncească, ci ca ei să-și potrivească voințele, întrucât toți, fără deosebire, se găsesc în fața realităților vieții și a condițiilor lumii.

„Într-adevăr, și-au zis arimanii, oare nu sunt la fel concepuți oamenii în pânțele mamelor lor, atât unul cât și altul? Și nu se nasc cu toții deopotrivă în aceleași dureri? Apoi, nu sunt toți, până la unul, sortiți morții? Și în cursul vieții lor nu sunt, de pildă, pândați de aceleași boli sau nu le prind bine tuturor bunurile și bucuriile vieții? Mai mult, cercetând părțile corpului omenesc în toate amănunțele lor, nu se găsește om al cărui corp să se deosebească, chiar și într-o mică măsură, de corpul celorlalți semeni ai săi. Toate acestea ne dovedesc, în cel mai clar mod, că oamenii provin toți din același răsad, deosebit de toate celelalte făpturi ale Naturii. Având toți o origine comună, ceea ce a dat naștere deosebirilor dintre oameni nu-i țara, nici sângele, nici vreo altă particularitate lăuntrică. Aceste deosebiri au apărut datorită diferitelor circumstanțe – mai puternice decât firea oamenilor – în mijlocul cărora aceștia, în răspândirea lor pe fața Pământului, au fost nevoiți să trăiască; și, mai ales, din pricina diferitelor înlesniri pe care și le-au putut, mai mult sau mai puțin, însuși pentru a putea supraviețui împrejurărilor nemiloase. În ceea ce privește însă diferențele de stare dintre oameni, în țările unde aceștia n-au ajuns să-și organizeze viața ca în Arimania, ele provin din faptul că, în loc să se lupte omul cu vitregia Naturii, i-a venit mai ușor să rupă bucățica de la gura semenului său, să-i fure veșmintele, să-i ia casa și avutul, când acesta nici nu bănuia vreun atac din partea vecinului; ceea ce a dat naștere începutului dușmăniei dintre oameni. Amăgiți de asemenea râvne și dușmănie, era firesc ca oamenii să rătăcească veacuri la rând într-un desfrâu de patimi; cu atât mai mult cu cât, neputând înțelege tainele faptelor și împrejurărilor firești, ei nu puteau citi în desfășurarea lor nici înțelepciunea potrivită. În vremurile de acum însă, când pretutindeni cercetările științelor și efortul muncii omenesti pot împreună să ne dezvăluie toate tainele Naturii, stăvilindu-i sau măcar domolindu-i forțele în folosul oamenilor; când în sfârșit mașinile și alte descoperiri omenesti ne permit să agonisim și să ne asigurăm mai ușor și fără primejdie tot ceea ce ne trebuie – luptându-ne numai cu Natura, în loc să ne mai atacăm unii pe alții – oare nu-i curată nebulie să se mai țină cineva de apucăturile unor vremuri de tristă orbire și de neputință a cugetului omenesc?”

Iată, pe scurt, ceea ce-i face pe arimani să-și caute deplina împlinire a nevoilor și trebuințelor vieții nu războindu-se între ei, ci întrajutorându-se. Ajutorul reciproc le este necesar pentru a putea să țină piept și să înfrângă toate forțele Naturii – acest izvor nesecat din care oamenii își pot lua orice le-ar face

plăcere, numai să vrea să-și îndrepte brațele către el. După câte am văzut în această carte, arimanii așa și fac, realizând întru totul frăția cea mai deplină între ei.

În această privință, arimanii nu numai că nu-și consideră libertatea stingherită prin aceea că încearcă, în toate mișcărilor vieții lor, să țină cont de ființa celuilalt, dar, dimpotrivă, fiecare-și vede libertatea lui întregită prin libertatea celuilalt. Într-adevăr, dacă fiecare ar căuta să-și lărgească libertatea restrângând-o pe a celorlalți, s-ar ajunge, firește, să-și sufocă unul altuia toată libertatea. Cei mai hotărâți ori cei mai cruzi ar reuși să-i sugrume pe cei mai plăpânzi și mai slabi de inimă. Dar atunci, unii ca aceia ar fi mereu preocupați de cum să strângă cătușele supușilor lor, care nu vor înceta niciodată să aspire la redobândirea libertății luate. Astfel de viteji s-ar bucura numai de satisfacția pe care-o simte fiara ascunsă în lăstăriș, care se înfioară la orice zgomot al frunzelor. Omenirea ar apărea din nou ca o haită de câini, veșnic încăierați. Oare, cititorule, nu ni se arată omenirea din societățile noastre tocmai așa?

Dar, mai spun arimanii, când două cursuri de apă se întâlnesc, ce se întâmplă? Caută să afle care este mai puternic, împingându-se unul peste altul? Sau își unesc valurile pentru ca astfel, împreună, să poată săpa mai bine țărmurile și piedicile care le-ar opri curgerea? Ei bine, așa cum se întâmplă cu valurile apelor atunci când se unesc, la fel se întâmplă cu toate faptele Naturii care se aseamănă. Întinderea libertății fiecăruia arimanii înțeleg s-o afle tot în câmpul tuturor celorlalte fenomene ale Naturii, tocmai printr-o deplină întrajutorare între dânșii, precum am arătat că fac valurile apelor care-și încrucișează cursurile.

Adunați la un loc, fiecare având același scop – întruchipat pentru toți în scopul comun al desăvârșirii vieții tuturor – arimanii pornesc, într-o netulburată înțelegere, să-și lărgească câmpul libertății, adică al împlinirii vieții. Ei macină în jurul lor împrejurările care le sunt ostile sau pe cele care, odată doborâte, i-ar putea urca o treaptă mai sus, către împlinire și către largul vieții.

Iată, cititorule, tot temeiul înțelepciunii arimane. Această înțelepciune nu pornește din vorbăriile sau închipuirile goale ale unor minți aprinse – la fel ca toate „filosofiile” din societățile noastre – ci din cunoașterea profundă a întregului cuprins al vieții și al Naturii, din care viața omenească nu-i decât o biată umbră, urmându-i aceleia mersul. De aceea arimanii au înțeles că numai o organizare colectivă care să garanteze viața, garantând în primul rând viața fiecărui individ, corespunde înseși ordinii tuturor lucrurilor din cuprinsul Nemărginirii, care-și potrivește mersul prin dreapta cumpănire a tuturor firisoarelor ce-i alcătuiesc multitudinea chipurilor, văzute și nevăzute de ochii noștri.

Am ajuns, cititorule, la finalul lucrării noastre. Acum, când vei închide această carte, întoarce-ți privirile în adâncul conștiinței tale, judecă și alege. Și dacă vei fi omul îndurerat de inutilitatea urii omenești, care întunecă și îngreunează toată viața apropiaților tăi, atunci nu vei pierde nicio clipă pentru a le arăta calea desăvârșirii, libertății și-a întregii lor vieți, calea cea minunată și atât de bine măiestrită de înțelepciunea arimanilor. Și când toți oamenii, din toate părțile, se vor îndrepta spre această luminoasă cale, omenirea întreagă va alcătui o Arimanie cât este Pământul de mare. Popoarele lumii își vor oglindi atunci înțelepciunea bunei lor înțelegeri în icoana unui Mare Sfat al Omenirii, care va încheia „Pacea și Bunăvoința între oameni”, așa cum strălucirea Soarelui zămislește viața întregului Pământ.

Biblioteca Anarhistă

Iuliu Neagu-Negulescu
Arimania - sau Țara Buneiînțelegeri
1923 [2018]

Arimania - sau Țara Buneiînțelegeri, Pagini Libere, 2018 pagini-libere.ro

ro.theanarchistlibrary.org